SEGERVINNANDE BÖN

AF

D. L. MOODY

LIBRARY OF CONGRESS.

Chap. ..... Copyright No. .....

Shelf .....

UNITED STATES OF AMERICA.

SEGERVINNANDE BÖN.

HVILKA ÄRO DESS HINDER?

AF

D. L. MOODY.

ÖFVERSÄTTNING FRÅN ENGELSKAN AF

OSSIAN STERNER.

LIBRARY OF CONGRESS
COPYRIGHT
APR 25 1887
CITY OF WASHINGTON

FLEMING H. REVELL,

CHICAGO:
148 & 150 MADISON STREET.

NEW YORK:
148 & 150 NASSAU STREET.

BV210
.M75

Entered according to Act of Congress, in the year 1884, by
FLEMING H. REVELL,
In the Office of the Librarian of Congress, at Washington.

Entered according to Act of Congress, in the year 1887, by
F. H. REVELL,
In the Office of the Librarian of Congress, at Washington.

ALL RIGHTS RESERVED.

THE LIBRARY
OF CONGRESS
WASHINGTON

INLEDNING.

De tvänne första och väsentligaste betydelserna af ordet nåd äro Guds ord och bönen. Af dem härflyter omvändelsen; ty vi födas på nytt genom Guds ord, som fortfar och eger bestånd för evigt; och hvilken som åkallar herrens namn, skall varda frälst.

Genom dessa tvänne ting (Guds ord och bönen) tillväxa vi alltså, hvadan vi ock uppmanas att åstunda Guds ords rena mjölk, på det att vi må tillväxa af henne; men det är oss fullkomligt omöjligt att tillväxa i nåd och vår herre Jesu Kristi kunskap, såframt vi icke umgås med Gud i bönen.

Det är genom ordet, fadern helgar oss; men vi uppmanas derjemte att vaka och bedja, på det vi må undgå att falla i frestelse.

Dessa tvänne betydelser af nåd måste användas på det rätta sättet. Om vi läsa ordet, men försumma att bedja, så kunna vi visserligen derigenom förvärfva oss mycken hufvudkunskap, men vi komma dock att sakna det nödvändigaste, det egentligen uppbyggande, som är kärleken. Bedja vi deremot utan att bruka ordet, så lemnas vi i okunnighet om Guds afsigt och vilja och varda sålunda hemlighetsfulle och fanatiske och fara hit och dit som väderflöjlar för hvarje lärdomsvind, som blåser.

De följande kapitlen handla förnämligast om bönen; men på det att våra böner måtte ske i full öfverensstämmelse med Guds vilja, måste de nödvändigt vara baserade (grundade) på hans egen för oss uppenbarade vilja. Ty af honom, genom honom och till honom äro alla ting. Och det är endast och allenast genom att höra hans ord, som vi kunna förstå och fatta hans afsigter med oss och verlden, och sålunda bedja på ett rätt sätt, bedja i ande och sanning, anhållande om sådant, som är Gud välbehagligt.

Dessa anmärkningar äro alls icke uttömmande, utan blott små vinkar; ty det stora ämne, vi här akta tala om, har redan afhandlats af profeter och apostlar och alle fromme män under alla tidsåldrar. Och min afsigt med utsändandet af denna lilla bok bland allmänheten är att söka upplifva Guds barn att genom bönen söka "röra dens arm, som leder verldsaltet."

D. L. MOODY.

INNEHÅLL.

Sid.

I KAPITLET.

Bibelns böner 7

II KAPITLET.

Tillbedjan 19

III KAPITLET.

Bekännelse 25

IV KAPITLET.

Återställande 45

V KAPITLET.

Tacksägelse 57

VI KAPITLET.

Förlåtelse 65

VII KAPITLET.

Enighet 79

VIII KAPITLET.

Tro 89

IX KAPITLET.

Ansökan 103

X KAPITLET.

Undergifvenhet 117

XI KAPITLET.

Bönhörelse 127

Bönen.

Gud är rik: han allting eger,
mild och god han är också,
och till honom, skriften säger,
får i bön hvar mänska gå.

Trycker sjukdom, skriar nöden,
höljs vår stig af dyster natt,
ryter satan, hotar döden,
flämtar trones låga matt;

vilja frestelsernas gamar
oss förgöra, gripas vi
af begärens tigerramar,
tyckes allt med oss förbi;

fly oss de, som varit vänner,
saknas arbete och bröd,
medan tadlets eldjärn bränner
undan oss hvart synbart stöd: —

BEDJOM! Gud, vår käre fader,
hjelp *för sonens skull* strax ger,
hjelp åt jordens myriader —
åt en hvar, som derom ber!

Gyllne nykeln, som upplåter
fadershjärtat — dufvan skön,
som går uppåt, kommer åter
med Guds svar, — är trones bön!

Segervinnande Bön.

I KAPITLET

Bibelns böner

De människor, som lemnat den oförgätligaste hågkomst efter sig här på denna genom synden förbannade jorden, hafva varit bedjande män och kvinnor. I skolen varseblifva, att BÖNEN är just den väldiga makt, som bevekt icke blott människor, utan till och med den allsmäktige sjelf. Abraham var en bönens man, och himmelens änglar kommo ned för att samtala med honom. Och Jakobs bön vardt hörd vid den underbara sammanmankomsten med herren vid Peniel (betyder: Guds ansigte), och hvaraf resultatet vardt den mäktiga välsignelsen samt bevekandet af brodern Esaus hjärta. Barnet Samuel gafs som svar på Hannas bön; Elias bön tillslöt himmelen under tre år och sex månader, och på profetens förnyade bön öppnades himmelens fönster ånyo, och regn strömmade ymnigt ned.

Aposteln Johannes berättar oss, att Elia var "en människa såsom vi." Jag är innerligt glad och tacksam öfver, att de i skriften omtalade väldiga trosmänniskorna — män och kvinnor — voro lika beskaffade som vi.

Vi äro eljes böjde att tro, det desse profeter och mäktige män och kvinnor från forntiden voro helt annorlunda beskaffade än vi. Men de lefde i sanning under en långt mörkare tidsålder och voro för öfrigt människor, alldeles så beskaffade, som vi sjelfve.

Vi läsa, att Elia vid ett annat tillfälle nedkallade eld på berget Karmel. Baals-profeterne skriade både länge och högljudt, men erhöllo dock intet svar. Men Elias Gud deremot både hörde och besvarade sin tjenares bön. Låtom oss komma noga ihåg, att denne samme Elias Gud ännu lefver. Profeten vardt förvandlad och for upp till himmelen, men hans Gud lefver ännu, och vi hafva samma tillgång till honom, som Elia hade. Vi hafva samma rättighet, samma öppna tillgång att gå — i bönen — till Gud och anropa honom om eld från himmelen att förtärande förbränna våra lustar och begärelser, våra orena böjelser, på det Kristus må ensam och allena få framlysa genom oss.

Elisa bad, och ett redan dödt barn återgafs åt lifvet. Många af våra barn äro döda i öfverträdelser och synder. Låtom oss derföre göra som Elisa gjorde: ifrigt anropa Gud att, såsom svar på våra böner, uppväcka dem ur syndens dödsslummer.

Konung Manasse var en ogudaktig man, som föröfvat allehanda slags synder mot sine fäders Gud; men då han befann sig i Babylon och der bad till Gud, hörde herren hans rop, så att den fängslade monarken släpptes ut ur fängelset och uppsattes på Jerusalems kungatron. I sanning — lyssnade Gud till den ondskefulle Manasses bön, så skall han ock lyssna till våra böner, då vi i vår nöd anropa honom om hjelp! Och månne icke den för handen varande tiden just är en tid af stor bedröfvelse för många bland våra medvandrare? Fins det inte månne många bland oss, hvilkas

hjärtan äro svårt betungade? Jo, visserligen! Men när vi träda fram inför nådens tron, så låtom oss aldrig förgäta att VÅR GUD ÄR EN BÖNHÖRANDE GUD!

Låtom oss nu se på Simson. Han bad, och följden vardt, att han slog flere i sin död, än han någonsin gjort under hela sin lifstid. Han var en åter upprättad affälling och erhöll som sådan kraft af Gud. Om derföre sådane, som varit affällingar, ville komma tillbaka till Gud, så skulle de till sin outsägliga glädje få se, huru fort och gerna Gud hör bön.

Job bad, och hans plågsamma belägenhet ändrades. Ljus kom i stället för mörker, och Gud gaf mannen en långt förnämligare plats, än han någonsin haft förut, både hvad angick välstånd och anseende, och hvarför? Jo, det var svar på Jobs bön.

Daniel bad till Gud, och ärkeängeln Gabriel kom ned och sade honom, att han var en af Gud högligen älskad man. Denna försäkran kom tre gånger från himmelen till honom såsom svar på hans bön. Himmelrikets hemligheter vordo honom uppenbarade, och det sades honom, att människans son skulle lida och dö för sitt folks missgerningars skull. — Vi se också, att Kornelius bad, och följden deraf vardt, att Petrus sändes till honom för att förkunna honom frälsningens ord. Såsom svar på Kornelii bön, kom en stor välsignelse öfver honom och hela hans hus. Petrus hade i aftonskymningen gått upp på taket af det hus, hvari han bodde, för att bedja, då han såg den bekanta underbara synen af det af ett kläde omslutna fatet, som nedkom från himmelen. Det var, när Petrus bad ifrigt till Gud, utan uppehåll, som ängeln sändes för att befria honom.

Genom hela skriften se vi alltså att, hvarhelst en troende bön uppsändts till Gud, svaret följt omedelbart

på den samma. Jag tror, det skulle vara ett ganska intressant göra att genomgå hela bibeln för att se, hvad som inträffat, när Guds folk knäböjandé anropat herren. En sådan sysselsättning skulle i sanning på det kraftigaste styrka vår tro, på samma gång som vi derigenom skulle klarligen få se, huru underbart Gud har bönhört och befriat sina barn, när de anropat honom om hjelp.

Låtom oss se på Paulus och Silas, der de sitta i fängelset i Filippi. Under det de bådo och sjöngo trossånger, skakades rummet, och fångvaktaren vardt omvänd. Det är sannolikt, att denna omvändelse åstadkommit större gagn att föra människor till Guds rike, än någon som helst annan i bibeln anförd tilldragelse. O, huru många hafva icke vordit frälste genom att söka få svar på den frågan: "Hvad skall jag göra, på det jag må varda salig?" Det var desse tvänne gudfruktige mäns böner, som bragte fångvaktaren ned på sina knän, hvilket vardt till välsignelse för honom sjelf och hela hans hus.

I påminnen er utan tvifvel, huru Stefanus, då han låg försänkt i bön och såg upp, fick se himmelen öppen och Guds son stå vid Guds högra sida, samt huru hans ansigte upplystes af ett himmelskt sken. Vi påminna oss också, huru Moses ansigte sken, då han kom ned från berget, der han haft umgänge och samtal med Gud sjelf. Och när vi sålunda å vår sida kommit i sann, verklig lifsgemenskap med Gud, låter han sitt ansigte lysa öfver oss, då äfven vårt fordna dystra utseende försvinner och vår uppsyn blir liflig och glad — och hvarför? Jo, emedan Gud hört och besvarat våra böner.

Jag vill här i all synnerhet fästa mine läsares uppmärksamhet på Kristus sjelf, såsom varande ett för oss i alla afseenden efterföljansvärdt föredöme; dock uti intet mera väsentligt, än hvad bönen angår. Vi läsa i

skriften, att Kristus bad till sin fader, hvad helst det än var fråga om. Hvarje vigtig händelse i hans lif föregicks af bön. Jag vill såsom bevis derpå anföra åtskilliga bibelspråk. Jag hade aldrig förr än för få år sedan lagt märke till, att Kristus bad, då han döptes. När han bad, heter det, öppnades himmelen, och Guds ande kom i dufskepnad ned öfver honom. En annan vigtig tilldragelse i hans lif var förklaringen. Derom säger skriften: "Och när han bad, vardt hans ansigte förvandladt, och hans klädnad vardt glänsande hvit."

Vidare läsa vi: "Och det hände i de dagarne, att han gick upp på ett berg föra att bedja och förblef der öfver natten i bön till Gud." Detta är det enda ställe i skriften, der det berättas, att frälsaren tillbragte en hel natt under bön till sin himmelske fader. Hvad var det väl, som vid den tiden förestod honom? När han kom ned från berget, samlade han sine lärjungar omkring sig och höll för dem den evigt minnesvärda predikan, som vi ju alla känna till under namnet "bergspredikan" — den oförgätligaste, underbaraste, härligaste och mest hjärtgripande predikan, som ännu hållits för dödliges öron! Det är sannolikt, att aldrig någon predikan åstadkommit så mycket godt, som just denna, författad, som den så att säga var, under en i bön tillbragt natt! Och vilja vi, att våra predikningar skola gå till djupet af våra medmänniskors hjärtan och samveten, så måste vi grundligt förbereda oss genom bön till Gud, att han måtte förläna en särskild kraft åt sitt ord.

I Johannes ev. läsa vi, att Jesus, då han stod vid Lasari graf, upplyfte sina ögon mot himmelen och sade: "Fader, jag tackar dig, att du har hört mig." (Joh. 11: 41.) Läggom särskildt märke till det sakförhållandet, att Jesus vände sig till *sin fader,* innan han tilltalade

den döde! Detta föredöme visar oss klarligen, att, derest vi önska att se våra andligen döde uppstå, vi måste först söka kraften dertill hos Gud. Orsaken, hvarför vi så ofta misslyckas i våra bemödanden för våra medmänniskor, är helt enkelt den, att vi söka vinna dem utan att först erhålla den derför nödiga kraften af Gud. Jesus stod i förbindelse med fadern, och det var just för den skull, han kunde vara fullt förvissad om, att hans böner skulle bli hörda.

I Johannes evangeliets tolfte kapitel läsa vi också, att Jesus bad till sin fader. Jag anser, att detta kapitel är ett af de sorgligaste i hela bibeln. Frälsaren stod redo att lemna den judiska nationen, på samma gång han skulle lida offerdöden för mänskligheten synder. Hören, hvad han säger vid ett tillfälle sådant som detta! Så här heter det i 27 versen: "Nu är min själ upprörd; och hvad skall jag säga? Fader, fräls mig utur denna stunden; dock, för den skull är jag kommen till denna stunden." Han stod helt och hållet under korsets skugga; hela mänskligheten gräsliga syndbörda skulle läggas på honom; en af hans tolf lärjungar skulle inom kort förneka honom och svärjande förbanna sig på, att han aldrig hade känt honom; en annan skulle för lumpna 30 silfverpänningar sälja honom åt fienderne, och alla hans lärjungar skulle öfvergifva honom och fly sin kos. Men det var nu, då han bad i Getsemane trädgård, som en ängel kom ned och styrkte honom. Såsom svar på sin bön: "Fader, förhärliga ditt namn!" hör han en röst, ljudande ned från härligheten, sägande: "Jag har både förhärligat det och skall åter förhärliga det!"

En annan minnesvärd bön af vår frälsare var den, han bad i Getsemane trädgård. Det heter derom: "Och han gick från dem vid pass ett stenkast, hvarvid han

föll ned på sina knän och bad." Jag vill särskildt fästa eder uppmärksamhet på det sakförhållandet, att, då frälsaren bad, hans bön vardt fyra gånger besvarad från höjden. Första gången skedde det vid hans dop, när himlarne öppnades och anden nedsteg öfver honom såsom svar på hans bön. Andra gången hände det å förklaringens berg, då Gud sjelf framstod och talade med honom. Tredje gången var, då grekerne kommo för att se honom, och Guds röst hördes såsom svar på hans bön; och fjerde gången var, när han, öfverväldigad, som han var, af en öfvermänsklig ångest, fick omedelbart svar af sin himmelske fader. Dessa saker berättas oss klart och tydligt, och jag hyser ej det ringaste tvifvel om, att ock vi ju skola känna oss uppmuntrade af dem.

Vi läsa, att lärjungarne kommo till Jesus och sade till honom: "Herre, lär oss att bedja!" Det berättas oss emellertid icke, att han undervisade dem om, huru de skulle bedja. Jag har ofta sagt, att jag långt hellre önskade att kunna bedja som en Daniel, än predika som en Gabriel. Om I hafven kärlek i edra hjärtan, så att Guds svar kan följa på edra böner, så är det intet som hindrar, att edra ord skola nå folket. Det är ingalunda genom vältaliga predikningar, man når själar, som äro nära att förgås, utan dertill behöfves Guds kraft, om välsignelsen skall komma oss till del.

Den bön, vår frälsare lärde sina lärjungar, kalla vi gemenligen "vår herres bön." Men jag tror för min del, att den bön, vår frälsare bad och som egentligen kan få namn af "herrens bön," finnes upptecknad i Johannes' sjuttonde kapitel. Detta är den längsta bön, han, enligt hvad berättelserna gifva vid handen, någonsin bad. Läsen I den bönen sakta, tar det er en tid af 4 eller 5 minuter. Men jag anser, att vi ha åtskilligt att

lära här. Vår mästares bön var *kort*, då han bad *offentligen;* men när han var *ensam* med sin Gud, ställde sig saken helt annorlunda, ty då kunde han ofta tillbringa en hel natt i samtal med sin himmelske fader. Min erfarenhet rörande denna sak är helt enkelt den, att de, som i ensamheten äro de ifrigaste, flitigaste bedjarne, bedja kortast inför offentligheten. Långa böner äro, rent ut sagdt, inte böner alls, utan taga blott upp tiden och uttrötta folket. Huru kort var t. ex. inte publikanens bön: "Gud, förbarma dig öfver mig, syndare!" Syrofenisiskans bön var ännu kortare: "Herre, hjelp mig!" Hon gick rakt på saken, och hon fick ock hvad hon behöfde. Mördarens på korset bön var ock mycket kort. Den lydde så: "Herre, tänk på mig, då du kommer i ditt rike!" Petri bön var: "Herre, fräls mig, eljes förgås jag!" Om vi sålunda genomgå skriften, finna vi, att de böner, på hvilka följt ett ögonblickligt svar, varit mycket korta. Låt derföre våra böner gå rakt på sak, och må vi uti dem omtala för Gud just det, vi behöfva — och ingenting annat.

I vår herres bön, som står omtalad i Johannes' 17 kapitel, se vi, att han der framställer sju olika önskningar: en för sig sjelf, fyra för de honom omgifvande lärjungarne samt tvänne för hans under tillkommande tidsåldrar vardande lärjungar. I den bönen upprepar han sex särskilda gånger, att Gud hade sändt honom. Verlden betraktade honom såsom en bedragare; men nu ville han, att man skulle anse honom såsom en från himmelen utsänd. Om verlden talar han nio särskilda gånger, men om sine lärjungar och dem, som tro på honom, talar han icke mindre än femtio gånger.

Kristi bön på korset var mycket kort. Hon lydde så: "Fader, förlåt dem, ty de veta icke hvad de göra." Jag tror, att den bönen vardt besvarad. Vi se nämligen

huru, midt under korsfästelsen, en romersk ämbetsman (centurion) omvändes. Detta var måhända en följd af frälsarens bön. Jag tror ock för min del, att röfvarens omvändelse var en följd af vår välsignade herres bön. Det är ock möjligt, att Saulus från Tarsus hörde samma bön och att den klingade i hans öron under resan till Damaskus, så att, då herren talade till honom under vägen, han måhända kände igen rösten. En sak veta vi emellertid med visshet, den nämligen, att några af vår herres fiender vordo omvände på pingstdagen. Detta var utan tvifvel en följd af bönen: "Fader, förlåt dem!"

Vidare se vi, att bönen intager en hög plats bland det andliga lifvets förrättningar. Alla Guds människor hafva varit bedjande personer. Låtom oss till exempel se på Baxter. Han gjorde, att jag så må säga, sina studiemurar oförstörbara genom bönens guddomliga cement; och sedan han vordit smord med den helige andes smörjelse, sände han ut strömmar af välsignelse öfver hela Kidderminster, och människor i hundratal omvändes. Luter och hans medhjelpare voro sådane väldige bönehjältar, att de nedbröto tidsåldrars otrosskrankor och kommo nationerna att ödmjukt böja knä vid korsets fot. John Knox famnade hela Skotland med sina väldiga trosarmar, och hans böner kommo tyrannerne att darra. Och sedan Whitefield noggrant beredt sig genom flitig, enskild bön, gick han ut på "djäfvulsmarknaden" och ryckte på en enda dag mer än tusen själar ur satans klor. Och se på den bedjande Wesley, som förde mer än tiotusen själar till Kristus! Och låtom oss i sammanhang med desse bönens väldige jättar icke förgäta en Finney, som med sina böner, sin tro, sina predikningar och skrifter skakat hela vårt land och gjort, att välsignelsens svallvågor genomströmmat församlingarna på båda sidor om verldshafvet.

Dr. Guthrie talar på följande sätt om bönen och nödvändigheten af den samma: "Det första säkra tecknet på andligt lif är bönen, hvarigenom detta lif ock underhålles. Ty man kan lika litet lefva det naturliga lifvet utan att andas, som det andliga lifvet utan att bedja. Det fins en viss djurart — de så kallade cetaceerna eller hvalfiskarne, som hvarken äro fiskar eller sjöfåglar — hvilken har sin tillvaro i djupen af de stora verldshafven. Der ha de sitt hem, och detta hem lemna de aldrig för att utbyta det mot stränderna; men de tvingas dock att, bäst de dyka ned i de omätliga djupen, tidt och ofta rusa upp till hafsytan för att andas frisk luft. Desse verldshafsdjupens väldige jättar skulle omöjligen, dylika andningsexperiment förutan, kunna existera i sitt element, der de nu lefva, röras och hafva sin varelse. Och ett ungefär liknande förhållande som med hvalarne i kroppsligt hänseende, är förhållandet med de kristne i andligt. Ty det är för hvarje omvänd, lefvandegjord själ alldeles af nöden att tidt och ofta lyfta sig på bönens vingar upp till Gud, för att få inandas en högre, renare och friskare luft och bli uppfyld af guddomlig nåd. Derigenom — och endast derigenom — är det, som det andliga lifvet underhålles. Om det låge inom tänkbarhetens område, att någonting kunde hindra hvalarne att stiga upp till vattenytan för att få inandas den rena luften, skulle de dö — dö af brist på luft — dö af kväfning. Hindra den kristne från att lyfta hjärtat till Gud — och det andliga lifvet utslocknar inom kort: han eller hon dör af brist på bön. "Gif mig barn," ropade Rakel, "eljes dör jag." "Låt mig få andas, eljes kväfs jag," säger en människa; och den kristne säger: "Låt mig få bedja, eljes dör jag!"

Dr. Payson sade, då han var blott student: "Sedan jag började att nedkalla Guds välsignelse öfver mina

studier, har jag hunnit uträtta mera arbete på en vecka, än förut på ett helt år." När Luter hade som allra mest att göra, brukade han säga: "Jag har så ofantligt mycket att uträtta, att jag aldrig blefve färdig dermed, såframt jag icke dagligen använde tre timmar till bön." Men det är icke blott teologer, som tänka högt om och högligen prisa bönen, utan människor af alla klasser och i alla samhällsställningar och förhållanden i lifvet hafva erfarit det samma. General Havelock steg alltid upp klockan fyra på morgonen, ifall ordern lydde att armén skulle vara marschfärdig klockan sex; ty han ville ingalunda försumma ett par timmars ljuft böneumgänge med sin herre och Gud, innan han företog sig något annat. Och hr Matias Hale säger: "Om jag försummar att bedja och läsa Guds ord på morgonen, så går ingenting väl för mig under hela dagen."

"Jag tillbringar mycken tid," sade McCheyne, "med att få mitt hjärta rätt stämdt till bön; ty det är den telegraftråd, som sträcker sig mellan jorden och himmelen."

Kasta vi nu en hastig öfverblick öfver vårt ämne, så finna vi, att nio saker äro erforderliga för en sann bön. Det första är ödmjukhet; ty vi kunna icke, så att säga, tänka oss att få möta Gud på hvardaglighetens tröskel. Vi måste närma oss honom såsom ett långt bortom vår synkrets befintligt väsen. Det nästa är bekännelse. Synden måste skaffas ur vägen. Vi kunna icke pläga något slags umgänge med Gud, om någon synd lemnas kvar mellan honom och oss. Om du brutit något mot din medmänniska, så kan du aldrig få röna den människans välvilja förr, än du bekänt din synd och bedt om förlåtelse. En annan lika nödvändig sak är godtgörelsen. Vi måste nämligen, såframt det är oss möjligt, se till, att det onda, vi gjort, må bli godtgjordt.

Det nästa är tacksägelse. Vi måste vara tacksamme mot Gud för, hvad han redan gjort för och mot oss. Sedan kommer förlåtelsen, och dernäst enhet; och der dessa saker äro tillfinnandes, måste slutligen också, på det bönen må vara sådan, den bör, finnas tro. Och när vi äro så rustade, är det alldeles säkert, att vi kunna bedja rätt, d. v. s. bedja i ande och sanning, och sålunda vara förvissade om bönhörelse. En stor del af de böner, vi gemenligen få höra, liknar uppmaning, och såge man inte, att den sålunda "bedjande" hölle sina ögon tillslutna, skulle vi inte kunna tro annat, än att mannen predikade. Vi måste framför allt vinnlägga oss om, att våra böner innehålla mera *anhållan* eller *ansökning*, än fallet vanligen är. Och något, som är oafvisligen nödvändigt, är, att der fins ödmjukhet. Och vi måste också, under det vi bedja, underkasta oss Guds vilja. Vi skola nu i detalj taga dessa nio olika slag i öfvervägande, afslutande våra undersökningar medels framställning af belysande händelser, deraf det klarligen skall visa sig, huru vi under sådana omständigheter kunna vara fullt förvissade om bönhörelse.

II KAPITLET.

Tillbedjan.

Tillbedjan har framstälts såsom en handling, hvarigenom man visar guddomlig heder åt någon, samt att den i sig innefattar vördnad, aktning och kärlek. Dermed menas, bokstafligen taladt, att föra handen till munnen, att "kyssa på hand;" och i de östra staterna af Amerika är en dylik handling ett stort bevis på aktning och ödmjukhet. Nödvändigheten att å vår sida nalkas Gud i ett sådant sinne är högst maktpåliggande, hvadan den ock mycket ofta ställes oss för ögonen i Guds ord.

Pastor Newman Hall säger i sitt arbete om herrens bön följande: "Människans gudsdyrkan har ofta omtalats såsom fullkomligt likbetydande med sjelfviskhet. Vi nalkas Gud antingen för att tacka honom för redan erhållna välgerningar eller anropa honom om nya sådana, såsom: föda, kläder, hälsa, säkerhet och trefnad. Likasom Jakob vid Betel, äro vi sinnade att göra den dyrkan, vi egna Gud, ungefär liktydig med 'mat att äta och kläder att kläda sig uti.' Detta sätt att bedja, der jaget ställes främst och högre än allt annat, för att inte rent ut säga, att det i sig uppslukar alla våra öfriga önskningar, spåras icke blott hos falske bekännare utan äfven och icke så sällan hos sådana, som

säga sig vara kristne. Våra böner likna de partianske hästmännen, som, under det de rida åt ett håll, vända blicken åt ett annat. Det ser ut, som gåfve vi Gud äran, men i verkligheten är det blott det egna jaget, vi framhålla. Detta torde ock vara orsaken till, att våra böner så ofta likna Noaks korp: han släpptes ut, men kom aldrig tillbaka. Men när vi under våra böneförrättningar sätta Guds ära och förhärligande framför allt annat, så äro våra böner att förlikna vid den dufva, Noak utsände: hon flög åstad, men kom åter med ett olivblad i näbben."

Jag vill nu hänvisa eder till ett ställe i Daniels profetior. Den mannen viste hvad bön var. Hans bön bragte välsignelse från himmelen icke blott öfver honom sjelf, utan ock öfver hans folk. Han säger i 9 kapitlets 3 vers sålunda: "Och jag vände mitt ansigte till herren Gud för att vinnlägga mig om bön och åkallan, i fasta, säck och aska. Och jag bad till herren, min Gud, och bekände och sade: "Ack herre, du store och förskräcklige Gud, som håller förbundet och nåden med dem som älska honom och hålla hans bud! ... Herre, oss, våra konungar, våra furstar och våra fäder tillhör skammen, att vi hafva syndat emot dig. Hos herren, vår Gud, är barmhertighet och förlåtelse," o. s. v.

Hvad jag särskildt ville fästa eder uppmärksamhet vid, är orden: "Ack, herre, du store och förskräcklige Gud!" Daniel intog sin rätta plats inför Gud, nämligen — i stoftet; och han sätter också Gud på den rätta platsen. Det var, när Abraham låg tillbedjande på sitt ansigte på jorden, som Gud talade med honom. Gud är helig, men vi äro fulla af synd.

Brook, den gamle berömde puritanen, skrifver enstädes: "En person, hvars hela väsen är genomträngdt af helighet, är Gud högligen tillgifven och försänkes i

tillbedjan af hans helighet. Oheliga personer kunna nog känna sig gripna af beundran för andra Guds stora egenskaper; men det är endast de heliga själarna, som känna sig gripna af beundran för hans helighet. Ju heligare de äro, desto djupare känna de sig gripna af heligheten. För de helige änglarne är Guds helighet den gnistrande diamanten i härlighetsringen. Men oheliga personer känna sig tilltalade och rörda af allehanda andra Guds egenskaper, blott icke af heligheten. Ingenting bringar heller en syndare i så stor förvirring och förlägenhet, som talet om Guds helighet. Det är för en sådan människa handskriften på väggen; och ingenting verkar mera förskräckande på syndarens hjärta, än en predikan om den helige Guden; ja, ingenting oroar och gnager, sticker och förskräcker oheliga människor så mycket, som en klar och lefvande framställning af Guds helighet. För heliga själar återigen fins intet samtal, som mera behagar dem eller ljufvare tillfredsställer dem, intet, som mera gläder och förnöjer dem, intet, som är dem mera gagneligt, än det, hvari de på ett fulltonigt och kraftigt sätt höra Gud varda framställd uti ärofull helighet." Sålunda måste vi alltså, då vi träda fram inför Gud, tillbedjande vörda hans namn.

Det samma framhålles äfven hos profeten Esaia. Det heter nämligen i kap. 6: 1—3: "I det året, då konung Ussia blef död, såg jag herren sitta på en stor och hög tron, och hans släp uppfylde templet. Serafer stodo ofvan om honom, hvardera hade sex vingar. Med två betäckte de sina ansigten, och med två betäckte de sina fötter, och med två flögo de. Och den ene ropade till den andre och sade: helig, helig, helig är herren Sebaot. Hela jorden är full af hans härlighet."

När vi se Guds helighet, skola vi tillbedja och förhärliga honom. Mose måste lära sig samma lexa. Gud befalde honom att han skulle taga sina skor af sina fötter, ty det rum, på hvilket han för tillfället befann sig, var heligt. När vi höra människor stortaligt orda om sin egen helighet, bele de Guds helighet. Det är just hans helighet vi ha af nöden, såframt vi sjelfva skola kunna tänka och tala hvad heligt är; men när vi så göra, tillhör det oss att ödmjuka oss i stoftet. I påminnen eder ju, huru det vid ett visst tillfälle förhöll sig med Petrus. När Kristus uppenbarade sig för honom, utbrast han: "Herre, gå bort ifrån mig, ty jag är en syndig människa!" En enda liten skymt af Gud är nog för att visa oss, huru helig han är och huru oheliga vi äro.

Vi finna ock, att Job måste lära samma lexa. Han säger nämligen i kap. 39: 36, 37: "Och Job svarade herren och sade: Si, jag är allt för ringa. Hvad skall jag svara dig? Jag lägger min hand på min mun."

När vi höra Job samtala med sine vänner, så skulle vi kunna tro, att han vore den heligaste människa, som någonsin lefvat på jorden. Han säger sig ha varit den blindes öga och den lames fot; han hade mättat den hungrige och klädt den nakne. Hvilken underbart god och förträfflig man han var! Det var jag, jag, jag — och ingenting annat än jag helt igenom. Men slutligen sade Gud till honom: "Hvem fördunklar här mitt råd med ord utan förstånd? Omgjorda dina länder såsom en man! Jag vill fråga dig, och lär mig du!" I samma ögonblick, Gud uppenbarade sig för Job, fann denne för godt att tala i en helt annan tonart. Han varseblef sin egen ondska, på samma gång han fick se Guds renhet. Han sade: "Med örat har jag hört talas om dig;

men nu har mitt öga sett dig. Derför tager jag allt tillbaka och ångrar mig i stoft och aska" (Job. 42: 5, 6).

Vi se ock alldeles samma förhållande upprepas med afseende på dem, som kommo till vår herre Jesus, då han i sitt kötts dagar vandrade här på jorden, sådana nämligen, som vände sig direkt till honom med anhållan om välsignelse, som de också fingo, hvarvid de alltid på samma gång erhöllo ett lifligt begrepp, en outplånlig känsla af hans eget oändliga majestät. Krigshöfdingen, om hvilken vi läsa i Mt. 8: 5 och följ., sade: "Herre, jag är icke värdig, att du går in under mitt tak." Jairus tillbad honom, i det samma han framstälde sin anhållan till honom; den spetälske, om hvilken vi läsa i Markus' ev., kom och "föll på knä för honom;" syrofenisiskan "kom och föll ned för hans fötter," och när en annan af de spetälske, som sökte honom, "fick se Jesus, föll han ned på sitt ansigte för honom." Och när den älskade lärjungen (Johannes) talar om de känslor, som beherskade honom sjelf och hans medlärjungar, då de befunno sig i mästarens sällskap, säger han: "Och vi sågo hans härlighet, såsom den af fadern enfödde sonens härlighet, fullt med nåd och sanning" (Joh. ev. 1: 14). Men huru förtroget än deras sällskap var med frälsaren och huru varm och innerlig den kärlek, de hyste för honom, så ärade de honom dock lika mycket, som de umgingos med honom, och tillbådo honom lika mycket och lika innerligt som de älskade honom.

Vi kunna med skäl säga om hvarje böneförrättning det samma, som Georg Herbert säger med afseende på offentlig gudsdyrkan:

"Var ödmjuk städs, när du i templet träder;
Gud är förmer än du; hans nåd allena
du tacka kan, att du dit in fått komma.
Tag dig i akt! Var ödmjuk utaf hjärtat!

Var icke stolt, om du har granna kläder;
ty kom i håg, att inom templets murar,
i herrens åsyn, äro alla lika.

Den vise Salomo säger i Predikarebokens 4 kapitels 17 vers och 5 kap. 1 vers: "Bevara din fot, när du går till Guds hus, och träd dit in för att höra hellre än för att gifva dårars offer! ty de besinna icke huru illa de göra. Var icke obetänksam i ditt tal, och ditt hjärta förhaste sig icke att tala inför Gud! ty Gud är i himmelen, men du är på jorden; derföre vare dina ord få!"

När vi bemöda oss om att lefva ett ädlare lif, samt att få någon kunskap om Guds helighet och renhet, så låtom oss icke förgäta, hvad vi då hafva oundgängligen af nöden, nämligen att komma i en allt närmare, allt innerligare beröring med herren sjelf, på det han må kunna uppenbara sig för oss. Vi skola då ock komma att intaga samma plats inför honom, som forntidens helige nödgades göra. Vi skola helga hans namn, såsom mästaren lärde sine lärjungar, då han sade: "Helgadt varde ditt namn." När jag tänker på all den ohelighet och vanvördnad, som nu för tiden äro rådande gent mot den heliges namn och person, så ryser mitt hjärta af fasa, och jag kan icke annat än säga, det vi lefva i en förskräckligt gudlös och ondskefull tid.

Låtom oss såsom kristne framför allt lemna herren vår Gud den rätta platsen, som honom tillkommer, då vi nalkas honom i bönen! "Låtom oss mottaga nåd, att vi kunna tjena honom på ett tillbörligt sätt, med vördnad och i gudsfruktan, ty vår Gud är en förtärande eld."

III KAPITLET.

Bekännelse.

En annan af den sanna bönens beståndsdelar är *bekännelsen.* Jag vill för ingen del att mine sant kristligt sinnade läsare skola tro, att jag här talar till dem, som ännu äro oomvände. Men jag tror att vi, som verkligen äro lefvande kristne, dock hafva många synder att bekänna.

Om vi slå upp skriften och genomgå dess berättelser, så skola vi finna, att sådana människor, som lefvat i den allra närmaste och innerligaste trosförening med herren Gud, och som förmått mest öfver honom, varit sådana, som bekänt sina synder, fel och brister. Daniel bekände, såsom vi redan ha sett, sina och sitt folks synder. Likväl fins ingen synd omtalad, som Daniel skulle personligen gjort sig skyldig till. Han var en af de allra bäste och ädlaste män, som den tiden funnos på jorden; men hans bekännelse af synden var det oaktadt en af de mest gripande, uttömmande och ödmjukaste, som en dödlig någonsin gjort. Brooks säger, i det han påpekar Daniels bekännelse, följande: "I dessa ord möta oss sju olika omständigheter, som Daniel framlägger, då han bekänner sina egna och sitt folks synder, och alla tjena endast till att försvåra dem och sätta fram dem i det mest ofördelaktiga ljus. Han säger nämligen 1) vi

hafva syndat; 2) vi hafva gjort oss skyldige till orättvisa; 3) vi hafva föröfvat det onda; 4) vi hafva varit upproriske mot dig; 5) vi hafva afvikt från dina befallningar; 6) vi hafva icke lyssnat till dine tjenares röst; 7) hellre icke hafva vi varit öfverheten lydige eller frågat efter det rundt omkring oss i landet boende folkets kraf! Dessa sju olika slags svåra förbrytelser, Daniel här uppräknar, förtjena att vi taga dem i det allvarligaste öfvervägande."

Det är inte tvifvel underkastadt, att ju Job var en helig man, på samma gång han var en mäktig furste; men han måste det oaktadt falla ned i stoftet och bekänna sina synder. Och samma förhållande möter oss hela skriften igenom. När Esaia fick se Guds renhet och helighet, så såg han sig sjelf i den rätta belysningen, och han utropade: "Ve mig! jag är förlorad, emedad jag är en man med orena läppar, och jag bor ibland ett folk med orena läppar; ty mina ögon hafva sett konungen, herren Sebaot" (Es. 6: 5).

Jag tror fullt och fast, att Guds församling ovilkorligen måste bekänna sina synder, innan det blir henne möjligt att i någon högre grad verka nådens kraftiga, hjärtegenomgripande verk. En mera genomgripande verksamhet i egna själar och hjärtan måste nödvändigt komma till stånd bland Guds troende folk. Jag funderar understundom ganska starkt på, att det måhända just nu vore tid att sluta upp med predikandet för de ogudaktige och i stället gripa sig an med att på renaste allvar börja predika uteslutande för dem, som bekänna sig vara kristna. Om den sanna kristendomens himmelska lif pulserade starkare och vore mera glödande i nit och kärlek inom Guds församling, än fallet verkligen nu för tiden är, så skulle vi få se, huru tusen sinom tusen flere flockades in uti Guds rike. Och så

var det verkligen förr i tiden. Ty så snart Guds troende barn vände sig helt och hållet bort från sina synder och sine afgudar, föll en fruktan af Gud öfver folken rundt omkring. Slån upp edra biblar och läsen der israeliternas historia, så skolen I finna, att så snart Guds egendomsfolk bortkastade sine främmande gudar, så besökte den lefvande Guden sjelf nationen, inom hvilken ock genast i och med det samma förspordes en väldig nådens kraft.

Hvad vi alltså hafva högligen af nöden just i denna tid, det är en sann, djup och i grund och botten genomgripande väckelse inom Guds församling. Jag sympatiserar alls intet med dem, som mena, att Gud på ett verksamt sätt når massorna medels den vanliga kyrklighetens kalla och stela formväsen. Nej, domen måste, såsom skriften klarligen vittnar, allra först begynna på Guds hus, d. v. s. begynna inom hans egen församling, inne uti sjelfva djupet af de troendes egna hjärtan. Jag ber eder lägga noga märke till, att det var vid det tillfälle, då Daniel bekände sina synder, som han fick mottaga den underbara bönhörelsen, hvarom det nionde kapitlet i hans bok så härligt förtäljer oss. Rörande bönen, är detta ett af de skönaste och kostligaste kapitel i hela den välsignade bibelboken.

Vi läsa der nämligen: "Och medan jag ännu så talade och bad och bekände min synd och mitt folk Israels synd och nedlade min bön inför herren, min Gud, för min Guds heliga bergs skull, medan jag ännu talade och bad, kom Gabriel, den mannen, hvilken jag hade sett i den förra synen, under min vanmakt, fram till mig vid tiden för aftonoffret och han undervisade mig, talade till mig och sade: 'Daniel! nu är jag kommen för att lära dig förstånd'" (Dan. 9: 20—22).

Vi se ock likaledes, att så snart Job bekände sina synder, så försatte Gud honom helt och hållet ur hans svårt irråkade belägenhet och hörde hans bön. På alldeles samma sätt vill Gud ock lyssna till våra bönerop och lösa oss ur syndens och det ondas fångenskap, så snart vi nämligen intaga vår rätta ställning inför honom och bekänna vår brottslighet samt afstå från alla våra synder och öfverträdelser. Det var, när Esaia utropade inför herren: "Ve mig! jag är förlorad, emedan jag är en man med orena läppar," som välsignelsen kom; och det var ock då, som en af seraferne kom flygande med det glödande kolet, hvilket han med en tång tagit från altaret, och vidrörde dermed profetens läppar, så att han icke blott kunde predika utan ock skrifva en af de underbaraste böcker, verlden någonsin sett. Och hvilken ofantlig välsignelse har inte den skriften bibringat församlingen!

Det var, när David bekände: "Jag har syndat!" som Gud handlade i nåd mot honom. "Då bekände jag för dig min synd och förskylde icke min missgerning. Jag sade: Jag vill bekänna för herren mina öfverträdelser; då förlät du mig min synds missgerning" (Ps. 32: 5). Läggen märke till, hvilken påfallande likhet det är mellan Davids syndabekännelse och den, som den förlorade sonen aflade, hvilken står upptecknad i Lk. 15: 18, 19 och lyder så: "Fader, jag har syndat emot himmelen och inför dig, och jag är icke längre värd att kallas din son; gör med mig såsom med en af dine legodrängar." Huru nästan lika lydande äro icke de ord, David yttrar i Ps. 51: 5, 6: "Ty jag känner mina missgerningar, och min synd är alltid för mig. Emot dig allena har jag syndat, och hvad ondt är i dina ögon har jag gjort!" Så snart Guds ande får komma in uti hjärtat och öfvertyga människan om hennes synd, fins

det icke längre någon skilnad mellan den purpurklädde monarken och den i trasor höljde tiggaren.

Rikard Sibbes yttrar sig ganska träffande om bekännelsen, då han säger: "Detta är just rätta sättet att förhärliga Gud, nämligen: att helt öppna våra själar för honom samt hopa så mycken skuld öfver oss sjelfve, att till och med inte djäfvulen skulle kunna förekasta oss mera; ty betänken, hvilken gräslig massa af synder af alla upptänkliga slag, djäfvulen kommer att slå oss i ansigtet med i vår dödsstund och på domens dag! Ja, han skall då sannerligen inte spara på att öfverflyglande beskjuta oss med förebråelsens alla upptänkliga glödande pilar; — låtom oss fördenskull, medan tid är, anklaga oss sjelfva och gifva oss sjelfva skulden för allt, allt, alldeles så, som den onde fienden ämnar göra. Ty desto skarpare vi anklaga och döma oss sjelfva och sätta upp, så att säga, en ordentlig anklagelsedomstol i våra hjärtan, desto bättre; och vi skola snart få erfara, huru på en dylik sjelfanklagelse följer det ljufvaste, mest sköna och oväntade lugn! Jona kastades i hafvet, och sedan lugnades vågorna, och det vardt stilla bland besättningen; Akan stenades, och plågan återvände. Bort alltså med Jona, bort med Akan! Och lugn och frid skola genast intaga sin plats i själen. Vårt samvete skall få smaka sötman af en förunderligt ljuf och härlig frid.

"Och det måste nödvändigt bli så; ty när Gud varder ärad, varder samvetet renadt. Gud varder under alla omständigheter ärad genom vår uppriktiga syndabekännelse. Det hedrar hans allvetenhet, att han är allseende, att han ser våra synder och ransakar våra hjärtan — att våra mest förborgade handlingar icke kunna döljas för honom. Det hedrar hans makt. Hvad är det väl, som tvingar oss att bekänna våra synder, om icke det, att vi frukta för hans makt och att han skulle begagna

sig af den samma mot oss? Och hvad är det väl vidare som gör, att vi bekänna våra synder, om icke det att vi veta, det vår Gud är barmhärtig och att man skall frukta honom samt att hos honom är nåd och mycken förlåtelse? Vi skulle i motsatt fall aldrig bekänna våra synder. Bland människor heter det: bekännelse och sedan straff; men hos Gud heter det: bekännelse och nåd. Så lyder hans egen högtidliga förklaring. Vi skulle aldrig någonsin lägga våra synder i dagen, derest vi icke väntade oss nåd och förlåtelse. Och på det sättet varder Gud alltså ärad; och så snart man gifver honom äran, skänker han i utbyte deremot invärtes frid och ro i själen."

Den gamle Tomas Fuller säger: "Människans erkännande af sin svaghet är just den gren, hvarpå Gud inympar sin nåds hjelp."

Bekännelse innebär ödmjukhet, och den är i Guds ögon af mycket högt värde.

En landtman gick en gång i sällskap med sin son till ett hvetefält för att se, om grödan ännu var mogen för skörd. "Se, pappa," utbrast gossen, "så raka och styfva dessa stjelkar äro! De måste bestämdt vara de bäste af allesamman. Men de der axen återigen, som luta sig så dystert ner mot jorden, äro, det törs jag hålla vad om, inte värde en röd cent." Landtmannen afbröt leende ett ax af hvartdera slaget och sade: "Titta hit, skall du få se, enfaldiga barn! Det här axet, som reste sig så stolt upp i vädret, eger nästan icke ett enda dugligt hvetekorn, under det att det här återigen, som lutade sig så ödmjukt ned mot marken, är fullt af de allra präktigaste hvetekärnor."

Rättframheten är nödvändig och kraftfull både från Guds och människans sida. Vi måste vara upprikttige och rättskaffens mot oss sjelfve. En soldat sade en

gång vid ett väckelsemöte: "Fältkamrater, jag känner mig inte upplifvad vid detta tillfälle, utan *öfverbevisad* — det är hela saken. Jag känner nämligen, att jag måste bli en kristen, att jag måste säga detta, säga det äfven till eder samt bedja eder göra mig sällskap; och när det nu är tal om, att den syndare sökande frälsaren är här på detta rum, så vill jag för min del vara en af dem, som går fram till honom — icke för att blott visa mig för honom, ty jag har inte annat än en förskräckligt tung syndabörda med mig; och jag går inte fram endast derför, att jag behöfver det — jag skulle kanske i så fall hellre stanna på min plats — men jag går för att omtala sanningen. Jag *behöfver* bli en kristen, och jag *vill* bli en kristen; och när jag nu går fram för att bedja om förbön och sjelf ropa om nåd och förbarmande, så är detta att säga sanningen rent ut." Mer än ett tjugutal följde honom.

Då Spurgeon enstädes talar öfver Faraos ord: "Bedjen till herren för mig, att han afvänder grodorna ifrån mig" (2 Mb. 8: 8), säger han: "En fruktansvärd brist röjer sig i denna bön. *Der nämnes ej ett enda ord om synd!* Farao säger icke: 'jag har varit upprorisk mot Gud; bedjen derför ifrigt, att jag måtte få förlåtelse för den synden!' Nej, derom höres ingenting. Han älskar synden lika mycket fortfarande som hittills. Men en bön utan syndånger är en bön utan bönhörelse. Om ingen tår fallit på bönens stentafla, förvittrar hon. Det är såsom en syndare du måste komma till Gud, men genom en frälsare — och på ingen annan väg. Den som kommer till Gud likasom fariseen med sitt: 'Gud, jag tackar dig, att jag icke är sådan som andra människor,' kommer aldrig i herrens närhet; men den deremot, som i likhet med publikanen ropar sitt: 'Gud, förbarma dig öfver mig, syndare!' han har redan kommit till Gud

och det just på den väg, herren sjelf utstakat för honom. Vår bön måste innehålla syndabekännelse inför Gud, ty eljes är den alldeles gagnlös."

Om nu denna bekännelse af synd är på det allra högsta af nöden för de troende, så är det ju alldeles klart, att detta äfven är fallet med de ogudaktige. Jag längtar just nu på det ifrigaste efter, att Gud ville förnya sitt verk i sina barns hjärtan, så att vi finge se syndens vederstyggligheter öfverflöda. Det fins en stor skara fäder och mödrar, som äro mycket bekymrade rörande sina barns omvändelse. Jag har på mindre än en veckas tid haft öfver 50 förfrågningar från sådana bekymrade föräldrar, hvilka undra, huruvida deras barn äro verkligen frälsta, och som, för att få visshet derom, anhållit om förböner för dem. Jag går så långt, att jag dristar såsom regel framställa, det felet ligger vid vår egen tröskel. Det fins måhända något i vårt eget uppförande, som står i vägen. Det är ju möjligt, att det fins hos oss någon viss hemlig synd, som utestänger välsignelsen. David lefde i sin förskräckliga synd under många månaders tid, innan Natan trädde fram inför honom. Låtom oss bedja Gud, att han må komma in uti våra hjärtan och göra sin makt förnimbar der. Är det i vårt öga, snaran döljer sig — rifvom genast ut det! Och är det handen, det onda beror på — huggom genast af henne! Bort med hvarje syndastyggelse! Rent hjärterum, på det vi må hafva makt med Gud och makt öfver våra medmänniskor!

Hvaraf kommer det sig, månne, att så många af våra söner fylla i egenskap af gäster ölkrogarna, svänga sig på danslokalerna, gå raglande fram på trottoarerna, smyga nattetid in uti fala Delilors kamrar och rusa, kort sagdt, med snälltågsfart mot en förtidig, neslig graf? Månne inte orsaken helt enkelt är den, att det i

för handen varande tid fins allt för liten kraft i kristendomen? Har den inte, månne, urvattnats och gjorts saft- och kraftlös af det herskande verldsväsendet, den religionsutklutade verldslikställigheten? Jag fruktar, att så är. Många gudfruktiga föräldrar se med sorg och grämelse, att deras barn gå vilse. Ligger orsaken dertill inte månne deri, att någon hemlig synd har som en svart igel sugit sig fast vid vårt hjärtas rötter? Det fins ett ställe i Guds ord, som mycket ofta anföres, men som i 99 fall af hundra tillämpas alldeles oriktigt af dem, som anföra det. Uti Esaias 59: 1 läsa vi nämligen: "Si, herrens hand är ej för kort, att han ej skulle kunna hjelpa, och hans öra är icke lomhördt, att han ej skulle kunna höra." Der stanna de. Naturligtvis eger det sin fulla riktighet, att herrens hand inte är för kort att kunna hjelpa, och ej heller är hans öra så lomhördt, att han icke kan höra. Men vi måste också läsa de ord, som följa omedelbart på de nyss anförda, och de lyda så: "Men det är edrar missgerningar, som skilja mellan eder och eder Gud, och edra synder bortgömma hans ansigte ifrån eder, så att han icke hör. Ty edra händer äro sudlade med blod, och edra finger med missgerning; edra läppar tala lögn, eder tunga hviskar falskhet." — Matias Henry säger på ett ställe: "Det berodde helt och hållet på dem sjelfve — de stodo, just som de stängde sin egen dörr, alldeles i ljuset för sig sjelfve. Gud gick dem till möte på barmhertighetens väg, men de hindrade honom. *'Edra missgerningar hafva undandolt mycket godt för eder'.*"

Låtom oss aldrig förgäta att, om vi undandölja någon orättfärdighet i våra hjärtan eller nöja oss med blott en tom läpparnes bekännelse, så kunna vi aldrig ha något fast och grundadt hopp om, att våra böner skola varda besvarade. Vi ega i hela Guds ord icke en

enda löftesprick på den saken. Jag ryser verkligen af förskräckelse hvarje gång jag hör folk anföra det ena löftesrika bibelspråket efter det andra och mena, att Gud är ovilkorligen förpligtad att uppfylla dessa sina löften mot dem, ehuru, hemskt att säga, det under hela tiden fins åtskilligt i deras lif, som totalt hindrar *all* bönhörelse, men hvilket de likväl icke vilja afstå ifrån! Om dylika människor kan naturligtvis det Gudsordet ha sin fulla tillämpning, hvilket lyder så: "Sådana människor tänke icke, att de skola få något af herren." Väl oss, om vi allvarligen undersöka våra hjärtan och då finna, hvad orsaken är till, att våra böner icke vordit hörda.

I det ljungande strafftal, Esaia i sitt första kapitel rigtar till Juda och Jerusalem, läsa vi från och med 10 och följande verserna, några verkligen hjärtskakande sanningar. Herren talar sjelf genom sin profet sålunda:

"Hören herrens ord, I Sodoms-furstar, lyssna till vår Guds lag, du Gomorra-folk! Hvad skall jag med edra många offer? säger herren. Jag är mätt af vädurars brännoffer och af gödde kalfvars fett, och i oxars, lams och bockars blod hafver jag intet behag. När I kommen för att visa eder inför mitt ansigte, hvem begär väl af eder, att I skolen nertrampa mina gårdar? Bringen icke vidare fram fåfänglig offergåfva! Rökverk är för mig en styggelse. Nymånad och sabbat och festlig församling — jag lider icke synd och högtid."

Herren "lider icke synd och högtid" — besinnom det uttrycket noga! Får inte herren våra hjärtan till sina uteslutande gudstjensttempel, så vill han inte alls ha något annat heller. Det är en styggelse för honom, och han tål det intet!

Nu heter det vidare i samma kapitels 14 vers:

"Edra nymånader och edra högtider hatar min själ. De äro för mig en börda, hvilken jag är trött att bära. Och om I än utsträcken edra händer, vill jag gömma mina ögon för eder, och om I än mycket bedjen, vill jag icke höra deruppå. Edra händer äro fulla af blod. Tvån eder, gören eder rena, skaffen bort edert onda väsende ifrån mina ögon, vänden igen ifrån att göra illa! Lären eder göra det godt är, faren efter det som rätt är, hjelpen den förtryckte, skaffen den faderlöse rätt, utfören enkans sak! Kommen så, och låtom oss gå till rätta med hvarandra! säger herren. Om edra synder än vore blodröda, så skola de dock varda hvita såsom snö, och om än de vore röda såsom purpur, skola de varda såsom ull."

Uti Ordspråksbokens 18: 9 läsa vi: "Den som vänder bort sitt öra från att höra lag, äfven hans bön är en styggelse." Besinnom detta noga! Må den tanken, att, om vi lefva i någon som helst hemlig synd, Gud sjelf då betygar oss, att vår bön är honom en styggelse — må den tanken, säger jag, skaka upp oss till full och klar besinning! Om vi icke äro villiga att afstå från synden och lyda Gud, så hafva vi ej den ringaste rättighet att hoppas, det Gud skall besvara våra böner. Obekänd synd är oförlåten synd, och oförlåten synd är den svartaste, gräsligaste sak som fins på hela denna af synden förbannade jorden. I kunnen inte leta upp ett enda språk i hela bibeln, der det står, att Gud icke förbarmat sig öfver hvarje människa, som ärligt och redligt afstått från synden och kastat sig i förbarmarens armar. Den bön, som utgår från ett ödmjukt och ångerfullt hjärta, är välbehaglig för Gud. Det fins intet ljud, som uppstiger från denna af synden förbannade jorden och klingar så ljuft i herrens öron, som

böneropet från den människa, hvars vandel är ren och uppriktig.

Jag vill nu fästa eder uppmärksamhet på Davids bön i Ps. 139: 23, 24, der det heter: "Ransaka mig, Gud, och känn mitt hjärta! pröfva mig och känn mina tankar och se till, om jag är stadd på en olycksväg, och led mig på den eviga vägen!" Jag önskar, att alla mina läsare måtte låta den bönen sjunka ned i djupet af deras hjertan och fästa sig outplånligt i deras minne. Om hvar och en ibland oss både den bönen ödmjukt och hjärteallvarligt en gång om dagen, så skulle inom kort en helt omskapande förvandling för sig gå med oss. "Ransaka *mig!*" inte min granne. Det går så lätt för sig och faller sig nog så bekvämt att bedja för andra personer, men ack, så hårdt och motljudande att inför Gud gå till rätta med oss sjelfva! Jag fruktar högligen, att vi, som så ifrigt syssla med att verka herrens verk, stå ofta i mycket stor fara att försumma ansen och vården af vår egen hjärteträdgård. I den ofvan anförda 139 psalmen går David till rätta med sig sjelf — går in uti sitt eget hjärta. Det är en väsentlig skilnad på Guds ransakande af mitt hjärta och mitt eget ransakande af det samma. Vid min undersökning kan det förekomma mig, som vore allt der inne i vederbörlig ordning; men när Gud kommer för att ransaka mig och dervid låter sin allvetenhets ljus lysa in uti hvarje vinkel och vrå, så varda många ting, hvarom jag kanske ej hade någon vetskap, bragta i dagen.

"*Känn mitt hjärta!*" heter det. David vardt känd (uppenbar), när han, genom att vända sina ögon bort från sin fader Abrahams Gud, föll i synd. — "Pröfva mig och *känn mina tankar!*" beder David vidare. Gud ser efter tankarne. Äro våra tankar rena? Äro våra hjärtetankar rigtade på Gud eller på hans folk — eller

på någonting i denna verlden? Är detta fallet, så äro vi ingalunda rätta inför Gud. O, måtte Gud få i grund och botten ransaka hvar och en ibland oss! Jag känner för min del ingen bättre bön, än just den, vi nu hört David bad. En af de allvarligaste saker, som möter oss i den heliga skrifts berättelser, är den, att, då heliga människor — heligare och bättre än vi — pröfvades och ransakades, vi se dem ha varit så mjuka och böjliga som smält vax inför Gud.

Låtom oss med all omsorg se till, att vi äro fullt uppriktige i hjärtat och anden! I sitt arbete om "sjelfpröfning" yttrar Isak Ambrosius följande tänkvärda ord: "Nu och då ställa vi följande frågor till våra hjärtan: 1) "Hjärta, hur mår du?" — visserligen en kort, men icke desto mindre allvarligt gripande fråga! I veten ju, att den första fråga, tvänne bekanta personer ställa till hvarandra, då de träffas, vanligen lyder så: "Hur mår du?" eller: "Hur står det till?" Jag önskar innerligt till Gud, att vi så ofta som möjligt måtte ställa följande frågor till våra egna hjärtan: "Hjärta, hur mår du? Huru har du det ställdt med ditt andliga förhållande?" 2) "Hjärta, hvad skall du göra?" eller: "Hjärta, hvad tror du väl, det skall blifva af dig och mig?" — likasom den döende romaren en gång sade: "Stackars, arma, eländiga själ! hvarthän styra väl du och jag kosan? — och hvad skall det bli af dig, när du och jag skiljas en gång?"

Mose ställer ock, ehuru i andra ordalag, alldeles samma ord till Israel, då han utbrister: "O, att de vise voro och aktade häruppå och besinnade, hvad dem framdeles öfvergå skall!" (5 Mb. 32: 29). Och gifve Gud, att vi måtte med glödande allvar ställa samma fråga till våra hjärtan och noga besinna och grundligt öfverväga den samma! "Samtalen med edra hjärtan!" för-

manar David, och dermed menar han, att vi skola på det allra grundligaste samråda och diskutera med våra hjärtan om vår lifs angelägenhets vigtigaste sak, nämligen: om vi verkligen äro födde på nytt, hafva genom en lefvande tro lif i Guds son samt ega frid med Gud. Låtom oss så allsidigt och så uttömmande som möjligt diskutera och öfverväga dessa lifssanningar med våra egna hjärtan, att vi ej lemna dem ro förr, än vi fått full och klar visshet i saken. Ja, låtom oss rådgöra med — d. v. s. hålla pröfvande, forskande samtal, så att vi komma fullkomligt på det klara, huru det verkligen ser ut i och står till med — våra egna hjärtan!"

En gudfruktig man, som var mycket känslig för sin försummelse och särskildt med afseende på svårigheten i den honom åliggande pligten, afgaf en gång följande bekännelse: "Jag har nu tillryggalagt," sade han, "en lefnad af 40 år, derunder jag hela tiden burit mitt hjärta i min barm, men det oaktadt äro dock den dag, som i dag är, mitt hjärta och jag fullkomligt främmande för hvarandra, ja, så obekanta, som hade vi aldrig haft den ringaste beröring med hvarandra. Ja, jag känner inte alls mitt eget hjärta — jag har helt och hållet förgätit det! O, jag ville, om det vore mig möjligt, gråta blodstårar deröfver, att mitt stackars arma hjärta och jag förblifvit totalt främmande för hvarandra under en så lång följd af år! Det är, som befunne jag mig midt uppe i den ateniensiska tidsåldern, under hvilken man förslösar den dyrbara, oåterkalleliga tiden med att blott lyssna till nyheter och berätta sådana för andra. Huru gå affärerna här? Hurudana äro förhållandena der? Hur lefver man på den platsen? Och hvad nytt tilldrager sig på den? Och så nästan i oändlighet; men aldrig har jag brytt mig om att fråga efter, hur det stått till invärtes hos mig sjelf. Aldrig

föll det mig in att göra mig på allvar underrättad om, huru mitt eget fattiga hjärta befunne sig. Om vi i det allvarliga öfvervägandets ena vigtskål lägga all den tid, vi bortslösat på det ena eller andra tanklösa sättet till liten eller oftast alls ingen nytta, samt i den andra den ringa tid, vi användt till hjertats behof och förädling, så skall det genast visa sig, hvilken är lättast. I det först nämda fallet kunna vi tryggt skrifva hundra- och tusentals dagar och mångdubbelt så många timmar, men i det senare torde kanske till och med 50 timmar vara för en stor del af oss allt för styft tilltaget. Eller, för att taga en annan bild, om vi tänka oss, att vi, om vi gjort hvad vi oafvisligen varit pligtige att göra, skulle haft 50 båtar fullastade med sådana gerningar, som äro Gud behagliga — månne vi i verkligheten kunna framvisa 20 eller ens 10? O, hvilken mängd af dagar, månader och år ha vi icke bortslösat i synd, fåfänglighet, på verldsliga affärer, onyttigt tal — för att nu inte uppräkna något ännu värre — under det vi kanske under hela vår tid inte uppoffrat ens en enda minut på en så ytterst lifsvigtig sak, som den, att samtala med vårt eget hjärta om det lugn, den frid, som öfvergår allt förstånd!"

Om vi märka att någonting i vårt lif inte är så, som det bör och skall vara, så låtom oss genast bedja Gud, att han visar oss det samma. Hafva vi kanske varit sjelfviska? Hafva vi måhända varit mera måne om vårt eget rykte, vårt eget välbefinnande, än om Guds ära? Elia inbillade sig, att han högligen nitälskade för Guds ära; men när allt kom omkring, visade det sig, att hans nit endast gälde den egna äran, att på botten af allt sammans låg och krälade — det vederstyggliga egna jaget! Jag är för min egen del förvissad om, att det sorgligaste frälsaren varseblef hos sina lärjungar,

var just detta; ty vi se, huru bland dem ofta rådde kif och tvist om, hvem som var den förnämste ibland dem, i ställe för att en hvar af dem skulle räknat den andre ypperligare än sig sjelf, intagit den anspråkslösaste platsen och skattat sig ringast i egna ögon.

Såsom bevis på, att det egna jaget ville allt som oftast sticka upp hufvudet i lärjungarnes hjärtan, berättas oss, bland annat, att, då "Jesus en gång anländt till Kapernaum och tagit in uti ett hus derstädes, han sporde lärjungarne, hvad det var, de under vandringen disputerat med hvarandra om?" på hvilken fråga de icke kunde svara, alldenstund deras samveten slogo dem med det vittnesbördet, att de just gått och kifvat och disputerat med hvarandra om, hvilken som vore den förnämste ibland dem! Då satte sig frälsaren ned, och sedan han kallat de tolf till sig, sade han till dem: "Om någon vill vara den främste, så skall han vara den ytterste af alla och allas tjenare. Och han tog ett barn och ställde det midt ibland dem, och då han tagit det i sin famn, sade han till dem: Den som mottager ett sådant barn i mitt namn, han mottager mig; och den som mottager mig, han mottager icke mig, utan honom, som har sändt mig" (Mk. 9: 33—37).

Kort efter, sedan ofvanstående tilldragit sig, läsa vi om följande, i Mk. 10: 35—45 upptecknade, händelse:

"Och Jakob och Johannes, Sebedei söner, gingo fram till honom och sade: Mästare, vi vilja att du skall göra oss, hvad helst vi begära. Men han sade till dem: Hvad viljen I, att jag skall göra eder? Och de sade till honom: Gif oss, att vi få sitta, den ene på din högra och den andre på din venstra sida, i din härlighet. Men Jesus sade till dem: I veten icke, hvad I bedjen; kunnen I dricka den kalk, som jag dricker, eller döpas med det dop, hvarmed jag döpes? Och de sade

till honom: Det kunna vi. Men Jesus sade till dem: Den kalk jag dricker, skolen I väl dricka, och med det dop, hvarmed jag döpes, skolen I döpas; men att sitta på min högra och på min venstra sida tillkommer icke mig att gifva, utan det skall gifvas åt dem, åt hvilka det är beredt. Och när de tio hörde detta, begynte de vara misslynte på Jakob och Johannes. Men Jesus kallade dem till sig och sade till dem: I veten, att de, som anses vara folkens furstar, herska öfver dem, och deras mäktige råda öfver dem. Men så skall det icke vara ibland eder; utan den som vill vara stor ibland eder, han skall vara eder tjenare, och den som ibland eder vill vara den främste, han skall vara allas dräng. Ty människans son är ju icke kommen för att låta tjena sig, utan för att tjena och gifva sitt lif till en lösepenning för många."

Den sist här ofvan anförda berättelsen tilldrog sig i frälsarens tredje läroämbetsår. Lärjungarne hade under tre år varit i hans sällskap och hade under den tiden lyssnat till de ord, som flutit från hans läppar; icke desto mindre hade de försummat att lära sig denna lexa om ödmjukheten. Det mest förnedrande, som tilldrog sig inom lärjungakretsen, inträffade just samma natt, frälsaren förråddes, och det var, att Judas sålde honom och Petrus förnekade honom. Om det funnits någon plats, från hvilken tankar på egen förträfflighet skulle vordit bannlysta, så hade det väl bort vara vid sjelfva nattvardsbordet. Men vi finna icke desto mindre, att då Kristus instiftade denna välsignade åminnelsemåltid, uppstod en tvist bland lärjungarne om, hvilken som vore ypperst ibland dem. Betänkom detta! — rätt under korset, så att säga, när mästaren satt der "sorgsen och bedröfvad allt intill döds," redo att smaka Golgatakalkens gallabitterhet, och då dödsförskräckelsens

svarta helvetesskuggor tjocknade allt mera kring hans själ — tänkom oss, att till och med i en sådan stund kunde icke hans rundt kring honom samlade egne lärjungar afhålla sig från ett så sjelfviskt tal, som det, hvilken väl vore den förnämste ibland dem!!!

Jag är förvissad om, att när Gud får ransaka oss, så skola vi i vårt lif varseblifva ganska mycket, som vi behöfva bekänna. Och när Guds lag får pröfvande och ransakande lysa in uti våra hjärtan, så skall det bli mycket, mycket hos oss, som strax varder annorlunda än förr. Jag upprepar samma fråga, som jag nyss framstälde här ofvan: Äro vi sjelfviske eller nitfulle? Gläder det oss innerligt, om vi höra, att Gud för sina ändamål begagnat sig af andras tjenst och arbete mera och oftare än af vårt? Skola våre metodistvänner med glädje spörja, att Guds ande åstadkommit stora, genomgripande och mycket välsignade väckelsemöten bland baptistbröderne? Och skulle månne baptistvännerne hjärtligen fröjda sig, om de finge spörja, att Guds andes pånyttfödande verksamhet vordit rikligen välsignad inom metodist-, kongregationalist- äfvensom andra församlingar? Om vi äro småsinnade, partiske, sektlystne o. s. v., kunna vi omöjligen vara Gud behaglige. Sådant måste sanningens, rättfärdighetens och tålmodighetens helige ande ovilkorligen få bortbränna och fullständigt utrensa ur våra hjärtan. Låtom oss derför genast — ju förr desto bättre! — på fullaste allvar bedja Gud om att ransaka oss, pröfva oss och se till, huruvida vi möjligen äro stadde på en eller annan ond och orätt väg, samt att, om så verkligen är fallet, han då af nåd och barmhärtighet ville leda oss in på den rätta vägen för sitt heliga och välsignade namns skull! Ty det är alldeles visst och säkert att, derest skriftens gode och helige män kände med sig, att de voro felaktige i

mångahanda stycken, vi ha ännu större orsak än de att frukta, det icke allt i och hos oss är så, som det kunde och borde vara, hvadan det ock ligger all makt uppå att vi ju förr dess hellre komma fullkomligt på det klara med våra egna hjärtan, huruvida der möjligen finnes gömdt ett och annat, som Gud icke tål och hvilket han derför vill att vi skola skilja oss vid.

Jag beder mine läsare slå upp sina biblar och dag efter dag, ödmjukt och andäktigt, genomläsa Davids bön, som står upptecknad i den femtiförsta psalmen. En af mine vänner berättade mig en gång för åtskilliga år sedan, att han för sin del bad den bönen för hvarje vecka. Jag är förvissad om, att det skulle bli af mycket stor välsignelse för hvar och en ibland oss, om vi hvar i sin stad gjorde den bönen till vår egen för hvarje dag. Ty om vi högmodats, känt oss snarstickne eller varit otålmodige — skulle vi väl vilja försumma att bekänna sådant för Gud? Och månne det icke är rättast, äfvensom bäst och lämpligast, att vi begynna reformationen i våra hem, ja, just i djupet af våra egna hjärtan? Utan tvifvel! Och när så sker, skola vi snart varseblifva, huru skyndsamt den ogudaktige kommer att för sin egen del spörja efter vägen till lifvet! Må i all synnerhet vi, som äro föräldrar, se till, att våra hem, våra hjärtan varda skyndsamt iordningställda och uppfylda af Jesu Kristi heliga och rena ande; och vi skola då inom kort få se, att det icke dröjer så synnerligen länge, innan äfven våra barn söka efter att bli delaktige af samme ande. Jag tror och är till och med fast förvissad om, att den s. k. kristna kyrkan nu för tiden skapar genom den ljumhet, som råder inom henne, långt flere trosföraktare och gudlöse bespottare, än hvad någonsin åstadkommits genom otrosskrifter och förderfbringande romanskribbleri. Jag fruktar icke hälften så

mycket de verkningar, som ett haltlöst, rafflande, gement romanskribbleri åstadkommer, isynnerhet på den lättledda, tanklösa ungdomen, som med begärlighet och utan ringaste urskiljning slukar hvad helst den hjärtlöse penninggirigheten än må strö i dess väg — som fast mera den för handen varande tidens kalla, stendöda formväsen, hvilket förnämligast herskar inom de s. k. "bekännelsetrogna" kyrkorna. Ett sådant bönemöte som det, lärjungarne hade på pingstdagen, skulle komma hela otrosbyggnaden att darra i dess innersta fogningar.

Hvad vi alltså ha särdeles af nöden, det är, att likasom Jakob segervinnande kämpa med Gud i bönen. Med långa, frasrika predikningar nås de stora massorna aldrig! Nej, det medlet duger alls icke, utan vi måste, om något verkligt skall uträttas, få till hjelp "den arm, som skakar himlar och jord!" Men för att kunna få den hjelpen, måste vi vara rene och uppriktige inför Gud.

"Gud är större än vårt hjärta och känner allting. Mine älskade, om vårt hjärta icke anklagar oss, så hafva vi frimodighet till Gud, och vi få af honom, hvad helst vi bedja, ty vi hålla hans bud och göra det, som är behagligt inför honom" (Joh. 1 ep. 3: 20—22).

IV KAPITLET.

Återställande.

En tredje beståndsdel, som tillhör en segervinnande bön, är *återställande*. Om jag vid något tillfälle tillegnat mig en sak, som icke tillhör mig, men känner mig ingalunda villig, att återställa den, så skola, om jag beder, mina böner aldrig nå upp till himmelen. Saken kan tyckas en smula egendomlig, men visst är, att jag aldrig en enda gång vidrört detta ämne i mina föredrag, utan att kort efter få spörja gynsamma resultat. Bland annat mins jag, huru vid ett tillfälle, då jag just stod i begrepp att hålla ett föredrag å en viss plats, en man kom fram till mig och sade, att han ansåge, det jag under nästa föredrag icke borde vidröra ämnet om återställande, ty bland det folk, som nu komme för att höra mig, funnes bestämdt ingen, som hade behof af att höra något om den saken. Men min oförgripliga mening är icke desto mindre att, derest Guds ande får ransaka våra hjärtan, de fleste bland oss skola der varsna både ett och annat, som Gud icke tycker om, och hvilket vi sjelfve sannolikt heller aldrig förut kommit att egna någon särskild uppmärksamhet.

Sedan Sakeus sammanträffat med Kristus, fick lifvet hos honom en helt annan gestalt än tillförene. Jag dristar mig säga, att det der begreppet om återställande aldrig ens kommit i hans tankar förut. Derför ansåg

han sig utan tvifvel den morgonen, han gick ut för att få se frälsaren, vara en redbar och oförvitlig man. Men frälsaren hade säkert inte hunnit tala särdeles många ord med honom, innan han kom att se sig sjelf i ett helt annat ljus än förut. Märk t. ex. huru kortfattadt hans yttrande var. Allt hvad derom berättas oss, inskränker sig till endast följande ord: "Se, herre, hälften af mina egodelar gifver jag de fattige, och om jag i något besvikit någon, gifver jag fyrdubbelt igen" (Lk. 19: 8). Ett ganska kort tal, men huru skakande ljuder det icke från tidsålder till tidsålder!

Med dessa ord bekände mannen sin synd, nämligen att han helt enkelt varit — oärlig. Men han ger ock dermed tillkänna, att han mycket väl viste, hvad Moses lag kräfde. Ty der stadgas, att om någon tillegnat sig en annans tillhörighet, skulle icke blott det orättfångna godset varda återställdt, utan den orättrådige måste ock dertill ersätta det fyrdubbelt. Jag är fullkomligt öfvertygad om, att de människor, som lefva i närvarande tidsålder, äro lika så hederliga och redbara som de, hvilka lefde under det mosaiska lag-tidehvarfvet. Jag känner mig både trött och utledsen vid att lyssna till allt det eländiga känslopjoller, folk nu så ymnigt för till torgs, ty ingen människa varder derigenom förbättrad. Vi må sjunga våra sånger och messa våra psalmer och bedja och gå an så mycket vi orka, det hjelper dock icke det allra minsta, utan är tvärtom en förnärmelse mot Gud, ett apspel i den rättfärdiges ögon, så framt vi icke varda i grund och botten ärbart uppriktige i hela vårt så väl enskilda som offentliga lif! Och det är visst och sant, att det icke fins någonting under solen, som till den grad mäktar hålla verlden i styr, som det, att Guds barn vinnlägga sig om uppriktighet och ärlighet i anden. Det är ganska sannolikt, att Sakeus åtnjöt

större förtroende i Jeriko, sedan han vederbörligen återställt hvad honom ej tillhörde, än någon som helst annan bland den stadens invånare.

I sina tal till troende kristne säger Finney enstädes så: "En af orsakerna till uppmaningen: 'ställen eder icke lika med verlden,' är det oerhördt vidsträckta, helsosamma och fullständigt genomgripande inflytande det skulle ha med sig, om hvarje människa förrättade sina affärer enligt evangelii grundsatser. Vänd om bladet och låt de kristne begynna med att under ett års tid sköta sina affärer i full öfverensstämmelse med evangelii grundsatser; — hvad tror ni väl följden blefve? O, den blefve oerhörd! Verlden komme att skakas i sina innersta grundvalar! Ja, en dylik förändring komme att ljuda öfver jorden med ett dån långt väldigare än kanoner och åskor. Låt de ogudaktige få se, att de, som kalla sig kristne, bete sig fullt ärligt och uppriktigt vid hvarje affär, de uppgöra med sina medmänniskor, seende icke blott på eget bästa, utan äfven och lika mycket på nästans goda, icke lefvande så, som verlden, och sättande sålunda intet högre värde på henne och de ting, henne tillhöra, än som behöfves för att prisa och förhärliga Gud; — hvad blefve följden, tror ni, af ett dylikt handlingssätt? Jo, verlden skulle, rodnande af blygsel, nödgas vända bort sitt ansigte och känna sig i samvetet slagen af öfvertygelsen om synd."

Samme författare yttrar sig ock på ett träffande sätt om den äkta ångern, som har återställelse till följd, sägande: "Den tjuf, som fortfarande behåller de penningar, han stulit, har ännu icke ångrat sin synd. Det är väl möjligt, att han känner sig i samvetet öfvertygad om brottet, men någon verklig ånger känner han icke; ty om så vore förhållandet, skulle han genast gå åstad och återställa det stulna. Om du har bedragit någon,

men uraktlåter att godtgöra, hvad du på oärligt sätt satt dig i besittning af, eller om du på något sätt förorättat någon, men icke ser till att med allra första och så mycket i din förmåga står få skadan godtgjord, så har du ännu aldrig i sanning ångrat dig."

I andra Mosebokens 22 kapitels första vers heter det: "Om någon stjäl en oxe eller ett får och slagtar eller säljer dem, skall han gifva igen fem fäkreatur för oxen, och fyra får för fåret." Och i femte versen af samma kapitel heter det: "Låter någon afbeta annans åker eller vingård, eller släpper någon sin boskap lös, och denna afbetar en annans mark, skall han ersätta det med det bästa af sin mark och med det bästa af sin vingård. Kommer eld lös och fattar i törnhäckar eller i skuren eller oskuren säd, eller marken blifver uppbränd, skall den som vållat branden fullt ersätta skadan."

Och gå vi öfver till tredje Mosebok, der det talas om skuldofferlagen, så framhålles der med lika tydlighet och kraft alldeles samma sak. Vi läsa nämligen i sjette kapitlet från och med andra till och med sjunde verserna följande:

"Om någon har försyndat sig och förbrutit sig emot herren, så att han har förnekat sin nästa det denne har ombetrott honom eller öfverlemnat i hans vård, eller det han med våld har tagit eller med orätt afhändt sin nästa, eller om han har hittat det som varit tappadt och nekat dertill, eller har svurit falsk ed i något enda af alla de fall, i hvilka en människa kan försynda sig, så skall han, när han har så syndat och erkänner sin skuld, återställa hvad han med våld har tagit eller med orätt slagit under sig eller det som var honom ombetrodt eller det tappade, som han har hittat, eller hvad det må vara, hvarifrån han falskeligen har

svurit sig fri, och återgälda det till dess fulla belopp och derjemte gifva femtedelen derutöfver åt egaren på den dag, då han frambär sitt skuldoffer. Och såsom sitt skuldoffer åt herren skall han till presten framföra en felfri vädur af fårhjorden, efter det värde du bestämmer. Och presten skall försona honom inför herrens ansigte, och då varder honom förlåtet allt hvad han har gjort och hvartill han har erkänt sig skyldig."

Låtom oss nu slå upp 4 Mb. 5 kapitel, der vi i den 5 och följande verserna finna samma sak upprepad. Vi läsa nämligen:

"Och herren talade till Mose och sade: Säg till Israels barn: Om någon, vare sig man eller kvinna, begår någon synd emot en människa och dermed förgår sig emot herren, och han således ådrager sig skuld, så skall han bekänna sin synd, den han har begått, och återställa det förbrutna till dess fulla belopp och lägga till en femtedel deröfver och gifva det åt den, mot hvilken han har förbrutit sig; och om denne (den förorättade, som här förutsättes vara med döden afgången) icke eger någon blodsförvandt, till hvilken det förbrutna kan återställas, så skall det förbrutna återställas åt herren, det är åt presten, utom försoningsväduren, som skall offras till den skyldiges försoning."

Så lydde en del af den lag, herren stadgade för sitt folk; och jag tror förvisso, att samma grundsats gäller än i dag. Veta vi alltså med oss, att vi på ett eller annat sätt afhändt något från någon människa eller på något sätt bedragit någon, så låtom oss icke blott genast bekänna synden utan ock bemöda oss på alla oss till buds stående sätt att godtgöra, hvad vi brutit! Om vi, då vi talat om andra personer, framstält dem i oförtdelaktig dager; om vi fortplantat sladder och gjort oss skyldige till hjärtlösa omdömen om andra eller vittnat

falskt om någon vare sig enskildt eller offentligt — o, låtom oss göra allt, hvad i vår förmåga står att godtgöra, hvad vi sålunda felat!

Det är med hänsyn till en praktisk rättfärdighet, liknande den, vi ofvan talat om, som Gud säger genom Esaias: "Si, I fasten under kif och split, färdige att i ondska slå till med näfven. Ej fasten I nu så, att eder röst kan blifva hörd i höjden. Skall den fasta, hvilken jag skall gilla såsom en kroppens späkningsdag, vara sådan? Att man hänger sitt hufvud såsom säfven och på säck och aska reder åt sig sin bädd, vill du kalla sådant fasta, och en dag välbedaglig för herren? Månne ej den fasta, som jag skall gilla är sådan, att man lossar våldets bojor, upplöser okets band, släpper de betryckte frie, och att I sönderbryten alla ok, att du bryter ditt bröd åt den hungrande och skaffar arma husvilla ett hem, att när du ser en naken, du kläder honom och icke drager dig undan för ditt kött? Då skall ditt ljus bryta fram såsom morgonrodnaden, och ditt tillfrisknande skall hastigt uppblomstra, då skall din rättfärdighet gå framför dig och herrens härlighet följa dig i spåren. Då skall du ropa och herren svara; du skall bedja och han säga: Här är jag (Es. 58: 4—9).

I sin utläggning öfver Sakeus säger Trapp bland annat: "Sultan Selymus var nog karl att töras säga till sin rådsherre Pyrrhus, som sökte öfvertala honom att skänka de ofantliga skatter, han hade tagit från persiske köpmän, till något särdeles framstående hospital, att af dess styrelse användas för de fattiges bästa — att Gud anser såsom en styggelse allt skinneri, plundring och tjufnad, och sådant icke minst, som användes att medels brännoffer blidka honom. Den döende turken gaf ock genast befallning om att återställa alltsammans till dess rättmätige egare, hvilket ock strax skedde,

till skam för många kristne, hvilka i detta stycke ha sina ögon fästade på helt andra saker än återställelse. När Henrik den tredje i England hade sändt en laddning groft ylletyg till franciskanermunkarne i den afsigt att desse skulle använda det till kappor och sängfiltar, återsände de alltsammans jemte helsning, att 'han ingalunda behöfde sända dem sådant, som han frånhändt de fattige; och de ville under inga som helst omständigheter mottaga en så vederstygglig skänk.' Herr Latimer säger: "Om I uraktlåten att återställa orättfånget gods, skolen I bli nödsakade att utspy det i helvetet, dervid djäflarne skola hånskratta åt eder." Henrik den sjunde förordnade på sin dödsbädd, sedan han gifvit befallning om sig sjelf i så väl andligt som lekamligt hänseende, att alla de penningar skulle återställas, hvilka hans officerare genom orättmätig värfning förbrukat. Drottning Maria återlemnade alla de kyrkgods, kronan orättmätigt slagit under sig, sägande, att hon skattade sin egen själs frälsning högre än tio kungariken. Vid samma tid detta tilldrog sig, anlände äfven från påfven en förordning, deri det stadgades, att andra skulle göra på samma sätt, men ingen följde exemplet. Latimer berättar oss vidare, att samma dag, han predikade om återställandet, kom en person fram och lemnade honom 20 pund, att återställas till dess egare; den följande dagen fick han mottaga 30 pund, och vid ett annat tillfälle lemnade en annan person honom för samma ändamål 200 pund.

"När herr Bradford hörde herr Latimer behandla detta ämne, vardt han genast slagen i sitt samvete, ty han hade utan sin husbondes vetskap sönderbrutit en af dennes pennor och fick intet samvetslugn förr, än han, enligt Latimers råd, lemnat husbonden en ny penna, hvilken sak, hur ringa den än må synas, vardt

honom så vigtig, att han icke fick ro i sin själ förr, än han godtgjort den. I sammanhang härmed anmärker herr Burroughs: 'Jag känner en man, som vid ett visst tillfälle bedragit en annan på 5 shilling (ungefär kronor 4: 50), men som, oaktadt 50 år förflutit sedan den tiden, icke fick lugn i sin själ förr, än han godtgjort den förorättade mannen dennes fordran'."

Häraf se vi klarligen, att ångern, hvarhelst den är sann, bär frukt. Om vi alltså gjort orätt mot någon människa, så kunna vi aldrig bedja Gud om att förlåta oss förr, än vi uppgjort vår sak med den förfördelade nästan. Har jag sålunda gjort mig skyldig till större eller mindre orättvisa mot någon af mina medmänniskor, så är det alldeles gagnlöst att anropa Gud om förlåtelse, innan jag fullständigt uppgjort saken med min medmänniska. En dylik bön hör Gud aldrig. Den är en styggelse i hans ögon. Antag, att jag stulit (eller, som man med ett finare ord brukar säga, snattat) något från någon. Hvad då? Jo, att jag aldrig, bure jag mig än åt huru som helst, kan vänta mig förlåtelse förr, än jag godtgjort saken. Jag mins ganska tydligt huru, under det jag höll föredrag i en af österns städer, en fin, intelligent man kom fram till mig, sedan föredraget var slut. Han var mycket bedröfvad och upprörd till sitt sinne. "Förhållandet är," sade han, "att jag är en bedragare. Jag har nämligen vid ett tillfälle tillegnat mig penningar, hvilka tillhörde mine principaler. Är det väl möjligt för mig att bli en sann kristen utan att återställa pengarne till de rättmätige egarne?"

"Eger ni summan på er?" sporde jag.

Han berättade mig, att han hade det mesta, men icke allt. Han hade stulit 1,500 dollars, sade han, men hade endast cirka 900, hvarefter han tillade:

"Tror ni inte, att jag nu skulle kunna taga dessa 900 dollars och sätta in uti en affär, den jag ofelbart skulle kunna sköta så, att jag inom kort vore i stånd att betala åter hela summan?"

Jag sade honom rent ut, att en dylik tanke vore ett bedrägeri af satan, ty han (den unge mannen) skulle aldrig inbilla sig, att han kunde lyckas göra goda affärer med stulna pengar, hvadan intet annat återstode honom, än att genast återlemna hela den summa, han för tillfället egde samt gå till sina forne principaler och öppet bekänna sitt brott samt bedja dem ha förbarmande med honom och förlåta honom.

"Ja, visserligen; men då kasta de mig i fängelse," sade han. "Kan ni derföre icke uttänka någon annan möjlig utväg för mig?"

"Omöjligt," genmälte jag; "ni kan aldrig påräkna någon som helst hjelp från Gud förr, än ni till de rättmätige egarne återställt de stulna penningarne."

"Ja, men det är rysligt hårdt!" utbrast han.

"Visserligen är det så," svarade jag; "men det värsta af allt var dock, att det onda någonsin skedde." Nu vardt den stackars mannen djupt bedröfvad, och skuldbördan syntes honom outhärdlig. Han lemnade mig den penningesumma, han hade, bestående af 950 dollars jemte några få cents dessutom, samt bad mig lemna dessa penningar tillbaka åt dess egare. Jag gjorde så, hvarjemte jag gaf dem del af sanna förhållandet samt sade, det jag väntade barmhertighet af dem, men icke dom. Tårarne rullade ned för kinderna på desse tvänne män, när de svarade: "Förlåta honom! Ja, i sanning, vi äro innerligt glada öfver att kunna få förlåta honom allt!" Dermed gick jag en trappa ned och förde den unge mannen med mig upp; och sedan han bekänt sitt brott och fått förlåtelse för det samma,

föllo vi alla tillsammans ned på våra knän och hade det mest välsignelserika bönemöte tillsammans. Gud kom oss tillmötes och välsignade oss rikligen just der vi befunno oss.

Jag påminner mig ock en annan af mina vänner, som just hade beslutat sig för att helga sig sjelf och sin egendom åt herren. Han hade förut haft åtskilliga affärsförhindelser med regeringen, derunder han icke varit så synnerligen nogräknad med att skrifva sju för tu, som det heter — allt naturligtvis till sin egen fördel. Nu erinrade han sig detta, och samvetet började anklaga honom. Han utstod förfärliga kval, ty samvetet lemnade honom ingen ro, utan marterade honom på det grufligaste både bittida och sent. Slutligen drog han en vexel på 1,500 dollars, hvilken han sände till regeringens skattkammare. Och han kunde icke nog prisa och tacka Gud för den ljufva och innerliga välsignelse, han allt sedan det ögonblicket erfarit, sade han. Det är just genom dylika handlingssätt man frambringar de frukter, som tillhöra den sanna bättringen. Jag är fullt förvissad om, att många människor ropa till Gud om andens upplysning, men kunna dock icke få någon, emedan de icke äro uppriktige och ärlige.

Vid ett tillfälle, då vi vid ett möte hade detta ämne under behandling, kom en man fram till oss. Medvetandet om en orättrådig handling brände som glöd på hans samvete. Han insåg genast orsaken till, att hans böner alltjemt förblifvit ohörda, men han "stack handen i egen barm," såsom skriften enstädes uttrycker sig. Han lemnade mötet, hastade till tåget och reste till en aflägse liggande stad, hvarest den principal bodde, hvilken han flere år förut hade bedragit. Kommen till ort och ställe, skyndade han genast upp till mannen, bekände sitt brott för honom och anhöll om förlåtelse

samt bad att få återställa det orättfångna godset. Sedan detta var gjordt, erinrade han sig, huru han vid ett annat tillfälle och å annan ort begått en ungefär lika beskaffad förbrytelse, hvadan han skyndade att med en stor penningsumma i fickan godtgöra äfven det bedrägeriet. Sedan kom han tillbaka dit, hvarest vi höllo möten, och Gud välsignade på ett underbart sätt den mannens själ; och jag vågar försäkra, att jag på mången god dag icke sammanträffat med en människa, som varit rikligare välsignad, än just den mannen.

För några år sedan hände det — det var just i norra delen af England — att en kvinna, som syntes mycket bedröfvad till sin själ, kom till ett af de bönemöten, som hölls i trakten. För en tid bortåt såg det ut, som vore det henne omöjligt att kunna komma till frid. Orsaken var den, att hon gick och gömde på en sak, den hon icke ville bekänna. Slutligen vardt bördan henne dock allt för tung, hvadan hon sade till en arbetare: "Jag kan aldrig falla ned på mina knän och bedja med mindre än åtskilliga vinbuteljer stå fram för mitt sinne." Förhållandet var nämligen, att hon tillegnat sig åtskilliga vinflaskor från den husbonde, hos hvilken hon några år förut haft tjenst som hushållerska. Arbetaren sade: "Hvarför har ni icke godtgjort förseelsen?" Kvinnan svarade, att mannen var död, och dessutom viste hon icke, huru mycket vinet vore värdt. "Vet ni, om mannen har några slägtingar, till hvilka ni kunde lemna penningarne för den orätt åtkomna varan?" Hon svarade, att hon trodde, det han lemnat efter sig en son, som skulle bo någonstädes i en långt bort belägen trakt; men hon hade tyckt att det föreföll henne så förfärligt djupt förödmjukande att gå till honom och tala om sanna förhållandet, att hon icke kommit sig för med att göra det. Slutligen hade hon dock insett, att

derest hon ville hafva ett fredadt samvete, måste hon till hvad pris som helst återställa det med orätt bekomna, hvadan hon begaf sig i väg med tåget dit, der den aflidnes son bodde; och som hon icke viste, hvad det stulna vinet egentligen vore värdt, hade hon tagit med sig 5 pund (90 kronor), troende, att den summan vore i alla händelser tillräcklig. Framkommen, svarade henne mannen, att han icke brydde sig om de der slantarne, men hon påstod, att hon heller icke ville ha dem, "ty," sade hon, "de ha bränt i min ficka länge nog." Då beslöt han sig ändtligen för att mottaga hälften af summan, sägande att han ville använda den till något välgörande ändamål. Dermed reste kvinnan tillbaka hem igen; och jag kan trovärdigt försäkra, att hon nu var den gladaste bland dödlige, jag någonsin varit i tillfälle att sammanträffa med. Sjelf sade hon, att hon kände sig så öfversvinneligt glad och lycklig, att hon inte rätt viste, huruvida hon verkligen befunne sig i eller utom lekamen, ty en sådan härlig välsignelse hade vordit utgjuten i hennes hjärta.

Det är ju ganska möjligt att det hos något hvar ibland oss fins en eller annan sak, som behöfver bli rättad; något, som måhända inträffade för 10, 20, ja 30 år sedan och hvilket vi för länge sedan förgätit, ända tills Guds ande en vacker dag påmint oss derom. Ty det är lika visst och säkert, som att Gud sjelf lefver, att, om vi icke äro villige att återställa hvad vi på ett eller annat sätt med orätt tillegnat oss, så kunna vi aldrig få någon verkligen nämnvärd välsignelse af herren. Just i detta ha vi ock måhända orsaken till, att så många af våra böner aldrig bli hörda.

V KAPITLET.

Tacksägelse.

Den nästa sak, jag nu vill påpeka såsom utgörande en af bönens beståndsdelar, är *tacksägelsen.* Vi måste ovilkorligen se till, att vi varda mera tacknämlige mot Gud för hvad han gifver oss, än vi hittills varit. Kanhända någon af er, I mödrar, har i sin familj ett barn, som oupphörligen klagar, men aldrig visar det ringaste tecken till tacksamhet. I veten då ganska väl, huru litet nöje man känner vid att bevisa godhet mot ett dylikt barn. Om I träffen en tiggare, mot hvilken I gång på gång visen välvilja, men som det oaktadt lika ofta knotar och klagar och aldrig har ett vänligt ord af tack att säga er för det goda I gören mot honom — veten I, hvad I gören med en dylik människa? Jo, nästa gång han kommer, stängen I utan tvifvel till dörren midt för näsan på honom. Otacksamheten är en af de allra svåraste saker, vi ha att kämpa emot. En viss skald sjunger med tanken derpå sålunda:

Visst är han kylig, vinterns vind,
der barskt han nyper vandrarns kind,
men bland det kallaste jag vet,
är — mänskornas otacksamhet!
Den kyler genom ben och märg
och isar allt med grafkall erg,
och som en skräckbild hemsk den går
igenom verlden år från år

och söker med sin hand af is
tillbomma sjelfva paradis!
Vid vårens anblick vintern far,
hur kall och bister än han var,
och alpens is sågs smälta nyss
vid sommarsolens varma kyss;
men emot folks otacksamhet,
jag knapt ett smältningsmedel vet!

Det är fåfängt att med ord försöka måla den ondska, de människor göra sig skyldiga till, som låtit sina hjärtan förfrysa af otacksamhetens is! Till och med hos de kristna träffar man allt för ofta på detta fruktansvärda giftämne. Vi gå här och mottaga dagligen den ena välsignelsen efter den andra af Gud; men huru ytterst litet af lof och tack förspörjes det icke inom herrens församling för de erhållna välgerningarna!

Uti tidskriften *"Christian Armor"* (Den kristna rustningen) säger Gurnall, i det han hänvisar till orden: "Varen alltid tacksamme," följande: "'Lof höfves de i hjärtat uppriktige.' 'Ett otacksamt helgon är ett oting, ett uttryck, som motsäger sig sjelft. Ondska och otacksamhet äro ett tvillingpar, som lefver och dör samtidigt. Men när någon afstår från sin ondska, så varder han (eller hon) tacknämlig. Det är ock just tacksamhet, Gud väntar af oss; det var för det ändamålet, han skapade oss. När utslaget angående vår tillvaro — vår lycksaliga tillvaro i Kristus — fäldes i himmelen, så skedde detta i det afseendet, att vi skulle varda ett namn och ett lof för herren under tiden, vi vistades på jorden, och sedan i himmelen, evigheterna igenom. Ginge Gud miste derom, så vore i och med det samma en väsentlig del af hans afsigt om intet. Ty hvad är det väl som drifver honom att slösa sina nådebevisningar på oss, om icke det, att vi såsom välljudande instrument skola bringa honom sångens ära och pris?' 'De

äro mitt folk, barn som icke skola ljuga; och sålunda var han deras frälsare.'

"Han väntar redbara handlingar af eder. Åt hvem skulle väl en fader kunna säkrare anförtro sitt goda namn och rykte än åt sitt barn? Hvar är väl en furste säkrare om ärebetygelser än bland sine gunstlingar? Eder ställning är sådan, att den minsta nåd I egen, är mera värd än hela verlden utan en sådan nåd. Du, kristen, och dine få medbröder, I delen himmelen och jorden emellan eder! Hvad eger väl Gud, som han icke vill skänka eder? Solen, månen och stjärnorna äro uppsatta för att lysa eder; haf och land lemna eder sina skatter; andra människor äro blott inkräktare, men I ären de rättmätige arfvingarne till alla dessa skatter, hvilka kvidande jemra sig vid att nödgas vara andra än eder till gagn. Änglarne, de gode såväl som de onde, betjena eder; de onde tvingas att, mot sin vilja, när de fresta eder, likasom springpojkar feja edra dygder, att dessa varda mera glänsande än eljes, samt bereda eder ljufvare bekvämligheter; de gode änglarne deremot äro eder himmelske faders budbärare och hålla icke för rof att bära eder på sina armar. Eder Gud undandrager sig eder icke heller sjelf: han är eder del — fader, husbonde, vän. Gud utgör sin egen lycksalighet i och för sig sjelf, men han tillstädjer eder att dela den med sig. O, hvilken ära är det icke för undersåten att få dricka af furstens bägare! 'Du skall gifva dem att dricka af ditt välbehags ström.' Men allt detta hafven icke I förvärfvat eder genom eder svett, edert blod: festen, af hvilken I njutande fröjden eder, har betalats af en annan, och från eder sida väntar han endast tacksamhet åt den, som beredt eder edert goda. Evangelium påbjuder intet skuldoffer: tackoffer är det enda, herren söker."

Charnock säger, då han talar om andlig gudstjenst, sålunda: "Guds pris är det mest utvalda och behagliga offer, den bästa gudstjenst man kan bringa herren under försoningsnådens tidsålder. Den är under evangeliets tid gudstjenstens allra första och förnämsta del. Då psalmisten talar om den evangeliska tidsåldern, åsyftar han just ett dylikt slags gudstjenst, då han säger: 'Sjungen herren en ny sång; låten Sions barn fröjda sig i sin konung; låten helgonen glädja sig i härlighet; låten dem sjunga högt i sina bäddar; låten Guds ljudliga pris vara i deras mun.' Han begynner och afslutar bägge psalmerna med: *Prisen I herren!* Der alltså icke Guds pris fins i hjärtat, kan ingalunda finnas en andlig och evangelisk gudstjenst. Begrundandet af Guds i evangelium uppenbarade utomordentligt tillbedjansvärda egenskaper och fullkomligheter varder den driffjäder, som manar oss att mera vördnadsfullt närma oss honom, med mera förtroende utbedja oss välsignelse af honom, fly till honom på trons och kärlekens dufvingar samt under vårt uppförande inför honom egna honom en mera ur tacksamma hjärtan härflytande andlig och vördnadsfull tillbedjan."

Uti bibeln talas det betydligt mera om lofprisning än bön; men trots detta — ack, huru få lof- och tacksägelsebönemöten hafva vi icke! Uti sina psalmer sammanflätar David alltid lof och bön. Vid tempelinvigningen kämpade Salomo mycket med Gud i bön; men det var likväl *lofprisningens* röster, som frammanade den härlighet, som uppfylde hela byggnaden, ty vi läsa: "Och då presterne gingo ut från helgedomen — ty alle presterne, som funnos, hade helgat sig, utan att iakttaga de särskilda afdelningarne — och då leviterne, samtlige sångarne, Asaf, Heman, Jedutum och deras söner och bröder, klädde i finaste linne, med cymbaler, harpor, och

cittror stodo öster om altaret och med dem etthundra tjugu prester, som stötte i trumpeter, och då det lät såsom ljudet ifrån en man, när trumpetare och sångare enhälligt uppstämde herrens lof och pris och upphofvo sin röst efter trumpeter och cymbaler och strängaspel till att lofsjunga herren, att han är så god och att hans nåd varar evinnerligen, då vardt huset, herrens hus, uppfyldt af en molnsky, så att presterne, för molnskyns skull, icke kunde stå och göra sin tjenst, ty herrens härlighet uppfylde Guds hus" (2 Krön 5: 11—14).

Vi läsa också, att det var genom lof, upptändt af tro och tacksamhet mot Gud, som konung Josafat vann en lysande seger öfver sine fiender moabiterne, ammoniterne och menniterne, och hvarom vi läsa i 2 Krön. 20: 20—22, der orden lyda så: "Och de stodo bittida upp på morgonen och drogo ut till Tekoas öken. Och när de drogo ut, uppträdde Josafat och sade: Hören mig, Juda och I Jerusalems inbyggare! Tron på herren, eder Gud, så varden I trygge, och tron på hans profeter, så sker eder lycka! Och han gick till råds med folket, och han uppställde dem som skulle sjunga och lofva herren i helig skrud under det att de drogo ut framför den väpnade hären, sägande: Tacken herren, ty hans nåd varar evinnerligen! Och just som de begynte med sången och lofvet, sände herren ett bakhåll emot ammoniterne, moabiterne och dem som ifrån Seirs bergstrakt hade kommit mot Juda; och de blefvo slagne på flykten."

Det berättas, att under en tid af stor nöd och förtviflan bland de förste nybyggarne i Nya England, någon föreslog att man borde utropa en allmän fasta. Då reste en gammal farmare sig upp och sade, att de uppretade himmelen emot sig med sina evinnerliga klagosånger, bad dem noga granska sina förhållanden, visade dem, att de i verkligheten hade mycket att tacka

Gud för, och på det sättet lyckades den gamle mannen få saken derhän, att folket, i stället för att utropa en allmän fastedag, bestämde sig för att hålla en lof- och tacksägelsefest. Man gjorde så, och den seden bibehålles allt sedan.

Huru stora de mötande svårigheterna och huru djupa och förkrossande än de sorger äro, som nu och då drabba oss — de äro dock aldrig svårare eller större, än att der ju fins rum för tacksamheten. Tomas Adams har enstädes yttrat: "Du skall lägga in uti din hågkomsts ark icke blott mannakrukan, som innehåller lifvets bröd, utan äfven Arons grönskande staf, som just är det tuktans gissel, hvarmed du bragts till förbättring. Herren gaf och herren tog — välsignadt vare herrens namn! säger Job. Gud, som nogsamt ser, att det icke skulle vara oss nyttigt att dansa på rosor till himmelen, leder derför sina barn in på tuktans och lydnadens stigar, der han låter undervisningens eldsglöd bortbränna syndens grafrostfläckar. Gud sänder oss bedröfvelser, men ger oss i och med det samma en vink om att ropa till honom, lofvar oss befrielse och, det minsta han under allt detta kan fordra af oss, är väl, att vi — förhärliga honom! 'Anropa mig i nödens tid, så skall jag hjelpa dig och du skall prisa mig,' säger herren." Vi kunna likasom näktergalen sjunga under natten och säga med John Newton:

"Hvad helst mig än möter,
blott afser mitt väl;
det bittra blir sött
för min tåliga själ;
och käns det än svårt
mången gång, inom kort
bedröfvelsens kalk
tar min herre helt bort,

och då — o, hur ljuft
efter pröfningen lång
skall icke hon klinga,
min segrande sång!"

Ingen bland apotlarne led så mycket som Paulus; men vi finna icke desto mindre, att ingen bland dem varit så uppfyld af tacksamhet som han. Läs t. ex. hans bref till filipenserne! Kom ihåg, hvad han utstod i Filippi, huru de smidde honom i bojor och kastade honom i fängelse! Likväl strålar hvarje rad i hans skrift af tack och pris och lof till Gud. Der förekomma de välbekanta orden: "Varen icke bekymrade för något, utan låten i allting edra önskningar genom bön och åkallan med tacksägelse blifva kunniga inför Gud" (Fil. 4: 6). Någon har, rörande just detta språk, skönt sagt: "Vi hafva här trenne dyrbara begreppsbilder, nämligen: Icke bekymras om uågot; bedjande om allting; tackande för allting." Vi kunna alltid tröstligt tillförse oss mera af Gnd, när vi hembära honom vårt tack för det goda, han redan gifvit oss. Paulus säger annorstädes: "Vi tacka Gud, vår herre Jesu Kristi fader, alltid bedjande för eder." Vi se sålunda, att Paulus alltid offrade tackoffer åt Gud. Ty hvilken af hans epistlar vi än slå upp och läsa, skola vi alltid finna, att han är uppfyld af Guds pris och lof.

Och funnes intet annat ämne för tack och lof, så är det dock ämne nog, att Jesus Kristus har älskat oss och utgifvit sig sjelf i döden för oss. Man såg en gång en farmare ligga på knä vid en soldats graf nära Nashville. Någon kom då fram till honom och sporde: "Hvarför egnar ni en sådan uppmärksamhet åt den der grafven? Är måhända er son jordad der?" "Nej," svarade mannen. "Under kriget var min familj mycket sjuk, och jag förmådde ej inse, huru jag skulle kunna

lemna den. Men jag vardt utkommenderad. Då kom en af mine grannar till mig och sade: 'Jag skall gå i ditt ställe, ty jag har ingen familj.' Han gjorde så. Vid Chickamauga vardt han sårad. Derpå fördes han till sjukhuset och der dog han. Och jag kan försäkra er, min herre, att jag rest ganska lång väg för att komma hit och skrifva öfver hans graf: *Han dog för mig!"*

Just samma ord kan den troende alltid säga om sin frälsare, och i vissheten om att detta är sanning, har han ju orsak att glädjas. "Låtom oss derför i och genom honom (Jesus) oaflåtligen frambära tacksägelsens offer, det är: läpparnes frukt, och prisa hans namn."

Guds lof.

Min mun, Guds lof
med fröjdfull ton
bland mänskobarnen sprid!
Min tunga, gladt
hans ära sjung
kring jordekretsen vid!

Sjung, haf och jord
och stjärnehär
med tusen stämmors ljud
hans lof och pris,
som skapat allt:
den evigt store Gud!

Du änglakör,
Guds sändebud,
kring himlars himlar, sjung!
Och blodköpt brud,
Krists ädelsten,
lofprisa högt din kung!

VI KAPITLET.

Förlåtelse.

Den nästa beståndsdelen i en segervinnande bön är måhända den allra svåraste att komma riktigt tillrätta med, nämligen *förlåtelse*. Jag tror, att den långt mera än något annat afhåller människor från erhållandet af Guds kraft, och hvarför? Jo, just derför, att de i det allra längsta uraktlåta att släppa förlåtelsens ande in uti sina hjärtan. Om vi tillåta bitterheten mot någon växa och frodas i våra hjärtan, så skola vi aldrig inbilla oss, att våra böner varda hörda. Nu är det visserligen sant, att det blir oss mången gång svårt att lefva i ljuf syskonförening med en stor del af dem, med hvilka vi råka i beröring; men det är just för att verkligen kunna detta, som Guds nåd gifvits oss.

En sann lärjungabön bär sonskapets prägel; och om vi kunna bedja en sådan bön ur djupet af vårt fulla hjärta, så ha vi ganska god orsak att tro, det vi äro födde af Gud. Ingen kan i verkligheten kalla Gud sin fader, utan genom den helige ande. Men oaktadt denna bön vordit till en så stor välsignelse för mänskligheten, tror jag dock, att den ock vordit en stor snara, deri många snärjas till sin eviga förtappelse. De begrunda icke dess betydelse och taga icke sakförhållandet rätt till sina hjärtan. Jag kan för min del alls inte sympatisera med det nu för tiden så gängse vordna begreppet om ett allmänt sonskap, nämligen att alla människor

äro Guds söner (och döttrar). Bibeln lär oss ganska klart, att vi äro upptagna i Guds familj. Men vore alla Guds söner och döttrar, så vore ett dylikt upptagande icke alls af nöden. Vi äro visserligen alla Guds på grund af skapelsen; men när folk kommer fram med den läran, att hvilken människa som helst kan säga: "Fader vår, du som är i himmelen," antingen den människan är född af Gud eller icke, så tror jag fullt och fast, att en dylik lära är skriftstridig. "Så många, som drifvas af Guds ande, äro Guds barn," säger skriften. Sonskap inom familjen är den troendes företrädesrättighet. "Derutaf se vi (eller framgår det), hvilka som äro Guds barn och hvilka som äro djäfvulens barn," säger aposteln. Om vi göra Guds vilja, så är detta ett mycket godt tecken på, att vi äro födda af Gud. Men om vi icke hafva någon åstundan efter att uträtta denna vilja, huru är det oss då möjligt att kunna kalla Gud "vår fader?"

Men vidare. Vi kunna icke i verkligheten bedja om, att Guds rike måtte komma, förr än vi sjelfve äro i detta rike. Om vi, medan vi ännu äro fiender till Gud, både om, att hans rike måtte komma, så både vi i och med det samma om — vår egen fördömelse. Ty det är alldeles visst och säkert, att ingen enda opånyttfödd människa beder om, att Guds vilja måtte ske här på jorden. Du kan med sanningens hela öfvertygande majestät skrifva med jättebokstäfver öfver hvarje oomvänd människas hem, hvarje ännu ofrälst syndares affär: *"Här sker icke Guds vilja!"* Det torde sedan vara lätt att räkna ut, hvems vilja då sker der!....

Om jordens nationer vore villiga att af hjärtat instämma i den nämda bönen, så kunde de i och med det samma genast afskeda alla sina armeer. De statistiska uppgifterna säga oss, att det ensamt i Europa fins

icke mindre än tolf millioner män inom de stående armeerna. Men si, felet är, att människorna vilja icke alls att Guds vilja skall ske på jorden, såsom den sker i himmelen. Deri ligger det.

Men låtom oss nu ändtligen komma till den punkt, vid hvilken jag ämnar stanna, jag menar den bönen, på hvilken jag redan syftat, nämligen: "Förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem, oss skyldige äro." Af denna bön är detta den enda del, öfver hvilken frälsaren gaf någon förklaring.

"Ty," säger han, "om I förlåten människorna deras brott, så skall ock eder himmelske fader förlåta eder edra brott; men om I icke förlåten människorna deras öfverträdelser, så skall heller icke eder himmelske fader förlåta eder det I bryten."

Kom derför noga ihåg, att, när du träder in genom Guds rikes dörr, du i och med det samma träder in genom förlåtelsens. Jag har ännu aldrig träffat en människa, som erfarit någon välsignelse till sin själ, om hon varit ovillig att förlåta sina medmänniskor. Om vi äro ovilliga att förlåta andra, så kan icke Gud förlåta oss — det är alldeles omöjligt! Jag tror icke att man på mänskligt tungomål kan uttrycka sig tydligare och mera begripligt än vår frälsare gör i ofvan anförda ord. Jag är ock på det allra lifligaste öfvertygad om, att många af våra böner icke alls bli hörda just af det skäl, att vi icke förlåtit en eller annan af våra medmänniskor. Lys med minnets lampa öfver det förflutna och kasta en granskande blick omkring på kretsen af dina bekanta och se, om du icke under mönstringen träffar på en eller annan, mot hvilken ditt hjärta hyser bittra känslor? Varsnar du icke någon bitter tagg der inne mot någon, som t. ex. grymt förorättat dig vid något visst tillfälle? Nå, du finner måhända både en och

fler under den pröfvande undersökningen? Välan, kanske du gått och närt dylika giftiga känslor mot denne eller dessa icke blott under dagar, veckor och månader, utan törhända under många, många långa år? Och om så är, käre, hur kan väl *du* tänka, att Gud under dylika förhållanden skulle kunna förlåta dig eller höra din bön? Om jag icke är villig att förlåta dem, som i en eller annan ringa småsak förbrutit sig mot mig, hur i fridens namn skall jag då kunna tänka eller inbilla mig en sådan galenskap, som att Gud skulle vilja eller kunna efterskänka mig de tiotusentals brott och synder, jag begått mot honom?!

Men Kristus stannar icke här. Han går ännu längre och säger: "Derföre, om du frambär din gåfva till altaret och kommer der ihåg, att din broder har något emot dig, så lägg ned din gåfva der för altaret och gå först bort och förlika dig med din broder och kom sedan och offra din gåfva" (Mt. 5: 23, 24). Nu kan det ju hända, att du invänder: "Jag hyser alls ingen ovilja mot någon." Men är du förvissad om, att ingen har något mot dig? Vet du så säkert, om det icke fins någon, som anser sig på ett eller annat sätt vara förolämpad af dig? Det är ju möjligt, att så icke är, men de tänka dock måhända, att du förolämpat dem. Och kan du gissa, hvad jag, ifall jag vore i dina kläder, gjorde, innan jag ginge till sängs i afton? Jo, jag skulle genast gå till de der personerna och få saken på det klara med dem. Och du skall med undran och glädje bli varse, hvilken välsignelse du skall skörda af ett dylikt handlingssätt.

Antag t. ex., att du har rätt, men de deremot orätt; följden blir då, att du vinner din broder eller syster. Måtte Gud få framför allt drifva oförlåtelsens onde ande ut ur våra hjärtan!

För en kort tid sedan kom en herre till mig och bad, att jag måtte komma och samtala med hans hustru angående hennes själs angelägenheter. Den kvinnan syntes mig nästan mera bedröfvad, än någon, jag sett förut, hvadan jag ansåg det vara en ganska lätt sak att leda henne till ljuset; men jag varseblef dock snart, att ju längre jag talade med henne, desto tjockare vardt mörkret kring hennes själ. Jag återkom för att se henne den följande dagen, men fann henne då i ännu större själsmörker än förut. Då tänkte jag, att det måste finnas något hinder i vägen, som jag ännu inte lyckats upptäcka, och jag bad henne derför, att tillsammans med mig upprepa den ofvan omtalade lärjungabönen. Jag tänkte nämligen, att om hon kunde bedja den bönen ur djupet af sitt hjärta, så skulle Gud förbarma sig öfver henne och skänka henne frid. Jag begynte alltså att uppläsa bönen punkt för punkt, och hon gjorde det samma, ända tills jag kom till de orden: "Förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåte dem, oss skyldige äro." Der stannade hon. Jag upprepade orden för andra gången och väntade, att hon skulle upprepa dem efter mig, men hon sade, att hon icke kunde göra det. "Hvarför kan ni icke?" sporde jag. "Jo, derför," svarade hon, "att det fins en viss kvinna, som jag aldrig kan förlåta." "Aha," sade jag, "nu förstår jag, hur det är fatt med er! Men tillåt mig då säga, att det är alldeles gagnlöst för mig att komma hit och bedja för er, ty så länge ni fortsätter att hysa en dylik känsla af oförlåtelse i ert hjärta, skall aldrig er bön nå ens så högt upp, som jag är lång. Gud säger uttryckligen, att han aldrig skall förlåta er, om icke ni förlåter andra. Och om ni vägrar att förlåta den der kvinnan, så skall Gud heller aldrig förlåta er. Så lyder den himmelska förordningen." Då sade hon: "Vill ni dermed säga, att

jag aldrig kan få förlåtelse af Gud förr, än jag förlåtit henne?" "Nej, det är icke jag, som säger det, utan det är Gud sjelf, som så talar, och det är en långt tillförlitligare och osvikligare auktoritet, än hvilken som helst människas." "Nåja," svarade hon, "i så fall vill jag aldrig önska mig förlåtelse!" Jag lemnade derpå rummet, utan att ha lyckats göra något intryck på henne. Några år derefter fick jag höra, att denna samma kvinna var intagen på ett dårhus. Jag tror för min enskilda del, att det var oförlåtelsens onde ande, som gjorde henne vansinnig.

Om någon har något emot dig, så gå genast åstad och få saken uppgjord. Och har du för din del något emot någon, så skrif ett bref och säg personen, att du förlåter hvad han eller hon brutit mot dig, på det att den bördan må lyftas bort från ditt samvete. Jag kommer just nu ihåg en sak, som jag här skall omtala. Det var under ett bönemöte, och vi befunno oss i fråge-rummet. Jag satt borta i ena hörnet och samtalade med ett ungt fruntimmer. Under samtalets lopp förekom det mig visserligen, som vore icke allt rörande henne så, som det borde vara, men hvilket hindret egentligen vore, kunde jag icke upptäcka. Slutligen sporde jag henne: "Säg mig: är det icke så, att det fins någon viss person, ni icke vill förlåta?" Hon såg upp på mig i det hon svarade: "Hvad föranleder er att fråga så? Har någon sagt er något om mig?" "Nej," svarade jag; "men jag tänkte, att detta vore måhända orsaken till, att ni icke sjelf fått förlåtelse." "Nuväl," svarade hon, i det hon med fingret gjorde en liten rörelse åt motsatta hörnet i rummet, der en ung kvinna satt, "jag har haft åtskilliga misshälligheter med den der unga damen, och vi ha icke talat ett ord med hvarandra på en mycket lång tid." "Aha," utbrast jag, "nu för-

står jag mycket väl hela sammanhanget. Saken är helt enkelt den, att ni icke kan få förlåtelse af Gud för edra synder förr, än ni helt och af hjärtat förlåtit den unga damen der." Egendomligt nog, hade samma förhållande under tiden inträffat med den andra unga kvinnan, som befann sig i motsatta hörnet af rummet. De kommo på det klara med sig sjelfva och hvarandra just vid samma tillfälle. De möttes midt i rummet. Den ena försökte att bedja den andra om förlåtelse, men orden hindrades af den starka sinnesrörelsen, hvadan de föllo hvarandra i famn. Derefter föllo vi alla fyra — de bägge damerna, min medhjelpare och jag — ned på våra knän tillsammans och hade, det kan jag försäkra, en välsignad bönestund. De tvänne damerna hade säkert aldrig förr gått gladare hem tillsammans.

Dyre vän, kanske detta, jag nu påpekat, just är orsaken till, att dina böner icke varda besvarade? Fins det kanhända någon viss person, någon medlem inom din familj eller inom församlingen, som du icke förlåtit? Vi få ofta höra talas om, att medlemmar tillhörande samma församling icke talat till hvarandra på åratal. Huru skola vi väl kunna vänta, att Gud skall förlåta oss, då vi sjelfve handla så mot våra medmänniskor?

Ibland andra ställen kommer jag särskildt ihåg en stad, som Sankey och jag besökte tillsammans. Under en hel veckas tid kändes det, såsom tröskade vi på blotta halmen, ty ej den ringaste kraft förspordes under mötena. Till sist sade jag en dag rent ut, att det torde inom församlingen finnas någon, som gick och rufvande hyste oförlåtelsens onde ande inom sig. Jag hade icke förr sagt ut meningen, än kommiteens ordförande genast steg upp från sin plats och lemnade i hela församlingens åsyn rummet. Den pil, jag afskjutit, hade träffat sjelfva pricken, och den var för tillfället — kom-

miteordförandens hjärta! Han hade under en tid af sex månader gått och hyst groll till en viss person, den han dock nu genast besökte och innerligt bad om förlåtelse. Sedan kom han till mig och sade med tårar i ögonen: "Gud vare tack och lof, att ni kom hit!" Den kvällen vardt det trångt om platser i frågerummet. Ordföranden vardt sedan en af de bäste skaffarne för Guds rike, jag någonsin känt, och han har allt sedan den stund, han förlät sin medbroder, varit en verksam kristen i sin mästares tjenst.

För åtskilliga år tillbaka sände engelska kyrkan en af sine fromme män som missionär till Nya Seland. Efter några års kamp och seger, predikade han en söndag i en trakt, der invånarne kort förut varit vildar. Midt under det missionären höll som bäst på med sin predikan, kom han att fästa ögonen på en man som, just då han stod i begrepp att falla på knä i gången, hastigt rusade upp och begaf sig skyndsamt till motsatta ändan af kyrkan. Om en stund kom han dock tillbaka och intog lugnt sin förra plats. Sedan gudstjensten var slut, tog predikanten mannen en smula afsides och sporde honom om orsaken till hans besynnerliga uppförande. Han svarade: "Just som jag ämnade falla på knä, igenkände jag i den man, som satt vid min ena sida, höfdingen för en af våra grannstammar; och all den stund jag mycket väl viste, att denne höfding en gång mördat min fader och druckit hans blod, hade jag, upptänd af dödligt hat, svurit på, att jag vid första lägliga tillfälle skulle sträcka min faders baneman liflös till marken. Medvetandet om, att nu ha ett ypperligt tillfälle till hämd, vardt mig nästan öfvermäktigt, hvadan jag, som ni såg, skyndade upp och rusade bort för att undkomma frestelsen. Men när jag så kom att stanna i andra ändan af rummet här och närmare tänka

på ändamålet med vårt möte, kom jag just i det samma att tänka på honom, som bad för sine mördare, sägande: 'Fader, förlåt dem, ty de veta icke, hvad de göra!' och nu kände jag, att äfven jag kunde förlåta min faders mördare och derför gick jag genast tillbaka och föll på knä vid hans sida."

Någon har träffande sagt: "Det fins ett slags ohygglig förlåtelse, hvars mest passande benämning kanske torde vara "djäflaförlåtelse" och som stinger som uddhvassa törntaggar. Man tar en, som råkat trampa en på liktornarne, som det heter, och platserar honom midt för sjelfva förtrytelsens, harmens och den sårade egenkärlekens ässjedrag, och så pustar man på af alla krafter och steker den arme sakta vid smädelsens och hångrinets eld, vänder honom på alla sidor med stickordens glödtänger, märker honom med föraktets stämpel, hvarefter, sedan man mörbultat honom med lidelsens knytnäfvar, ändtligen släpper honom lös och "förlåter honom."

Kan icke detta kallas djäfvulskt, så fins väl intet, som förtjenar att så benämnas?!

Då Fredrik den Stores fader låg på sin dödsbädd, sade hans andlige rådgifvare M. Roloff till honom, att han måste se till att förlåta sine fiender. Den sjuke kände sig mycket bekymrad vid dessa ord, och efter en stunds tystnad, sade han till drottningen: "Tag du, min kära, och, *sedan jag är död,* förstår du, skrif till din bror, kungen i England, och säg honom, att jag förlät honom och dog i frid." "Det torde i så fall vara bäst, att ers majestät läte uppsätta den skrifvelsen genast," inföll M. Roloff mildt. "Nej," ljöd det kallt afvisande svaret, "skrif sedan jag är död, det är bäst och säkrast, det."

En annan historia täljer oss om en viss man som, då han trodde sig vara nära att dö, sade till en, som

förnärmat honom, att han förlät honom, men tillade: "Detta naturligtvis i den händelse, jag skulle dö nu; men tillfrisknar jag igen, står vårt gamla mellanvarande på samma punkt som förut, förstår du."

Mine vänner, dylika yttranden äro endast tomt snack och ha ej det ringaste att skaffa med sann, uppriktig förlåtelse. Jag tror för min enskilda del, att sann förlåtelse innefattar fullkomlig glömska af förbrytelsen — ett totalt utplånande af den samma ur våra hjärtan och vår hågkomst.

Matias Henry säger härom: "Vi förlåta icke vår felande medmänniska fullkomligt, så framt vi icke göra det af hjärtat, ty det är derefter Gud ser. I hjärtehamnen får inte något ondt och besmitteligt förankras, ingen illviljans kaparebåt förtöjas; der få inga hämdlystnadens giftfrön utströs, ja, en åstundan att få göra det, får inte ens för en sekund hysas derinne, såsom fallet tyvärr är med många, som bära en yttre mask af lugn och välvilja, men äro invärtes glupande ulfvar. Vi måste derför se till, att inte skrymteriet får det minsta förvilla oss, utan att vi i stället ur djupet af vårt hjärta längta efter att få bevisa dem godt, som brutit emot oss."

Om Guds förlåtelse icke vore af bättre halt, än den, vi som oftast tillförsäkra våra medmänniskor, så vore den sannerligen icke mycket värd. Antagom t. ex., att Gud sade så här: "Ja, nog vill jag förlåta dig, hvad du brutit, men glömma det kan jag dock aldrig, utan skall komma ihåg det evigheten igenom;" — hvad skulle vi tänka om en dylik förlåtelse annat, än att det i sjelfva verket icke vore någon förlåtelse alls. Men hör och märk noga, hur Gud uttrycker sig: "Jag vill aldrig mer ihågkomma deras synd." I en vers hos profeten Hesekiel heter det, att icke ens en enda af våra missgernin-

gar skall varda ihågkommen. Är icke ett dylikt uttrycks- och handlingssätt likt Gud? O, hvad jag älskar att bittida och sent få framhålla denna förlåtelse — denna ljufva sanning, att synden är utplånad för tid och evighet och skall aldrig mer varda ihågkommen! På ett annat ställe i skriften heter det: "Deras synder och missgerningar vill jag aldrig mer komma ihåg." Om du, min läsare, slår upp det elfte kapitlet i Ebreerbrefvet och läser der om Guds ära, så finner du, att bland alla de synder, trosmänniskorna begått, är ingen enda ihågkommen. Abraham omtalas såsom en troshjelte; men der nämnes ingenting om, huru han förnekade sin hustru der nere i Egypten, ty allt det der hade blifvit honom förlåtet. Mose fick icke komma in uti det förlofvade landet, emedan han syndat genom att visa sig otålmodig; men den synden omtalas icke i det nya testamentet, ehuru Moses namn förekommer bland de ärevördiges antal. Simson är äfven omnämd, men heller icke hans synd omtalas. Och, på det att ingen må bli förbigången, läsa vi också om "den rättfärdige Lot." När vi betrakta den mannen i gamla testamentets ljus, så ser han sannerligen allt annat än rättfärdig ut; men han har fått förlåtelse, och Gud har gjort honom "rättfärdig." Och så är det verkligen: har Gud en gång förlåtit oss, så kommer han heller aldrig mera ihåg våra synder! Detta är Guds oss från evighet gifna utslag — det som afkunnats vid den evige och barmhertige Gudens högsta domstol!

Brooks säger rörande det benådningsdokument, Gud utfärdar för sitt folk, sålunda:

"När Gud förlåter synd, utstryker han den fullständigt, så att, om man sedan ville söka få reda på den samma, den står icke att finna; såsom Jeremia säger: "Och jag skall återupprätta Juda och Israel och upp-

bygga dem sådana de tillförene voro; och jag skall rena dem ifrån alla deras missgerningar, hvarmed de hafva syndat emot mig, och förlåta dem alla deras missgerningar, hvarmed de hafva syndat emot mig och vordit trolöse emot mig" (Jerem. 33: 7, 8). Ty likasom David, då han i Mefibosets ansigte igenkände sin vän Jonatans drag, icke vidare tänkte på de skändligheter, dennes farfader Saul begått mot honom, så handlar också Gud; ty då han i sitt folks drag ser sin älsklige sons afbild, utstryker han deras missgerningar och kommer aldrig mer ihåg deras synder, hvilket ger Luter anledning att yttra: 'Gör med mig hvad helst du vill, sedan du förlåtit mig mina synder.' Men hvad innebär väl det att förlåta synd, om icke, att man aldrig mer ihågkommer henne?"

I Mt. 18: 15 läsa vi: "Men om din broder syndar emot dig, så gå och tillrättavisa honom mellan dig och honom allena; hör han dig, så har du vunnit din broder." Och litet längre ner i samma kapitel, nämligen i den 21 versen, läsa vi, att Petrus kom till Jesus och sporde honom: "Herre, huru ofta skall min broder synda emot mig och jag skall förlåta honom? Månne ända till sju gånger? Jesus sade till honom: Jag säger dig: Icke ända till sju gånger, utan ända till sjuttio gånger sju." Det ser inte alls ut, som hyste Petrus vid det tillfället någon som helst fruktan för att falla i synd, utan han sporde helt enkelt: "huru ofta skall jag förlåta min broder?" Kort derefter höra vi dock, att Petrus fallit — och fallit svindlande djupt. Jag kan klart föreställa mig, huru han, då han föll, just erinrade sig frälsarens ljufva, välsignade yttrande om förlåtelse af ända till sjuttiosju gånger. Synden må predika högljndt, men förlåtelsens himmelska stämma ljuder högre ändå — mycket högre!

Davids erfarenhet i denna sak få vi god reda på, om vi bland annat läsa hvad han sjunger i ps. 32: 1—

5: "Säll den, hvilkens öfverträdelse förlåten, hvilkens synd öfverskyld är! Säll den människa, hvilken herren icke tillräknar missgerning, i hvilkens ande ingen falskhet är! Så länge jag teg, försmäktade mina ben för min dagliga jemmer. Ty dag och natt var din hand tung öfver mig; min lifskraft försvann för glödande hetta. Sela. Då bekände jag för dig min synd och förskylde icke min missgerning. Jag sade: 'Jag vill bekänna för herren mina öfverträdelser;' då förlät du mig min synds missgerning."

David kunde se nedåt, uppåt, bakom och framför sig; kunde kasta en blick på det flydda, det närvarande och det tillkommande och vara förvissad om, att allt var godt och väl beställdt. Låtom oss derföre vakna upp rätteligen och icke gifva oss någon ro förr, än denna fråga angående synden är tillfredsställande besvarad, på det vi må kunna, såsom barn egnar och anstår, se förtroendefullt upp till Gud och kalla honom vår fader. Låtom oss vara villiga att förlåta andra, på det vi, såsom sig bör, må kunna förvänta förlåtelse af vår himmelske fader, ihågkommande de ord, vår frälsare sade: "Om I förlåten människorna deras öfverträdelser, så skall ock eder himmelske fader förlåta eder; men om I icke förlåten människorna hvad de bryta, så skall heller icke eder himmelske fader förlåta eder det I bryten."

VII KAPITLET.

Enighet.

Den nästa sak, vi hafva af nöden, om vi vilja se vår bön besvarad, är *enighet.* Ty hafva vi icke kärlek inbördes, så kunna vi sannerligen icke vänta att få någon makt med Gud i bönen. En af de allra sorgligaste företeelserna inom Guds församling i närvarande tid är den derstädes rådande söndringen. I påminnen er ju att, när Guds kraft öfverskyggade den första församlingen, dess medlemmar voro ett hjärta och en själ. Jag är fullkomligt öfvertygad om, att pingstvälsignelsen aldrig skulle kommit den första församlingen till del, så framt icke en enighetens ande rådt inom den samma. Om församlingens medlemmar varit söndrade, så att ibland dem rådt tvister och oenighet, tron I väl att den helige ande då kommit ned öfver dem och att så många tusen vordit omvände? Ingalunda! Jag har under min verksamhet lagt märke till, att när vi kommit till en stad, hvarest trenne församlingar varit — såsom Guds ord säger — ett hjärta och en själ, vi der rönt större välsignelse, än om der blott funnits en af själ och hjärta enig församling. Och om vi der funnit tolf församlingar, mellan hvilka rådt inbördes enighet, så har välsignelsen varit fyrfaldig; ty välsignelsen har alltid visat sig i mån af den enighet, som varit rådande. Der tvister och söndringar herskat, och

der enighetens ande saknats, der har alltid varit ringa välsignelse och obetydligt af lof och tacksägelse.

Doktor Guthrie talar om denna sak på följande sätt, då han säger: "Smula sönder en hammare i atomer (oräkneliga smulor), och du skall få se, att de falla ned på stådet som lätta snöflingor; men låt atomerna förenas till en enda väldig slägga, och låt så denna slägga föras af en muskulös, jättestark arm, och du skall få se, att dessa sålunda till en slägga förenade atomer skola söndersmula klippstycken och tillplattande forma de allra gröfsta järnstycken. Splittra Niagaraforsen i små rännilar, och den skall icke verka mer än det fallande duggregnet; men låt den vara hvad den är, och du skulle med den samma kunna släcka Vesuvii eldsprutande krater och ändå ha tillräckligt kvar för att dermed döfva elden och lavan i åtskilliga andra af jordens glödsprutande jättar."

Historien berättar oss, att då romarne och albanerne förde krig med hvarandra, kommo deras härar öfverens om, att sex bröder, tre från hvartdera lägret, skulle genom att kämpa med hvarandra afgöra striden. Tre af desse voro söner till Curatius och tre voro söner till Horatius. Så skedde; Curatierna voro sins emellan enige, och oaktadt de voro svårt sårade, dödade de dock två af horatierne. Den tredje, som inte alls var sårad, tog då till fötterna; och då han såg att de andre förföljde honom, så ehuru, på grund af de sår de fått, äfvensom de tunga vapnen, detta skedde mycket långsamt, öfverföll han dem ensam och besegrade dem alla tre. Ett af djäfvulens mest arglistiga knep är att få oss söndrade, ty lyckas han få detta, så vet han allt för väl, att han har vunnet spel och kan i grund förderfva oss.

Det är bättre för oss att lida mycket och uppoffra mycket än att tillåta oenigheten och söndringen få rum i våra hjärtan. Martin Luter säger: "Hur bete sig tvänne getter, när de mötas på en smal öfver ett djupt vatten lagd spång? Ingen af dem kan gå tillbaka, och komma förbi hvarandra kunna de icke heller, ty dertill är spången allt för smal. Om de stötte våldsamt tillsammans, så skulle bägge falla i vattnet och omkomma. Naturen har emellertid lärt dem, att om den ena geten lägger sig ned, medan den andra passerar öfver henne, skola bägge komma lyckligt öfver. På samma sätt skulle ock människorna handla den ene mot den andre: de skulle hellre böja sig ned och tåla att andra trampade på dem, än upphetsas mot hvarandra, så att de råka i tvister, gräl och oenighet."

Cawdray säger: "I musiken är det så, att derest de olika tonerna icke harmonierna fullständigt med hvarandra, låter hela spelet skärande i den musikaliskt bildade åhörarens öra. Så ock med de kristne: om tvist och missämja tillåtas vara rådande bland dem, så kunna de omöjligen vara Gud behaglige."

Gåfvorna äro mångahanda, såsom skriften klarligen vittnar; men anden är dock blott en. Och hafva vi gemensamt återlösts af samma välsignade blod, så måste vi i andliga ting se med samma blick. Paulus skrifver: "Gåfvorna äro mångahanda, men anden är en, och ämbetena äro ock mångahanda, men herren är en."

Hvarhelst det fins enighet, är jag lefvande öfvertygad om, att ingen makt, vare sig mänsklig eller djäfvulsk, kan hindra andens verksamhet. När församling, predikant och åhörare äro enige — d. v. s. äro såsom församlingsmedlemmarne voro på pingstdagen: ett hjärta och en själ — och Guds folk regeras af samme ande och äro ens till sinnes, så kan man med skäl säga, att

hela kristenheten är ett rödglödgadt, öfver jorden i alla rigtningar rullande, klot, mot hvilket dödens och hela helvetets förenade fiendehär icke förmår hålla stånd. Vore det så, är jag förvissad om, att människor i hundra och tusental skulle flocka sig kring korsets fana. "Deraf," säger Jesus, "skola alla förstå, att I ären mine lärjungar, om I hafven kärlek inbördes." Och det är alldeles visst och säkert, att om vi älska hvarandra inbördes och bedja för hvarandra, så skall vår sak gå framåt med glans. Gud skall ingalunda svika oss eller låta oss komma på skam med vår tro och vår förhoppning.

Inom Kristi sanna församling *kan* det icke finnas skiljaktighet eller söndring, ty alla dess medlemmar äro köpte för samma dyrbara blodspris, och en och samme ande bor hos dem alla. Om jag är en medlem af Guds familj, så har jag köpts för samma välsignadt dyrbara blodspris, som alla de andre medlemmarne, ehuru jag kanske icke tillhör samma kyrksamfund som de. Vårt bemödande bör oaflåtligen rigtas derpå att få störtade i grus dessa skiljaktigheternas kalla, förderfbringande stenmurar, dem satan är så flink med att uppresa mellan de kristne. Det är just ock i denna afsöndring, vår svaghet ligger, hvadan vi måste framför allt se till, att det icke får finnas ens en skymt af skiljaktighet eller söndring bland dem, som i tron älska samme frälsare, vår herre Jesus Kristus I Pauli första bref till korintierne, i 1 kapitlets 10—15 verser, läsa vi om de första tecknen till söndring inom den första församlingen. Paulus säger nämligen:

"Men jag förmanar eder, bröder, vid vår herre Jesu Kristi namn, att I skolen alle tala det samma, och att det icke skall vara söndringar ibland eder, utan att I skolen vara fullkomnade i samma sinne och samma mening. Ty af Kloes husfolk har det blifvit mig upp-

lyst om eder, mine bröder, att tvister äro ibland eder. Men jag menar detta, att hvar och en af eder säger antingen: Jag är paulisk, eller: Jag är apollisk, eller: Jag är kefisk (anhängare af Petrus), eller: Jag är kristisk. Är Kristus söndrad? Månne Paulus blifvit korsfäst för eder? Eller hafven I blifvit döpte till Pauli namn? Jag tackar Gud, att jag icke har döpt någon af eder utom Krispus och Gajus, på det att ingen må säga, att jag har döpt till mitt namn."

Märk noga, huru den ene här säger: "Jag är paulisk," och en annan: "Jag är apollisk," samt en tredje: "Jag är kefisk." Apollos var en ung vältalare, och folket hade förtjusts och hänförts af hans flytande talförmåga. Andre ansågo, att Kefas, d. v. s. Petrus, tillhörde den sannskyldige apostlakedjan, all den stund han, men icke Paulus, varit i herrens sällskap. Och på det sättet söndrade de sig, hvadan Paulus, i afsigt att få söndringarne helade och tvisterna bilagda, just skref detta bref.

I sin förklaring öfver Jude epistel säger Jenkyn sålunda: "Personer, som vordit delaktiga af samma frälsning och som vandra samma trosstråt och hoppas att en gång få rum i samma himmel, borde vara af ett hjärta och en själ. Aposteln afslutar efeserbrefvet med denna hjärteönskan. Hvilket förvånansvärdt elände, hvilken outsäglig olycka är det icke, att de, som äro af alldeles samma tro, ses söndrande bekriga hvarandra som bittre fiender! Nu lefver man ju i allmänhet så, som hade tron helt och hållet bannlyst kärleken! I stället borde det dock vara så, att den gemensamma tron skulle mildra och afkyla glöden i de olika religiösa åskådningarna. På det sättet skulle ock våra sinnen, som, hvad jordiska förhållanden angår, ju af naturen äro skiljaktiga och motspänstiga, betydligt lugnas. Hvil-

ket öfverväldigande föredöme visade icke Josef, då han förlät sine bröder den synd, desse begått mot honom, hvilka ju icke blott voro hans köttsliga bröder, utan ock hans fäders Guds tjenare! Är det oss omöjligt, att med vår egen fördragsamhets andedrägt utblåsa lågan från de egna åskådningarnas och tvedrägternas flämtande irrbloss, så låtom oss då i försonarens välsignade namn släcka den i Kristi dyra blod!"

Hvilket virrvarr och hvilka "märkvärdiga olikheter" de kristne emellan skulle icke Paulus, Petrus och Apollos varseblifva, derest de stode upp och blickade omkring sig nu för tiden! Den lilla svaga trädplantan, som rann upp i Korint, har tillväxt och vordit ett jätteträd, liknande det, Nebukadnesar såg, uti hvilket samlat sig luftens alla vingade skaror. Antag t. ex., att Paulus och Kefas skulle komma ned till oss nu, månne de icke genast skulle få höra talas om vårt stela statskyrkväsen och våra kyrkliga söndringar? Och jag tycker mig just höra, med hvilken undran Paulus, den gamle hedningaaposteln, skulle utbrista: "Kyrkliga söndringar! Olika namn på Guds barn! — hvad vill det säga?"

"Jo," skulle man svara honom, "det vill säga så mycket som så, att vi, renlärige engelsmän, ha vår s. k. engelska statskyrka; men så fins det en hop godt folk, som afsöndrat sig från oss, och dem kalla vi dissenters, d. v. s. sådana, som i sina religiösa åskådningar afvika från vår herskande biskopliga kyrka."

"Åh, verkligen!" utbrister dervid Paulus och hans djupa, tänkande ögon tyckas med häpnad och undran betrakta talaren, som för tillfället råkar vara en sjelfförnöjd, frodig engelsk ortodox; "fins här alltså två olika slag af kristna nu för tiden?"

"Två! Vore det icke flere, så vore det väl ingenting att tala om. Det är helt annorlunda i kristligt

afseende nu, än när du, käre broder Paulus, for omkring och predikade. Kastar man nu blicken ut öfver det religiösa fältet, så kan man med fullt skäl säga: 'så många hufvu'n, så många sinnen'."

"Åh, det var i sanning sorgligt att höra! Och jag som förmanade dem så enträget och varnade så allvarligt mot söndringar och partier!"

"Ja, du gjorde det; men det kom folk inte länge ihåg, må du tro."

"Ack, ack!... Nå, men dissenters äro väl ändå eniga sins emellan?"

"Jag såge ingenting hellre, än att jag kunde svara ja på den frågan; men, sorgligt att säga, dissenters äro äfven delade i — jag vet verkligen icke hur många — partier."

"Till exempel?"

"Jag kan nämna några, såsom: wesleyaner, baptister, presbyterianer, independenter, o. s. v."

"Men desse äro naturligtvis fullt eniga sins emellan?"

"Ack, käre broder Paulus! det hörs i sanning granneligen, att det är bra många hundra år sedan du lefde och verkade der nere i Grekland, m. fl. ställen! Du kan inte tro, så 'brokigt' här är i religiöst hänseende nu för tiden! Äfven partierna äro delade i en, snart sagdt, oräknelig massa småpartier och ...."

"Nog! nog! Jag hör att folket nu för tiden vuxit både mig och Petrus och Apollos långt öfver hufvudet!"

"Jo, det är allt säkert, det; för att nu inte säga, att de vuxit Kristus sjelf öfver hufvudet."

"Ja, men är det verkligen möjligt, att Guds församling — *Guds egen, med Jesu Kristi dyra, välsignade blod återlösta församling* — är delad i så många partier

småpartier och flockar, som du nyss sade?" utbrister den gamle flintskallige Tarsus-filosofen, djupt bedröfvad.

"Ja, broder Paulus, det är verkligen sant. Den biskopliga kyrkan i England är, sorgligt nog, söndrad inom sig sjelf. Sålunda ha vi der benämningar sådana som: Den allmänna kyrkan, Högkyrkan, Lågkyrkan, och ännu flere slag af 'kyrkor' — för att nu icke nämna den luterska kyrkan. Och gå vi öfver till Ryssland, så ha vi der den grekiska kyrkan, o. s. v."

Ja, jag vet sannerligen inte, hvad Paulus och Petrus skulle tycka eller säga, om de nu för tiden komme hit till jorden och finge reda på, hvilken massa skiljaktigheter här råder på det religiösa området. De skulle med all säkerhet tycka, att mycket inom Guds församling vore "upp- och ned- påvändt," som man säger. Och för att säga som det är, så är det verkligen en af de allra sorgligaste företeelser, man gerna kan få bevittna, nämligen att se, huru Guds församling, hans egna barn, som tro på hans son, äro så jemmerligen söndrade sins emellan. Om vi af hela vår själ älska herren Jesus Kristus, så blir vårt förnämsta ögonmärke att se till, det vi komma allt närmare tillsammans omkring korsfanan, på det vi må älska hvarandra allt innerligare och sålunda höja oss vida öfver allt hvad partier och söndringar heter.

Under det man var sysselsatt med reparerandet af en viss kyrka i ett af staden Bostons kvarter, varseblef man på väggen bakom predikstolen en inskrift; och på nästa söndagen efter, sedan reparationen fullbordats, hviskade en liten femåring till sin moder: "Jag vet, mamma, hvarför Gud gaf målaren i sinnet att skrifva den der vackra versen på väggen. Det var derför, att människorna icke älska hvarandra." Inskriften lydde

så: "Ett nytt bud gifver jag eder: att I älsken hvarandra inbördes."

En bostonpredikant yttrade vid ett tilfälle: "En gång hade jag till ämne för min predikan: 'Igenkännandet af vänner i evigheten,' då det hände sig att, efter predikans slut, en af åhörarne kom fram och sade, att jag skulle vida säkrare slagit spiken på hufvudet, om jag predikat om vänners igenkännande här, all den stund han för sin del varit medlem af kyrkan i 20 års tid, men kände det oaktadt ännu icke en enda af dess medlemmar.

För en tid sedan hände det sig, att, då jag en afton kom ut från en af de lokaler i en by, der jag hållit ett föredrag, jag observerade, att en skara människor kom ut från ett i närheten liggande hus, hvarvid jag anmärkte till en mig åtföljande vän: "Har ni två kyrkor här i denna lilla by?"

"Ja, visst ha vi det," svarade han.

"Nå, hur lyckas ni med det, då?" sporde jag.

"Åh jo, gudskelof, ganska bra," svarade han.

"Nå, det var verkligen uppmuntrande att höra," genmälde jag och tillade: "Det var förmodligen en af edre trosbröder, som predikat på det andra stället?"

"Visst icke!" svarade han; "vi ha ingenting alls att skaffa med hvarandra — och vi ha funnit, att detta ock är det bästa, vi kunna göra."

Föreställ dig, min läsare, mina tankar vid ett dylikt svar!

Jag tänkte då och säger det nu offentligen: "O, måtte Gud få, såsom han så gerna vill, göra oss alla till ett hjärta och en själ! Låtom våra hjärtan likna vattendropparna, som, flytande tillsammans, uppgå i hvarandra! Enighet bland Guds folk är en ljuf försmak af himmelen. Ty der komma vi ingalunda att träffa vare

sig baptister, metodister, kongregationalister eller episkopaler; ty vi skola der vara alla ett i Kristus. På samma gång vi lemna jorden, säga vi ock farväl åt allt, hvad parti och söndring heter. O, att Guds ande måtte få skyndsamt nedbryta, grusa och totalt utplåna alla de olika skiljemurar, vi upptimrat!

Hafven I någonsin observerat, att den sista bön, Jesus Kristus bad här på jorden, innan man ledde honom till Golgata, var en brinnande hjärtebön om, att hans lärjungar måtte vara ett i tron, kärleken och hoppet? Han var mäktig att genomträngande se ut öfver tidshafvets strömningar och dervid upptäcka, att söndringar skulle uppstå, samt huru satan skulle med all makt bemöda sig om att söndra Guds lilla skara. Det fins ingenting, som så snabbt och säkert tystar munnen på de otrogne, som den omotsägliga vissheten, att de kristne äro allestädes ett. Men när de otrogne se, huru de kristne öfver allt äro söndrade i olika partier, så är det omöjligt att få dem att tro. Den helige ande bedröfvas; och der ingen enighet förspörjes, der fins heller ingen verklig kraft.

Om det vorde mig klart, att en enda droppe sekteriskt blod flöte i mina ådror, skulle jag genast och innan jag lade mig till hvila denna afton, se till, att den vorde urtappad; och varsnade jag ett enda sekteriskt hår på mitt hufvud, skulle jag genast rycka ut det. Låtom oss, att jag så må säga, genast dyka ned i djupet af Jesu Kristi hjärta. Då skola våra böner icke blott bli hörda, utan ock med välbehag mottagas af Gud, och rika, synliga, kraftiga välsignelser skola i rikt mått komma oss till godo!

VIII KAPITLET.

Tro.

Tron är en annan af bönens beståndsdelar. Det är lika nödvändigt för oss att veta, huru vi skola bedja, som det är nödvändigt för oss att veta, huru vi skola arbeta. Det säges oss ingenstädes, att Jesus lärde sine lärjungar, huru de skulle predika; men huru de skulle bedja, det lärde han dem uttryckligen. Han ville, att de skulle ha kraft i, med och genom Gud, ty vore detta fallet, så viste han nogsamt att de skulle ha makt med människorna. Vi läsa i Jakobs epistel: "Om någon fattas visdom, han bedje af Gud, och den skall gifvas honom; men må han bedja det i tron, och icke tvifla; ty den som tviflar, han är som den oroliga hafsvågen." Tron är sålunda den gyllene nyckel, med hvilken man öppnar dörren till himmelens alla skatter. Det var med trosskölden David beväpnade sig, då han gick ut emot Goliat; ty han trodde, att Gud skulle öfverlemna den smädande filisteerhedningen i hans händer. Någon har sagt, att tron leder Kristus hvart den behagar; och hvarhelst frälsaren fann tro, der hedrade han den. Otron ser något i Guds hand och säger: "Jag kan icke få det;" men tron ser samma sak och säger: "Jag vill hafva den."

Det nya lifvet begynner med tro; och hvad vi sedan ha att göra, är just att fortsätta med att bygga på den grunden. "Jag säger eder, att hvad helst I än bedjen

om i bönen, tron att I fån det, och det skall ske eder." Men låtom oss städse komma ihåg, att vi hafva fullt allvar med att få hvad vi bedja om, då vi komma fram inför Gud.

Jag har mig icke bekant något mera talande vittnesbörd om nödskri, som höjts till Gud med mera brinnande allvar och djupare kännedom om verklig nöd, än det, som följande berättelse omtalar.

Karl Steinman, som besökte det på Island belägna eldsprutande berget Hekla kort före dess stora utbrott år 1845, sedan nämda berg varit lugnt under åtta års tid, höll på att ögonskenligen omkomma derigenom att han, tvärt emot ledsagarens råd och varning, gick upp till den rökhöljde kratern. Just som han befann sig vid randen af den gapande afgrunden, öfverraskades han af ett utbrott från toppen, hvarvid glödande lavastenar slungades ned vid hans fötter. Han beskrifver händelsen ordagrant sålunda:

"O, när jag tänker på den förskräckelse jag erfor vid åsynen af den fasansfulla verkligheten, så vill blodet stelna i mina ådror! Der, öfver gapet af en svart, het afgrund, hölls jag, en hjelplös men om min gräsliga belägenhet fullt medveten fånge, afstängd och hvarje ögonblick i fara att af en i uppror stadd, rytande natur vräkas ned i dödens hemska gap!

"'*Hjelp!* HJELP!! HJELP!!! — för Guds eviga barmhertighets skull hjelp mig!' skrek jag öfverljudt i min fruktansvärdt förtviflade belägenhet.

"Jag hade icke den ringaste hjelp att förvänta. Det fans ej annat öfrigt än att helt lita på den himmelska hjelpen; och nu bad jag till Gud så, som jag aldrig gjort tillförene, att han måtte förlåta mig mina synder, så att dessa icke måtte följa mig fram till domen.

"Plötsligt får jag höra ett rop, och när jag vände mig om för att se efter orsaken, fick jag till min outsägliga glädje och med känslor, som ej stå att beskrifva, se min trogne ledsagare skynda ned vid sidan af kratern och hasta till min undsättning.

"'Jag varnade er!' sade han.

"'Ja, ni gjorde det!' utbrast jag; 'men, käre, förlåt mig och rädda mig, ty eljes förgås jag inom kort här.'

"'Jag skall rädda er eller ock dö med er!'

"Nu darrade marken under oss och klipphällarna splittrades sönder i bitar, af hvilka en med ett doft, hemskt ljud rullade ned i den afgrundslika öppningen. Jag sprang framåt, grep krampaktigt hårdt den trogne ledsagarens hand, och nästa ögonblick låga vi, slutne i hvarandras famn, kullfallne på den hårda, fasta marken. Jag var nu fri, men befann mig ännu vid randen af afgrunden."

I ett mycket bekant utdrag ur ett af sina arbeten säger biskop Hall rörande nödvändigheten af brinnande allvar i en bön, som flyter af tron, följande:

"Om man spänner en bågsträng svagt eller blott till hälften, så går pilen blott ett litet stycke väg; men drages bågsträngen helt upp och så släppes ned, flyger pilen snabbt åstad och borrar sig djupt ned i det föremål han träffar. Så ock med bönen: mumlar man fram henne likgiltigt och med tröga läppar, faller hon ned framför våra fötter. Det är den djupt trängande nödens styrka, som i förening med den brinnande åstundan, det lågande trosallvaret kommer henne att genomborra molnen och flyga rakt in uti sjelfva himmelen och fram till förbarmarens hjärta! Det är icke räknekonsten i våra böner, huru många de äro; icke prydligheten i dem, huru vältaliga de äro; och heller icke mätkonsten uti dem, huru långa de äro; icke det musika-

liska i dem, huru ljuft behaglig vår stämma är; icke följdriktigheten i dem, huru bevisande de äro; icke det metodiska i dem, huru väl ordnade de äro, och det är heller inte det teologiska i dem, huru goda och undervisande de äro; — det är icke något af allt detta, ja, icke ens alla dessa saker tillsammantagna, Gud frågar efter. Han frågar icke efter, huruvida vi, såsom fallet säges ha varit med aposteln Jakob, falla så flitigt på knä, att knäskålarne bli hornartade af nötningen mot golfvet. Nej, utan vi måste fast hellre likna Bartolomeus, om hvilken det säges, att han bad ett hundra böner om morgonen och lika många om aftonen, utan att någon af dem gagnade till något. Det är blott andens glödande nit, dess brinnande allvar, som är af verkligt gagn."

Ärkebiskop Leighton säger: "Det är icke det vackert glättade papperet och heller icke den prydliga handstilen, på och hvarmed en ansökan är skrifven, som beveka fursten till mildhet, utan detta sker endast och allenast genom de ord, ansökan innehåller. Och inför den fursten, som ransakar hjärtan och pröfvar njurar, talar hjärtebevekligheten högre än alla andra känslor, ja, det är den enda, åt hvilken han skänker någon egentlig uppmärksamhet. Det lyster honom höra, hvad hjärtat har att säga, och nu lyssnar han så, som vore hvarje annan stämma bragt till tystnad inför honom. Derför är ock inför honom det vältaliga, det cirklade, det, att vi så må säga, utomordentligt präktiga i bönen endast yttersidan, skalet, snitten af och på den samma. Nödskriet ur djupet af hjärtat — det är *det*, som är sjelfva kärnan, sjelfva lifvet i bönen. Det är ock den tonen, som omotståndligt tränger sig fram genom himlarnes himlar och ej stannar, ej tystnar förr, än hon

bönfallande ligger vid förbarmarens knän, vid hans ömmande, hjelpande hjärta!"

Brooks säger: "Likasom den målade elden icke är någon eld alls, den döda människan ingen verklig människa utan blott ett multnande kadaver, så är ock en kall bön ingen bön alls. Den målade elden sprider ej ringaste hetta ifrån sig; i det döda människoliket fins ej den ringaste gnista af lif, så ock med den kalla bönen: der fins ej den ringaste kraft, ej den minsta ödmjukhet, ej en gnista välsignelse. Kalla böner likna spetslösa pilar, egglösa svärd, vinglöse fåglar: de genomtränga icke, de skära icke och de förmå icke lyfta sig ens tumshögt mot himmelen. Kalla böner bottenfrysa vanligen innan de komma ut i luften. O, att de kristne för den skull vill skynda ut ur den kalla bönens unkna, kväfvande källarluft och hasta in uti andens rena, varma sommaratmosfer, när själen gör i ödmjukhet sina önskningar kunniga inför herren!"

Låtom oss taga till föredöme den syrofenisiska kvinnan! När hon anropade mästaren om hjelp, så såg det för en stund ut, som vore han totalt döf för hennes anhållan. Lärjungarne bådo honom också, att han måtte sända henne ifrån sig. De hade visserligen nu under tre års tid varit i Jesu omedelbara närhet och sällskap och suttit så att säga vid hans fötter och lyssnat till hans ord; men de förstodo dock detta oaktadt på långt när icke, huru mild och förbarmansfull af hjärtat han var. Tänkom oss för ett ögonblick möjligheten af, att Jesus skulle stött bort ifrån sig en arm synderska, som bönföll honom om nåd och förbarmande! Kunnen I väl tänka eder möjligheten af någonting dylikt! Nej — och det inträffade heller aldrig! Denna stackars kvinna satte sig sjelf i sitt lidande barns ställe. "Herre, hjelp mig!" bad hon. Jag är lefvande öfverty-

gad om, att när det kommit ända derhän med oss, att vi, då vi i en brinnande, troende bön sätta oss sjelfve i de vänners plats, för hvilka vi bedja, det icke skall dröja många minuter, förr än Gud nådeligen och förbarmansfullt hört vår bön!

Jag påminner mig just nu, huru jag för åtskilliga år sedan vid ett möte anhöll, att alla de, som önskade förbön, ville stiga fram och böja knä eller ock gå fram i fronten af församlingen och taga plats der. Så skedde, och bland dem, som sålunda togo plats, fans en kvinna. Att döma af hennes utseende, trodde jag, att hon var en kristen; men hon föll emellertid på knä bland de öfrige. Jag tilltalade henne och sporde: "Ni är ju en kristen, icke sant?" Hon svarade, att hon varit det sedan många år tillbaka. "Välan," sade jag då; "men i så fall fattade ni måhända icke meningen med inbjudningen. Jag sade nämligen, att blott de, som önskade *bli* kristne, ville komma fram och falla på knä." Men jag glömmer aldrig den blick, hon gaf mig, då hon svarade: "Herr Moody, jag har en son, som vandrar fjerran från salighetens väg, och nu tänkte jag, att jag skulle, då jag i dag faller ned inför nådens tron, intaga hans plats och se, om icke Gud ville förbarma sig öfver honom." Gud vare innerligen tack och lof för en sådan mor!

Syrofenisiskan gjorde alldeles på samma sätt: "Herre, hjelp *mig!*" bad hon. Det var en kort bön, men den trängde icke desto mindre fram till sjelfva Guds sons hjärta. Han fann emellertid för godt, att ännu en liten stund pröfva hennes tro. Han sade: "Det passar sig icke att taga barnens bröd och kasta för hundarne." På detta svarade hon: "Det är sant, herre; dock äta hundarne af de smulor, som falla ned från deras herrars bord." På detta svarade herren: "O, kvinna! din tro är

stor!" Hvilket glänsande beröm gifver han henne icke med dessa ord! Berättelsen om henne skall aldrig varda förgäten, så länge det fins en enda hjelpbehöfvande kristen på jorden. Jesus lyssnade icke blott med välbehag till hennes bön, utan gaf henne också allt, hvad hon begärde. Hvarenda en kan säga: "Herre, hjelp mig!" Vi behöfva alla hjelp. Och månne icke vi i egenskap af kristne ha behof af mera nåd, mera kärlek, mera renhet i vårt offentliga och enskilda lif, äfvensom af mera rättfärdighet? Jo, visserligen! Låtom oss då redan i dag framlägga den saken i bön för Gud. Jag bekänner uppriktigt, att jag för min del behöfver Guds nåd och hjelp att kunna lefva bättre och predika bättre, än hvad hittills skett, på det att jag i allt må kunna uppnå en allt större likhet med min frälsare. Det är trons gyllene kedja, som leder oss rätt fram till Guds tron och gör, att alla himmelens nådegåfvor komma oss till del!

Jag vet och förstår för min del icke annat, än att den nämda syrofenisiska kvinnan var en synderska; men herren hörde dock icke desto mindre hennes bön. Det kan ju ock vara möjligt, att du, som läser detta, är en person, som ända till denna stund lefvat i synden; men om du nu vill ropa: "Herre, hjelp mig!" så vill Jesus icke desto mindre *genast* höra din bön, såframt den går af ett uppriktigt, nådehungrande, hjelpbehöfvande hjärta. Det händer ganska ofta, att vi bedja till Gud, utan att ha någon egentlig mening med vår bön. De som äro mödrar, förstå den saken allra bäst. Icke sant, mödrar? I hafven ju ganska väl märkt, att edra små älsklingar ha två olika slags läten? I kunnen, så snart de yttra sig, genast förstå, huruvida deras önskan är verkligen af nöden eller icke. Finnen I, att den icke är så synnerligen allvarligt menad, så lemnen I den

utan afseende; men förstån I deremot, att verklig nöd är för handen, huru snare ären I icke då att hjelpa! Ett bönens nödrop varder alltid besvaradt. Ert barn leker t. ex. i närheten af er, och det säger: "Mamma, gif mig litet bröd!" men det fortsätter det oaktadt med sin lek, hvilket är för er, som mor, ett säkert tecken på, att barnet icke är särdeles hungrigt, hvadan ni ock låter det leka, utan att bry er om dess bön. Men småningom lemnar barnet den ena leksaken efter den andra och kommer fram till er, fattande tag i er klädning, sägande: "Mamma, jag är så hungrig, så!" Nu förstår ni, att bönen är fullt allvarlig, och derför skyndar ni ock till skafferiet och hämtar mat. Så ock med oss: när vi äro i verkligt behof af lifvets bröd, så få vi det. Den nämda kvinnan var i yttersta behof deraf, och derför fick hon det också.

Jag hörde en gång berättas om en gosse, som togs in uti ett engelskt barmhertighetshem. Han hade aldrig lärt att skrifva, och läsa kunde han icke heller. Han kände endast bokstäfverna i alfabetet. En dag kom en from man till inrättningen och talade med barnen samt sade dem, att om de bådo till Gud, när de voro i nöd, så skulle han höra deras bön och sända dem hjelp. Efter en tids förlopp sändes gossen ut till landet, der han skulle hjelpa till med åtskilliga småsysslor hos farmaren. En dag vardt han sänd ut på fältet att se efter några får. Detta var ganska svårt för honom, och nu kom han ihåg, hvad predikanten en gång sagt honom, och derför ansåg han, att han nu borde tala med Gud om saken. En person, som i det samma gick öfver fältet, hörde en stämma bakom häcken. Personen gick närmare för att se efter, hvem den talande var, och fick se en liten gosse, som låg der på knä och sade: "A, B, C, D," o. s. v. Mannen sade: "Hvad i all verlden är

det du gör, min gosse?" Gossen såg upp och svarade att han varit sysselsatt med att bedja. "Åh, visst icke! Det var ju ingen bön alls; du låg blott och räknade upp bokstäfverna i alfabetet." Gossen genmälde, att han visserligen icke viste hvad det var att bedja; men en gång hade en herre, sade han, kommit in i ett fattighus, der han (gossen) då var, jemte många andra gossar, och då hade den herren sagt dem, att om de ropade till Gud, så skulle han höra dem. Och som han nu inte kunde något mera än blott räkna upp bokstäfverna i alfabetet, så hade han gjort det och trodde att Gud sedan hopsatte dem till en bön och gåfve honom hvad han behöfde. — Den lille gossen var en sann bedjare. När edra barn stundom tala till eder, så förstå andra personer som höra dem, icke hvad de säga, men barnens mor förstår dem mycket väl. Och så är det ock med oss och Gud: komma våra böner ur djupet af våra hjärtan, så hör han dem. Han förstår det språket mycket väl. Om vi tro, att vi icke kunna bedja, så är detta icke sant — det är satans förblindelse endast. Är det något, som vi verkligen behöfva, så kunna vi nog bedja om att få det, det har ingen fara. Det är icke den vackraste bönen och heller icke den vältaligaste bönen, som har bönhörelse till följd; nej, utan det är ropet, som går ur djupet af ett betryckt hjärta. När den fattiga hednakvinnan bad så bevekande: "Herre, hjelp mig!" så flög denna bön med blixtens hastighet fram öfver nådens himmelska telegraftråd och förde som svar med sig tillbaka stor välsignelse. Så kunnen ock I bedja, om I viljen det; ty det är den från hjärtat gående åstundan, den varma sucken, som Gud har behag till och som han ock välvilligt besvarar.

Men när vi bedt om en sak, så måste vi ock tålmodigt *hoppas på bönhörelse.* När höfvitsmannen

önskade att Kristus måtte komma och göra hans tjenare helbregda, så ansåg han sig icke värdig att mottaga frälsaren i sitt hus eller ens att sjelf gå och bedja honom om att få sin önskan beviljad, utan han sände en af sina vänner åstad utt uträtta uppdraget. Han sände ut budbärare, hvilka skulle möta mästaren och säga: "Gör dig icke sjelf omak med att komma; utan allt jag önskar du ville göra är att endast säga ett ord, så varder min tjenare genast frisk igen." Sedan Jesus hört detta, sade han till judarne: "Jag säger eder i sanning, att jag icke förut funnit så stor tro i Israel!" Han förvånades högligen öfver denne höfvitsmannens tro, och han fann sig så tillfreds med den samma, att ha genast på stället botade tjenaren. Det var trosbref-dufvan, som återkom med svaret.

Hos Johannes läsa vi om en ädling, hvars barn var sjukt. Fadern föll på knä inför mästaren och sade: "Kom ned, innan mitt barn dör!" Här finna vi både brinnande allvar och tro, och vi se ock, att herren genast besvarade bönen. Ädlingens son tillfrisknade samma stund. Kristus hedrade mannens tro.

I den ställning, ädlingen befann sig, hade han ingenting annat alls att förlita sig på, än Kristi ord; men på dem litade han — och det var alldeles tillräckligt. Det är en sak, som är väl värd att ständigt ihågkommas, den nämligen, att trons föremål ingalunda är det skapade utan skaparen; icke instrumentet utan handen, som handterar det samma.

Rikard Sibbes framställer denna sak för oss på följande sätt: "Trons föremål är Gud, och Kristus är medlaren. Vi måste hafva båda, för att på dem grunda vår tro. Vi kunna icke tro på Gud, med mindre än vi ock tro på Kristus. Ty Gud måste varda försonad (känna sig tillfredsställd) med Gud, och den försoningen (eller

godtgörelsen) måste åvägabringas af honom, som sjelf är Gud — Guds ande — derigenom att han verkar tron i hjärtat och tänder den upp på nytt igen, om den slocknat. Allt som angår tron är öfvernaturligt. De saker, vi tro, ligga utom naturens gränser. Så löftena, och löftesgifvaren sjelf — den helige ande — är ock ett öfvernaturligt väsen; och så är ock, som sagdt, förhållandet med allt, som angår tron. Det måste finnas en Gud, på hvilken vi tro, och en Gud, genom hvilken vi äro förvissade om, att Kristus är Gud — och detta icke allenast genom eller på grund af hvad Kristus har uträttat, såsom t. ex. underverken, som ingen utom Gud kunde göra, utan ock genom eller på grund af hvad som göres åt honom. Det är nämligen tvänne ting, som göras (eller ske) åt honom, nämligen: tro och bön. Vi måste tro endast på Gud och bedja endast till honom; men Kristus är föremålet i bägge fallen, d. v. s. han är föremålet för både tron och bönen. Här framställes han såsom *trons* föremål; men i Stefani bön: 'Herre, mottag min ande!' framställes han deremot såsom ett *bönens* föremål. Och derför måste han vara Gud, all den stund man vänder sig till honom i sådana fall, der ingen annan än Gud vet råd och kan hjelpa. O, hvilken oomkullstötlig grundval, hvilken botten, hvilken grundmur har icke vår tro att hvila på! Der är ju fadern, sonen och den helige ande samt Kristus, medlaren. Och på det icke vår tro må svigta, förtrösta vi på honom, hvars allmaktshand styr, leder och vid makt håller universets oräkneliga verldar och hvarom skriften säger, att han har himmelen till sin stol och jorden till sin fotapall.

"Det fins ingenting, som förmår hindra uppfyllandet af hvilket som helst löfte, Gud gifvit, utan att tron

öfvervinner det. Tron segrar öfver *alla* hinder, *alla* svårigheter."

Samuel Rutherford säger, i det han visar hän på syrofenisiskans förhållande, följande: "Se der, hvilket härligt bruk hon gjorde af sin tro, äfven under de mest sorgliga förhållanden! Tron, ehuru omgifven af tjockaste mörker, rådgjorde dock under enkel förtröstan och fast tillit med Kristus och himmelen, utan att vid hoppets synrand skönja ens en strimma af förvissning. Men det heter: Salige äro de, som icke se och dock tro. Orsaken härtill är den, att tron muskel-, ben- och märgstärkes genom sin andliga frimodighet; ja, den står der såsom en från alla sidor hotad stad, kämpande mot öfvermakten, segervinnande midt under det hjelplösheten skriande omgifver den på alla sidor; — och här se vi en svag kvinna som, i egenskap af troende, segerrikt kämpar med honom, som är ingenting mindre än den allsmäktige Guden sjelf, tidsåldrarnes fader, fridens furste. Det är endast tron, som segrande förmår öfvervinna svärdet, verlden och allehanda slags förföljelser. Ja, segren, som öfvervinner verlden, med *alla* dess besvärligheter, är — *vår tro.*"

Biskop Ryle har rörande Kristi förbön, såsom varande en vår tros grundval och förvissning, sagt: "En banknot, som i kanten saknar den erforderliga namnunderskriften, är icke mera värd än hvilken annan värdelös papperslapp som helst. Ett par penndrag ger åt anvisningen dess fulla värde. Den bön, ett stackars adamsbarn beder, är i och för sig en värdelös sak, men så snart herren Jesu hand tecknat sitt namn under en dylik bönevexel, gäller den som klingande, fullgodt mynt i den himmelska banken. Det fans, berättas det, en officer i staden Rom, hvilken fått befallning att under ingen tid på dygnet tillstänga dörrarna till huset,

i hvilket han bodde, på det hvarenda romersk medborgare, som sökte hjelp hos honom, måtte slippa in vid hvilken tid som helst. Och just på samma sätt förhåller det sig med Jesus: hans öra är *aldrig* lomhördt för deras böner, som söka hjelp och förbarmande hos honom. Hans ämbete är att hjelpa dem. Han har välbehag till deras bön. Tänk derföre på och besinna detta noga, min läsare! Säg också, om det icke är uppmuntrande?"

Låtom oss nu afsluta detta kapitel medels hänvisning till åtskilliga andra af vår frälsares egna ord med afseende på tron och dess förhållande till bönen.

I Mt. 21: 19—22 säger Jesus: "Och han fick se ett fikonträd vid vägen och gick dit och fann intet derpå, utan allenast löf, och sade till det: Må aldrig någon frukt blifva på dig till evig tid! Och strax förtorkades fikonträdet. Och när lärjungarne sågo detta, förundrade de sig och sade: Huru har fikonträdet i hast blifvit förtorkadt? Men Jesus svarade och sade till dem: Sannerligen säger jag eder: Om I hafven tro och icke tviflen, så skolen I icke allenast göra det, som skedde med fikonträdet, utan jemväl, om I sägen till detta berget: Häf dig upp och kasta dig i hafvet, så skall det ske. Och allt hvad I bedjen i bönen troende, det skolen I få."

Och vidare säger vår frälsare å ett annat ställe: "Sannerligen, sannerligen säger jag eder: om I tron på mig, de gerningar, som jag gör, skall ock han göra, och till och med större, ty jag går till fadern. Och hvad helst I än bedjen i mitt namn, det skall jag göra, på det att fadern må varda prisad i sonen. Om I bedjen något i mitt namn, skall jag göra det" (eng. öfvers.).

Och vidare heter det: "Om I förblifven i mig, och mina ord förblifva i eder, så mån I bedja allt hvad I viljen, och det skall ske eder." "Sannerligen, sannerligen säger jag eder: hvad helst I bedjen fadern i mitt

namn, det skall han gifva eder. Hittills hafven I icke bedit i mitt namn. Bedjen och I skolen få, på det eder glädje må varda fullkommen."

Haf tro till Gud.

Haf tro till Gud, ty den i höjden bor
vet all din sorg, som barnets vet dess mor,
och han är mild och öm, i kärlek stor —
haf tro till Gud!

O, frukta ej att fram till honom gå
med allt, hvad sorgset hjerta ängsla må,
och du skall hjelp och tröst och lättnad få —
haf tro till Gud!

Säg honom allt, hur tungt och svårt det är;
hvar nöd, hvar tår, hvar suck i bön frambär
till "fadern vår," ty han dig håller kär —
haf tro till Gud!

Spill ingen stund i syndens lusta snöd,
der saknas lifvets vatten, lifvets bröd,
ty verlden har blott gift och törst och död —
haf tro till Gud!

Vänd till Egyptens grytor aldrig om,
der väntar dig blott slaftjenst, nöd och dom:
i stället fram till löftets Kanan kom —
haf tro till Gud!

Käns skulden tung, och bränner ångerns tår
som eld på kinden, vet, du skynda får
till honom, som den torka af förmår —
haf tro till Gud!

O, viste du, så högt han älskar dig,
som gaf sig sjelf i död för dig och mig,
du skulle till hans bröst fly tröstelig —
haf tro till Gud!

IX KAPITLET.

Ansökan.

Den näst följande beståndsdelen i bönen, jag nu anmärker, är: *ansökan.*

Huru ofta gå vi icke till bönemötena, utan att anhålla om någonting! Våra böner likna oroliga tankar: de sväfva verlden omkring, utan att egentligen fästa sig vid något som helst lefvande väsen. Vi förvänta ingenting. En stor del godt folk skulle bli högligen förvånadt, om det för en gång skull behagade Gud att höra dess bön. Jag kommer just nu med anledning häraf ihåg, huru en vältalig man en gång ledde ett bönemöte. Det fans icke i hela hans "vältalighetsstycke" en enda särskild anhållan. En fattig, olärd kvinna, som var närvarande, utbrast: "Säg till pastorn der, att han summerar ihop allt sammans, han nu sagt, så en fattig, olärd människa kan förstå hvad han menat." — Ack, huru ofta är det icke vi få höra en s. k. "bön," i hvilken ej framställes en enda önskan! Men skriften säger så klart och tydligt: "Bedjen och I skolen få!"

Jag är förvissad om att, derest vi skaffade ur vägen alla de hinder, som finnas hos oss, Gud skulle höra hvarje vår bön. Om vi afstå från synden, och sedan komma inför hans åsyn med, såsom han sagt, rena händer, så skola våra böner ha en väldig kraft inför honom. I Lukas evangelium ha vi ett härligt tillägg

till "lärjungabönen" (fader vår), så lydande: "Bedjen, och I skolen få; söken, och I skolen finna; klappen, och eder skall upplåtas." Åtskilligt folk tror, att Gud icke tycker om att jemt och ständigt bli besvärad af vårt oupphörliga kommande och bedjande. Men dermed är ingen fara alls; ty om det är något, Gud känner sig besvärad af, så är det deröfver, att man aldrig kommer och beder honom om något. Han uppmuntrar oss gång på gång att komma till sig och lägga fram för honom hvad vi önska.

Tar jag icke allt för mycket fel, tror jag, att man skall finna tre olika slags kristne inom församlingarna i våra dagar. Det första slaget består af *bedjare;* det andra af *sökare* och det tredje af *klappare.*

"Lärare," sade en kvick, med särdeles allvarlig uppsyn begåfvad gosse, "hvad är orsaken till att så många böner förblifva obesvarade? Jag förstår inte alls det der. Bibeln säger: 'Bedjen, och I skolen få; söken, och I skolen finna; klappen, och eder skall varda upplåtet;' men det ser likväl ut, som förblefve en stor del klappningar och böner ohörda och obesvarade."

"Min gosse," svarade läraren, "mins du icke, att du mången mörk afton suttit vid den behagliga kvällsbrasan och hört en hård knackning på dörren? Du gick åstad för att öppna; men när du tittade ut, varseblef du ingen; ty den knackande var en skälmaktig pojke, som aldrig mente att slippa in till dig och derför sprang sin väg, så snart han klappat på dörren? Förhållandet är ofta alldeles det samma med oss. Vi bedja visserligen om välsignelser, men vi ha ingen fullt uppriktig mening med vår bön, ty vi tro icke egentligen, att vi skola få mottaga några välsignelser; vi knacka väl på dörren, men stiga icke in: vi frukta nämligen för, att Jesus icke skall höra oss, att han icke vill

uppfylla sina löften till oss, icke mottaga oss — och derför gå vi vår väg."

"Aha, nu förstår jag!" utbrast den allvarligt sinnade gossen, under det hans ögon glänste af det nya ljus, som nu för första gången lyste in uti hans själ; "Jesus bryr sig naturligtvis icke om att lyssna till *tillfällighets-knackningar*. Han har heller aldrig lofvat att göra det. Man skall hålla i med att klappa på oafbrutet, *tills Jesus icke kan annat än öppna dörren.*"

Vi knacka väl ofta på nådens dörr, men springa vår väg, innan vi förnummit något svar. Vi bete oss, kort sagdt, alldeles så, som fruktade vi för. att få våra böner besvarade.

En stor del människor bedja just på det sättet. De gifva sig icke tid att invänta något svar. Vår frälsare lär oss emellertid här, att vi icke blott skola bedja, utan ock vänta på svar; och kommer intet sådant, så gäller det för oss att söka få reda på orsaken dertill. Jag är förvissad om, att många och stora välsignelser komma oss till del just genom bönen; men vi gå ock miste om många, derför att det i vårt lif finns ett eller annat, som, innan Gud kan höra oss, först måste bringas fram i ljuset. När Daniel i Babylon begynte bedja för sitt folks befrielse ur fångenskapens land, så sökte han först utröna orsaken till, att Gud vändt sitt ansigte bort ifrån dem. På samma sätt torde det ock i vårt förhållande finnas en eller flere saker, som afhålla välsignelsen från oss. Och är detta fallet, så är det högligen af nöden att vi söka, och det genast, få reda på det hämmande hindret och få det ur vägen röjdt. Någon, jag mins nu icke för tillfället hvilken, har talat öfver detta ämne och sagt: "Vi måste bedja med en tiggares ödmjukhet, söka med en tjenares sorgfällighet och klappa på med en väns förtrolighet."

Ack, huru ofta inträffar det icke, att vissa personer varda totalt missmodiga och säga, att de alls icke veta, huruvida Gud bryr sig om att besvara bön eller icke! I liknelsen om den enträgna enkan lärer oss Kristus, huru vi icke blott skola bedja och söka, utan ock, huru vi skola finna. Och om den orättfärdige domaren lyssnade till den enträgna enkans bön och slutligen skaffade henne rätt, huru mycket mera skall icke då vår himmelske fader lyssna till våra bönerop! För många år sedan hände det, att en stackars irländare i staten New Jersey vardt dömd att hängas. Hvarje tänkbart inflytande användes för att söka inverka på guvernören att få domen mildrad, men förgäfves. Mannen var obeveklig. Han ville icke ändra ens en bokstaf i den en gång afkunnade dödsdomen. En morgon kom den lifdömdes hustru i sällskap med sina tio barn för att tala med guvernören. När han kom ned på sitt ämbetsrum, voro de alla der och kastade sig genast vid hans inträde ned på sina ansigten inför honom och bådo honom i de mest bevekande ordalag att ha förbarmande med maken — fadern. Guvernörens hjärta rördes — och ögonblicket derefter utskref han benådningsdomen för den lifdömde. Makans och barnens enträgenhet frälste mannens och makens lif, alldeles såsom händelsen var med den i liknelsen framstälda kvinnan, hvilken genom sin enträgenhet vann seger öfver den orättfärdige domaren och förmådde honom att bevilja hennes anhållan.

Det var ock den ihållande enträgenheten, som gjorde, att den blinde Bartimei bön vardt besvarad. Folket och till och med lärjungarne försökte att bringa honom till tystnad; men han ropade endast desto högljuddare: "Jesus, Davids son, förbarma dig öfver mig!"

I skriften förekommer bönen nästan aldrig ensam utan alltid omnämd tillsammans med något annat. Der

talas sålunda om bön och allvar; bön och vaksamhet; bön och tacksägelse. Det är ett ganska lärorikt förhållande att se, huru bönen, hela skriften igenom, nästan utan undantag sammanbindes med något annat. Bartimeus hade fullt allvar med sin bön, och derför hörde ock herren hans rop.

Den vackraste bild af en kristen är den, som tränger sig segrande igenom både bedjande och sökande och som håller på att klappa, tills svaret kommer. Om vi klappa på, så har Gud uttryckligen lofvat att öppna dörren och bevilja oss vår anhållan. Det tör ju hända, att år hinna förflyta, innan vår anhållan beviljas; och det kan väl inträffa, att han låter oss stå der och klappa och knacka, men han skall dock komma med svaret till sist, ty det *har han sjelf sagt,* och *han är trofast,* som har lofvat det, och han *kan* inte ljuga, ty han är — SANNINGEN SJELF!

Jag vill här i korthet säga mine läsare, hvad min åsigt är angående betydelsen af klappning. För åtskilliga år sedan, då vi höllo möten i en viss stad, hände det sig, att vi märkte, det ytterst ringa kraft förspordes. Då kallade vi tillsammans alla mödrarna och sade dem, att de skulle taga sina barn med sig och bedja för och med dem. Kallelsen hörsammades så, att ett antal af öfver femtonhundra mödrar infunno sig och utgjöto i brinnande böner sina hjärtans innerliga välönskningar för sina älskade små. En moder sade: "Jag önskar, att ni ville vara god och bedja för mina tvänne gossar. De ha bägge slagit in på dryckenskapens stråt, och jag sörjer så djupt deröfver, att det ofta käns, som ville hjärtat brista i mitt bröst." Kvinnan var enka. Åtskilliga af de andra närvarande mödrarna samlades då omkring henne och sade: "Låtom oss ha en bönestund tillsammans för desse tvänne ynglingar." Så skedde.

De föllo på knä och bådo innerligt och brinnande till Gud för de tvänne i synden vandrande ynglingarnes frälsning, och hören nu, hvad följden vardt och huru Gud besvarade de bedjandes hjärterop.

Samma afton hade de tvänne bröderne kommit öfverens om att träffas i sjelfva hörnet af den gata, der vi hade vårt bönemöte. Meningen var, att de skulle tillbringa natten i liderlighet, synd och allehanda utsväfningar. Vid sjutiden på aftonen anlände den ene af dem till den beramade mötesplatsen och vardt varse, att en massa folk strömmade in till mötet. Vädret var mycket ruskigt och derför tyckte han, att han gerna kunde följa med in en liten stund. Inkommen, träffades han emellertid af Guds ord; och vid mötets slut infann han sig i frågerummet, der han odeladt lemnade sitt hjärta åt Jesus.

Hvad brodern angår, så stod han ute i hörnet och väntade att den andre skulle komma, ända tills mötet var nära slut. Han viste nämligen icke, att brodern varit närvarande vid mötet. Men i en kyrka, som låg alldeles i närheten, hölls samma afton ett bönemöte för unge män, och all den stund den unge mannen ledsnade att längre stå och vänta der ute i kölden och regnet, tyckte han, att han lika så gerna kunde gå in i den der kyrkan en stund för att se, hvad man der hade för sig; och så följde han med strömmen in. Under mötets lopp verkade äfven ordet på hans hjerta, så att, då de bekymrade begåfvo sig till frågerummet, han var den förste, som infann sig derstädes och sökte frid, hvilket han ock fann. Under det detta tilldrog sig, hade den först nämde skyndat hem för att glädja sin moder med att omtala sin omvändelse — den bästa nyhet, han kunde omtala för henne. Han fann henne knäböjande försänkt i bön. Hon höll på att allt fortfarande klappa på

nådens dörr. Och under det hon så gjorde, kom nu hennes son in och omtalade för henne, att hennes bön var hörd och hans själ frälst. Och det dröjde icke länge, förrän äfven den andre brodern kom in och berättade sin historia — huru äfven han vordit välsignad.

Följande måndagsafton hölls ett möte för de nyomvände, och den förste, som der infann sig, var den ene af de tvänne bröderne, som omtalade berättelsen om sin och broderns omvändelse. Men han hade icke förr hunnit sätta sig, än den andre steg upp och sade: "Allt, hvad min bror nyss berättat, är fullkomligt sant; ty jag är, som sagdt, hans bror. Herren har i sanning mött oss och välsignat oss."

Då jag var i England, hörde jag omtalas en kvinna, hvars man var oomvänd. Hon beslöt för den skull att under en tid af tolf månader bedja för hans omvändelse. Och klockan på slaget tolf hvarje dag gick hon in uti sin kammare, der hon föll på knä och anropade Gud om mannens frälsning. Mannen hade förbjudit henne att tala med honom om denna sak; men i ensamheten kunde hon dock tala med Gud om förhållandet. Nu tör det ju hända, att du, min läsare, har en vän, som icke alls vill, att du skall tala vid Gud angående hans (vännens) själsangelägenhet; men gör då på samma sätt som denna kvinna gjorde: gå och tala med herren i din ensamhet om förhållandet. Men för att nu återkomma till historien om kvinnan, så kan jag nämna, att de bestämda tolf månaderna svunno hän, utan att hon sporde ringaste tecken till, att hennes bön var hörd. Då beslöt hon sig för att bedja under ännu ytterligare sex månaders tid, hvilket ock skedde. På samma klockslag gick hon hvarje dag in uti sitt enskilda rum och bad der innerligt och brinnande till Gud om makens frälsning. Men äfven dessa sex månader passe-

rade, utan att hon förmärkte det minsta tecken till bönhörelse. Då uppsteg den frågan i hennes sinne: "Månne jag skall alldeles lemna honom?" "Nej," utbrast hon beslutsamt, "jag skall bedja för honom så länge Gud låter mig andas!" Just samma dag, när mannen kom hem till middag, så, i stället för att som vanligt gå in uti matsalen, gick han en trappa upp. Hustrun väntade och väntade på honom både länge och väl, men han kom icke ned till middagen. Slutligen tog hon sig dristigheten att gå upp på hans rum, der hon fann honom knäböjande anropa Gud om att ha förbarmande med honom. Gud öfverbevisade honom om synd, och mannen vardt icke blott en kristen, utan Guds ord, som icke är bundet till vare sig tid, rum eller person, verkade så kraftigt på honom, att han sedermera kunde både med ord och gerningar förhärliga sin Gud och frälsare. Gud använde honom krafteligen. Och häraf se vi nu, på hvilket lysande sätt Gud slutligen bönhörde den kristna makan, som icke upphörde att klappa på nådens och barmhertighetens dörr, förr än denna öppnades för henne på vid gafvel.

Här om dagen vardt jag i tillfälle att få höra en sak, som högligen gladde och uppmuntrade mig. Förböner hade hållits för en man under cirka 40 års tid, utan att det ringaste tecken till bönhörelse kunnat förspörjas. Det tycktes, som skulle han, som var en af de egenrättfärdigaste människor, jag nästan tror funnits på jorden, få nedstiga i sin graf alldeles sådan, han var. Men öfvertygelsen om synd drabbade honom slutligen en natt. När morgonen kom, lät han kalla till sig familjemedlemmarne och sade, vänd till sin dotter: "Jag önskar, att du måtte bedja för mig. Bed Gud om, att han måtte förlåta mig mina synder; ty hela mitt lif har icke varit annat än en lång kedja af synd — idel synd!"

Hela denna krossande syndakännedom kom på en natt. Och hvad vi, en och hvar bland oss, ha att göra, det är helt enkelt att sända vår brinnande böneskrift om nåd, hjelp och förbarmande rakt upp till förbarmarens tron. Jag har ofta varit i tillfälle att lära känna förhållanden med personer, som bevistat våra bönemöten och, oaktadt de der icke varit i tillfälle att höra ett enda ord, som yttrats, dock synas ha varit påverkade af en osynlig makt, så att de vordit öfverbevisade om synd och trott och vordit frälsta just der de suttit.

I sammanhang härmed påminner jag mig, huru å en plats, der vi höllo möten, vid ett af mötestillfällena en kvinna kom fram till mig och bad, att jag skulle tala vid hennes man. "Nu är han visserligen icke intresserad af dylikt," sade hon; "men jag hoppas, att han snart blir det." Jag gjorde som kvinnan bad mig; men jag kan försäkra, att jag vet mig nästan aldrig ha råkat ut för en egenrättfärdigare man än honom. Det förekom mig, som kunde jag lika så gerna talat till en grindstolpe. Ja, jag har bestämdt, som sagdt, aldrig vare sig förr eller sedan träffat en så helt igenom och ända ut i yttersta hårspetsarne egenrättfärdig människa som honom. Jag sade ock derför till hans hustru, att jag icke alls komme ur fläcken med honom. Han kände sig icke mer tilltalad af guddomliga ting, än min gamle stöfvel. "Ja, jag vet ty värr det," svarade hon, "och jag sade er ock det förut; men jag hyser dock varmt deltagande för honom." Och under alla de trettio dagarne, vi stannade på den platsen, gaf den kvinnan icke sin man förlorad en enda stund. Och jag erkänner öppet, att hennes tro på hans omvändelse var tio gånger starkare än min. Jag samtalade med honom vid åtskilliga tillfällen, men kunde aldrig förmärka den ringaste skymt af hopp. Kvällen före den näst sista vi befunno oss på

platsen, kom den ofvan omtalade mannen fram till mig och sporde, om jag icke ville vara god och följa med honom in uti ett närgränsande rum. Jag villfor hans önskan och sporde, hvad orsaken var till ett dylikt beteende. "Jo," svarade han, "jag är den störste syndarn i hela staten Vermont." "Hur så?" sporde jag. "Är det någon särskild synd, ni gjort er skyldig till, efter som ni säger så?" Jag får nämligen uppriktigt bekänna, att jag verkligen trodde, det mannen föröfvat någon särskild himmelskriande handling, den han nu kommit att tänka på och för hvilken han icke finge ro förr, än han om den samma afgifvit en öppen bekännelse. "Hela mitt lif," tog nu mannen till ordet, "har icke varit annat än en oafbruten kedja af synder. I dag har Gud låtit mig inse detta." Han bad till herren om att hafva förbarmande med honom och gick hem fröjdande sig i den glada förvissningen, att synderna vordit honom förlåtna. I honom se vi allså ett exempel på en människa, som öfvertygats om synd och vordit omvänd på grund af en annans orubbligt fast troende förbön. Och ett mera vältaligt exempel på bönhörelse än detta, kan icke gerna framdragas. Känner du dig alltså, min läsare, till äfventyrs bekymrad angående någon slägting eller vän till dig, så framlägg saken i allvarlig bön för Gud och besluta dig orubbligt, att du icke skall lemna herren någon ro vare sig dag eller natt förr, än han beviljat din anhållan. Ty kom noga ihåg, att Gud kan nå dem, hvarhelst de än befinna sig, vare sig på affärsrummet, i hemmet eller hvilken annan plats som helst, och lägga dem till nådens fotapall.

I sitt arbete: "Stilla stunder" säger dr. Austin Phelps enstädes sålunda: "Förhoppningen om att kunna med visshet få en önskan uppfyld, gör alltid de uttryck, hvarmed åstundan klädes i ord, lifligare. Den känsla,

som frivilligt infinner sig hos en kristen under inflytelsen af en dylik förhoppning, torde kunna uttryckas sålunda: 'Min uppvaktning denna morgonstund grundar sig på ett af det verkliga lifvets vigtigaste ärenden. Det är ingen dikt, intet gyckelspel. Jag kommer icke för att anföra en hel massa ord; det är ingen hopplös åstundan, jag ämnar framlägga. Det är ett mål, jag vill nå, en afsigt, jag önskar vinna. Det är en affär, jag ämnar inlåta mig på. En astronom rigtar inte sin tub mot skyn med vissare hopp om att kunna med blicken genomtränga de aflägsna himlarymderna, än jag, då jag vänder mitt sinne till Gud och lyfter mitt hjärta upp mot nådens tron. Detta är företrädesrättigheten uti min åkallan af Gud i Jesus Kristus. Till och med min stapplande röst varder nu hörd i himmelen, och den åstadkommer der en ny kraft, om hvars resultat endast Gud har vetskap och som endast evigheten förmår uppenbara. Derför, o herre, är det, som din tjenare finner sig i sitt hjerta manad att bedja denna bön till dig'!"

Jeremias Taylor säger: "Kallsinnigheten eller trögheten i en önskan är en stor fiende till uppfyllelsen af en god människas bön. Bönen måste vara så beskaffad, att uti den samma finnas ifver, nit, flit, glöd o. s. v.; ty tänk, hvilken förnärmelse vore det icke att stiga fram och tala med Gud om en sak, den man icke satte något egentligt värde på! Våra böner stå såsom anklagare gent emot våra själar, när vi kallt och liknöjdt bedja om sådana ting, för hvilkas erhållande vi dock borde gå i döden och som äro af långt större dyrbarhet, än furstliga spirar, långt värderikare än verldshafsdjupens skatter och bergens i Indien rikedomar."

Dr. Patton säger i sitt arbete: "Märkvärdiga bönhörelser," bland annat följande: "Jesus bjuder oss att

söka. Föreställom oss en mor, som söker efter sitt vilsekomna barn. Hon genomsöker huset, hon letar öfver allt på gatorna, hon genomströfvar i alla rigtningar fältet och skogen och granskar noga flodbräddarna. En vis granne möter henne och säger: 'Fortfar med sökandet och se er omkring öfver allt; genomleta noga hvarje tänkbar plats. Ni finner visserligen det oaktadt icke det ni söker; men fortsätt ändå, ty letandet efter något är i och för sig en alldeles ypperlig sak. Det skärper sinnet, stegrar uppmärksamheten, eggar iakttagelseförmågan samt ställer tanken på barnet mera klar och lefvande för er själ än någonsin förut, hvilket allt gör, att ni till sist upphör med att ens sakna er älskling.' Kristi ord lyda: 'Klappen, och eder skall upplåtas.' Föreställom oss att en person klappade på dörren till ett hus länge, ifrigt och högljudt. När han hållit på dermed omkring en timma, kommer en enka för att öppna, men husegaren sticker ut hufvudet och säger: 'Det är rätt, min vän; visserligen öppnar jag inte åt dig, men fortsätt du ändå, ty det är en alldeles utmärkt armrörelse, och du kommer att befinna dig alldeles förträffligt deraf. Knacka alltså du, ända tills solen går ned, och kom sedan igen i morgon och gå an på samma sätt. Och när du så hållit oafbrutet på en tid, så skall du få erfara, att du befinner dig i ett sådant sinnestillstånd, att det är dig fullkomligt likgiltigt att slippa in.' Månne det är detta Jesus menar, då han gaf oss uppmaningen: 'Bedjen, och I skolen få; söken och I skolen finna; klappen, och eder skall varda upplåtet?' Vore detta meningen, så skulle människorna långt före detta upphört med att både bedja, söka och klappa; ty uppmaningen skulle väckt harm och ovilja hos dem."

Det fins ingenting, som är vår himmelske fader mera välbehagligt, än en rätt på sak gående, enträgen

och ståndaktig bön. Två kristligt sinnade damer, hvilkas män voro oomvände, insågo den förskräckliga fara, desse sväfvade uti till sina själar, och kommo för den skull öfverens om att tillbringa en timma dagligen i gemensam bön för deras frälsning. De gjorde så och fortsatte dermed i sju års tid, då de funderade på, huruvida det nu inte vore bäst att upphöra med ett bedjande, som under så lång tid visat sig så totalt gagnlöst. Men de kommo icke desto mindre öfverens om att fortsätta så länge de andades, och ginge deras män ändock till sist förlorade, så skulle de (såsom de bägge damernas ord föllo), tyngda af böner, nedfalla i fördömelsen. De fortforo att med förnyad kraft och ihärdighet bedja under ännu tre års tid, då det hände sig, att den ena af damerna en natt väcktes af sin man, som befann sig i stort bekymmer öfver sina synder. Så snart det dagades, skyndade hon bort till sin medbedjerska för att gifva henne del af den glada nyheten, att Gud ändtligen hört och besvarat deras gemensamma böner. Men tänkom oss hennes öfverraskning, då hon fann sin väninna just redo att skynda åstad för att meddela henne samma glada nyhet om sin egen man! På det sättet vardt genom desse begge husbönders omvändelse ett tioårigt, gemensamt, ihärdigt bönearbete krönt med den skönaste bönhörelse på en och samma dag!

Vi kunna aldrig framkomma för ofta till Gud med våra önskningar; han tröttnar icke vid sina barns böner. Herr Walter Raleigh utbad sig en gång en ynnest af drottning Elisabet, hvartill hon svarade: "Raleigh, när ämnar ni upphöra med ert tiggeri?" "Så snart ers majestät slutat med att bevilja," svarade han. Så ock med oss: vi måste fortsätta med att bedja ända tills herren icke vill gifva oss något — hvilket aldrig inträffar.

Georg Müller berättar i en af sina senaste, från Kalkutta afsända, skrifvelser, att år 1844 vordo fem personer anbefalda åt hans synnerliga förbön; och han bad också för dem. Aderton månader förflöto, innan någon af dem vardt omvänd. Han fortsatte dock med förbönen i ännu fem års tid, då den andre i ordningen omvändes. När så tolf och ett halft år gått till ända, omvändes den tredje. Och nu hade han under fyrtio långa år, utan att gå miste om en enda dag eller förlora ett enda tillfälle, bedit för de tvänne öfrige, som dock ännu icke vordit omvände. Det oaktadt kände han sig uppmuntrad att fortsätta med sin förbön, ty han kände sig fullt och fast förvissad om att slutligen varda bönhörd äfven med afseende på dem, som fortfarande motstodo anden.

"Att se hans ansigte."

Ljuf är bönen, skönt att plöja
nådens haf mot himlens hamn,
tröstligt att få ödmjukt böja
knä i Jesu Kristi namn,
härligt att vid korsets fot
få förlåtelse ta' mot.

Jesu hviskning: "Jag förlåter!"
till den själ som, skuldsatt, arm,
ångerns bittra tårar gråter,
som Maria, vid hans barm,
är, fast skulden är förfärlig,
både ljuf och skön och härlig.

O, men att i faderns rike
få den glädjen, att en dag
skåda bilden utan like:
Jesu Kristi anletsdrag —
hvem kan tolka, hvem besjunga
denna syn med mänskotunga.

X KAPITLET.

Undergifvenhet.

En annan af bönens hufvudbeståndsdelar är *undergifvenhet.* All bön måste ske i undergifvenhet för Gud. Sedan vi framlagt våra önskningar inför honom, skola vi säga: "Ske *din* vilja." Jag vill tusen gånger hellre att Guds vilja skall ske, än min egen. Jag kan icke se in uti framtiden; men det kan Gud; derför är det ojemförligt mycket bättre att han styr och ställer för mig, än om jag gjorde det sjelf. Jag känner hans sinne med afseende på andliga ting. Hans vilja är, att jag måtte varda helgad; derför kan jag ock med full förtröstan bedja till honom om den saken och med visshet vänta på bönhörelse. Men gäller det deremot timliga ting, så är förhållandet annorlunda; ty med afseende derpå beder jag kanhända om sådant, som Gud aldrig haft för afsigt att gifva mig.

Någon har rörande detta ganska träffande sagt: "Var förvissad om, att med bön menas icke det, att jag skulle beveka Gud att handla i enlighet med mina tankar och afsigter och lämpa sin riksstyrelses anordningar i enlighet med mina dumma, narraktiga och under stundom ganska syndiga upptåg och inbillningar. Nej, icke så; utan med bön menas, att jag bringas i harmoni, i förening, i likstämmighet med herren Gud, så att jag kan deltagande vara med om hans rådslag och fullkomligt utföra hans afsigter. Jag fruktar, att vi stundom

tänka oss under ordet bön något, som står i fullkomlig motsats till, hvad begreppet bön egentligen innebär; kort sagdt: vi föreställa oss, att vi skola kunna öfvertala eller bevéka vår himmelske fader att gifva oss hvad helst än må falla oss in eller hvad vi i vår enfald och kortsynthet anse skulle vara gagneligt för våra afsigter och befrämjande för våra ändamål. Jag är emellertid fullkomligt öfvertygad om, att Gud har en långt fullständigare kännedom om, hvad som lämpar sig bäst för mig och för hela verlden, än jag någonsin kan föreställa mig; och stode det än i min makt att säga: 'Ske *min* vilja,' så ville jag dock långt hellre säga: 'Ske *din* vilja'."

Det berättas om en kvinna, som, då hon låg sjuk, tillfrågades, hvilket hon helst önskade: antingen lefva eller dö? svarade: "Hvilket Gud behagar." "Men," sade då någon, "antag, att Gud hänsköte saken åt ert eget afgörande, hvilket skulle ni då helst välja?" "I så fall," svarade hon, "skulle jag hänskjuta saken till honom igen." Och det är just genom att så helt och hållet öfverlemna sig i Guds händer, som människan kan sägas underkasta sig Guds vilja.

Spurgeon anmärker rörande denna sak följande: "Den troende tager oafbrutet sin tillflykt till Gud, på det hans sinne må allt jemt vara i harmoni med den guddomliga viljan. Bönen består icke deri, att den bedjande samtalar med sig sjelf, utan bön är ett samtal mellan *tvänne* personer; den är icke en mönstring af ens inre, utan ett blickande uppåt mot bergen, från hvilka vår hjelp kommer. Man erfar en betydlig lättnad genom att anförtro sina bekymmer åt en deltagande vän, och tron erfar detta i rikt mått; men bönen innefattar mycket mera än detta. När den lydaktiga verksamheten har genomlupit sin bana ända till slutet, utan

att den af nöden varande saken det oaktadt ernåtts, är det just, som vi kunna förtröstansfullt lita på, att Guds hand är öfver oss, likasom vi förut litade på, att den var med oss. Tron åstundar ingalunda att få sin egen vilja fram, såframt denna vilja nämligen icke befinnes vara i full öfverensstämmelse med Guds sinne; ty en sådan åstundan skulle till sist framkalla en otro, som icke alls ansåge, att Guds omdöme vore vår säkraste ledsagare. Tron vet, att Guds vilja är det högsta goda, och den är fullt förvissad om, att hvad helst än är godt och nyttigt för oss, det skola vi få."

Historien lär oss, att när tuskulanerne, ett italienskt folkslag, hade förfördelat romarne, hvilkas makt naturligtvis var ofantligt större än de förres, hände det, att Camillus, som kom antågande i spetsen för en väldig armé, var nära att under sitt framrykande underkufva dem. Fullt medvetne om omöjligheten att kunna hålla stånd mot en dylik öfverlägsen fiende, hittade de på följande sätt att blidka honom: De afstodo helt och hållet från alla tankar på motstånd, läto sina portar stå öppna, och hvarje man gick åstad till sitt vanliga arbete, fast beslutne, som de alla voro, att underkasta sig, all den stund de insågo, att hvarje motstånd här vore förgäfves. När Camillus tågade in i deras stad, förvånades han högligen öfver visheten i deras anordning och redbarheten i deras uppförande, hvadan han tilltalade dem på följande sätt: "Ibland alla folk är ni det enda, som hittat på det rätta sättet att afvända romarnes vrede; ty eder undergifvenhet är ert bästa försvar. Och under sådana förhållanden ha vi icke mera orsak att straffa er, än ni, ifall förhållandet vore omvändt, skulle haft makt att uppresa er mot oss." På dessa ord svarade stadens borgmästare sålunda: "Vi hafva så grundligt ångrat vår fordna dårskap, att vi nu, förlitande oss

på den försäkran, vår ädelmodige fiende gifvit oss, icke hysa någon betänklighet vid att erkänna vår förbrytelse."

När vi noga besinna svårigheten att bringa våra hjärtan till en så fullkomlig undergifvenhet under Guds vilja, är det skäl uti, att vi noggrant erinra oss Fenelons bön samt göra den till vår egen: "O Gud, tag du mitt hjärta, ty jag kan icke gifva dig det; och när du tagit det, så behåll det, ty jag kan icke förvara det åt dig — och fräls mig i trots af mig sjelf."

Åtskilliga af de allra ädlaste människor, som någonsin lefvat på jorden, hafva med afseende på denna punkt gjort sig skyldiga till stora misstag. Mose kunde bedja för Israel och kämpa med Gud i bönen; dock villfor Gud icke hans egen begäran. Han bad nämligen om, att Gud måtte föra honom öfver Jordan, så att han finge se Libanon; och sedan de 40 årens vandring i öknen afslutats, önskade han att få komma in uti det förlofvade landet. Men desse önskningar fann Gud icke för godt att bevilja. Var vägrandet månne ett tecken på, att Gud icke älskade Mose? Ingalunda! Han var en af Gud högligen älskad man, likasom Daniel; men Gud vägrade honom icke desto mindre bönhörelse. Välan, märk: ditt barn säger till dig: "Jag önskar att få det och det;" men du uppfyller icke, hur innerligt du än älskar barnet, den bönen, ty du, såsom förståndig och erfaren, vet mycket väl, att det skulle bli barnets förderf, om du villfore dess begäran. Mose önskade att få komma in uti det förlofvade landet; men herren hade någonting bättre i förvar åt honom. Någon har träffande sagt: "Gud tog medels en kyss bort hans själ och förde honom hem till sig." "Gud sjelf begrof honom," säger skriften — en oförliknelig hedersbevisning, som aldrig kommit någon annan dödlig till del!

Femton hundra år senare villfor Gud Moses önskan. Då lät han honom komma in uti det förlofvade landet och se en skymt af den tillkommande härligheten. På förklaringens berg, i sällskap med eldsprofeten Elia och Petrus, Jakob och Johannes, hörde han den från Guds tron kommande rösten säga: "Denne är min älsklige son; hören honom!" Detta var ojemförligt bättre och härligare, än om han fått enligt sin egen önskan gå, likasom Josua, öfver Jordan och kvarstanna 30 år i Kanans land. När det alltså inträffar, att våra böner angående jordiska saker och förmåner icke beviljas, så låtom oss med undergifvenhet foga oss efter Guds vilja och besinna, att den är under alla omständigheter bäst för oss.

När någon en gång sporde — naturligtvis medels teckenspråket — en döfstum gosse, hvad han trodde orsaken vara till, att han födts sådan, tog han en tafla och skref derpå med griffeln följande ord: "Ja, fader; ty så har varit välbehagligt för dig."

John Brown från Haddington yttrade en gång: "Det är icke tvifvel underkastadt, att ju jag likasom andra varit utsatt för åtskilliga svårigheter; men jag erkänner dock uppriktigt, att Gud handlat så kärleksfullt mot mig, att, om han läte mig lefva lika många år till här på jorden, som jag redan tillbragt här, jag dock icke önskade se en enda omständighet i mina förhållanden ändrad, undantagande att jag önskar, att det måtte funnits betydligt mindre synd å min sida. På min grafsten önskar jag, man måtte rista: 'Här under hvilar en af försynens skyddslingar, hvilken tidigt beröfvades både fader och moder, men som det oaktadt aldrig saknade någonderas omvårdnad'."

Elia var en jätte i bön. Han kallade eld ned från himmelen på sitt offer, och på hans bön föll ett veder-

kvickande regn öfver det försmäktande landskapet. Han stod, omgifven af bönens makt, utan bäfvan inför kung Ahab. Trots detta, finna vi honom dock en gång fullkomligt modlös och nedslagen liggande vid ginsterbusken, bedjande till Gud, att han måtte låta honom få dö. Men herren älskade honom allt för högt, för att bevilja denna hans bön; ty Guds afsigt med honom var en helt annan, nämligen att i en med lågande hästar förspänd flammande eldsvagn taga honom upp till sig. Vi måste alltså för vår del noga se till, att icke djäfvulen lyckas få makt med oss och inbilla oss, att Gud icke älskar oss derför, att han icke besvarar alla våra böner på den tid och det sätt, vi önska.

Likasom Mose intar ett större rum i det gamla testamentet, än någon af de andra der skildrade karaktärerna, så gör Paulus i det nya, med undantag mähända af herren sjelf. Det oaktadt viste icke Paulus, huru han rätteligen skulle bedja för sin egen person. Han bönföll herren om att "befria honom från törnet i köttet." Men den bönen beviljades honom icke; ty Gud hade i beredskap en större välsignelse åt honom. Han skänkte honom mera nåd. Det må ju vara, att vi ha att utstå åtskilliga svårigheter — att vi plågas af något törne i köttet. Behagar det icke Gud att befria oss derifrån, så låtom oss anropa honom om mera och större nåd att kunna uthärda pröfningen. Vi finna, att Paulus prisade och lofvade Gud under alla sina olyckor och svagheter, och detta desto lifligare, ju mera han såg, att Guds kraft hvilade öfver honom. Det fins törhända åtskilliga bland oss, som tycka, att det jemt och ständigt ser ut, som ginge oss allting emot. Välan, må vi då sätta oss i Pauli plats och säga: "För dem, som älska Gud, samverkar allting till det bästa." Och må vi

aldrig, när vi bedja till Gud, förgäta att säga: "Ske *din* vilja!"

I Joh. ev. 15: 7 läsa vi: "Om I" — detta "om" står der som ett stort berg alldeles vid ingången till det välsignadt härliga löftestemplet — "Om I förblifven i mig, och mina ord förblifva i eder, så mån I bedja allt, hvad I viljen, och det skall ske eder." Den senare delen af denna vers är man nog så rask att anföra, men ingalunda så den förra delen. Hvarföre? Månne icke derför, att det fins så ytterst litet af verkligt förblifvande i Kristus nu för tiden? Jo, visserligen! Man gör honom, om jag så får säga, en fransysk visit en gång emellan, men det är också allt. Om Kristus bor i mitt hjärta, så torde det vara ganska klart och begripligt, att jag icke beder honom om något, som är stridande mot hans vilja. Men huru många är det väl bland oss, som ha Guds ord förblifvande i sig? Vi måste ha något verkligt skäl för våra böner. Om vi besjälas af någon viss liflig åstundan, så måste vi noga ransaka skriften och se efter, om det vore verkligen bibelenligt att bedja om denna åstundans uppfyllelse. Det fins en hel massa saker och ting, som vi gerna önska komma i besittning af, men som icke alls vore oss nyttiga att ega. Sammalunda fins det ock mycket, som vi alls icke önska oss, men som icke desto mindre skulle varda oss till mycken och stor välsignelse. En af mine vänner var en morgon som bäst sysselsatt med att raka sig, då det föll hans ännu icke fyra år gamle son in att bedja fadern om att få rakknifven att leka med. Men när den lille märkte, att fadern icke ville ge honom den äskade "leksaken," började han att stormgråta, som ville hjärtat brista hos honom. Och hvad nu oss "storbarn" beträffar, så fruktar jag, att det icke står bättre till med oss, än att vi ganska ofta gråtande bedja om — rakknifvar!

John Bunyan, författaren till den på snart sagdt alla verldens språk öfverflytade boken: "Kristens resa," m. fl., vardt oskyldigt inkastad i fängelset i Bedford (England), der han i en mörk, usel cell måste tillbringa 12 långa år; men han tackade icke desto mindre innerligt Gud för det fängelset och sade, att det samma vardt honom till en långt större och härligare välsignelse än hvilken annan sak som helst, som kunnat hända honom här i lifvet. Vi bedja sällan eller aldrig om pröfningar och hemsökelser — och dock är detta det allra bästa och gagneligaste, vi kunde bedja om.

Dyer säger: "Pröfningar varda oss till välsignelser, så snart vi kunna tacka Gud för dem. Lidandet har afhållit mången från synden. Gud hade en son, som var utan synd, men någon utan sorg har han aldrig haft. Glödheta pröfningar frambringa glänsande kristne. Helgade luttringar äro intet annat än andliga upphöjelser."

När Rutherford talar om den helgade bedröfvelsen och visdomen uti att underordna den samma Guds vilja, säger han skönt och träffande: "O, huru mycket har jag icke att tacka herren Jesus för, som låtit mig filas, hamras och glödgas i bedröfvelsernas verkstad och sedan nådeligen låtit mig se, huru ypperligt det hvetet blir, som males på hans kvarn och genomgår hans sikt, för att sedan bli bröd för hans eget bord! Luttrad nåd är bättre än opröfvad; ja, den är bättre än nåd, ty den är härlighetens gyllene barnålder. Jag inser nu ganska klart, att gudaktigheten är någonting helt annat än blott yttersidan af denna verldens trångmål och besvärligheter. Huru skulle man väl kunna lära känna nådens sötma utan att först bryta sig igenom pröfningarnas hårda skal? O, huru litet vin skulle icke Kristus, om jag så får säga, få af oss, om han icke läte oss genomgå

pröfningarnes svåra press! Och huru snart skulle icke vår tros-sjö tillfrysa, om icke kors-solens strålar belyste dess yta? O, med huru många stumma bedröfvelser har icke jag belastats, och hvilka aldrig låtit mig förnimma det minsta ord om Kristi ljufhet! Allt sedan Kristus genom sitt tålamod och undergifvenhet tryckte välsignelsens stämpel på sina lidanden, bringa de oss en lugnande helsning om hans kärlek, visdom, vänlighet och ömhet för oss! Hvarför fattar jag väl styret af den bedröfvelsens plog, min herre sätter i min hand, och hvilken jag nogsamt vet skall plöja djupa fåror i min själs åker? Jo, emedan jag vet, att han icke är en lat åkerman; han väntar en god skörd. O, att denna hvita, steniga, förvittrade jordmån vorde så ansad, att den bure en välsignadt rik skörd åt honom, som haft ett så blodigt martergöra med dess iordningställande för att få den lucker och fruktbärande! Hvarför bedröfvades jag, enfaldige stackare, öfver, att herren smyckade min panna med sin äras ljufliga blomsterkrans — beviset på och vittnesbördet om hans härlighet och ära? Jag säger rent ut, att jag nu icke vill framställa flere käromål mot Kristus. Han har i sanning icke bringat mig i större trångmål, än jag förtjenar. Han är icke skyldig mig ens ett halföre; ty huru ljufva voro mig icke tankarne på honom äfven i mina slafbojor, i hvilka jag funnit en belöning, vida öfverstigande all min förväntan! Huru starrblinda voro icke mina fiender, som, i stället för att kasta mig in uti fängelse eller sända mig i landsflykt, förde mig in uti den yppersta gästabudssal!"

Jag vill nu afsluta mina anföranden öfver detta ämne med återgifvandet af åtskilliga af profeten Jeremia i hans klagosånger upptecknade ord. Han säger nämligen: "Herren är god för dem, som förbida honom, för den själ, som söker honom. Godt är att i sillhet hoppas

på herrens hjelp. Godt är för mannen, att han drager oket i sin ungdom, att han sitter ensam och tyst när han fått sig det pålagdt, att han lägger sin mun i stoftet och säger: "törhända finnes det hopp ännu," att han räcker kinden fram åt den som slår honom och låter mätta sig med smälek; ty herren förkastar icke för evigt, utan, om han bedröfvar, så förbarmar han sig efter sin stora nåd; ty han plågar och bedröfvar icke människors barn utaf hjärtat. När någon trampar under fötterna alla fångar i ett land, när någon vränger en mans rätt inför den högstes ansigte, när någon gör en annan orätt i hans sak, skulle herren icke se sådant? Ho är den som böd, och det skedde, utan att herren har befalt det? Kommer icke ifrån den högstes mun både det onda och det goda? Hvi knorrar då människan medan hon lefver? Hvar och en knorre emot sina synder! Låtom oss ransaka våra vägar och pröfva dem och omvända oss till herren! Låtom oss upplyfta våra hjärtan på samma gång som händerna till Gud i himmelen!"

O, hvad fröjd! All min synd är förlåten;
o, hur sällt, att jag fast det kan tro!
Nyss jag fridlös här gick och förgråten,
men nu har jag den ljufvaste ro.
Jag i synden låg död,
helt omgifven af natt;
men Guds väckelse ljöd,
jag stod upp, der jag satt
i min grufliga nöd
och emottog den skatt,
mig min frälsare böd,
som *förlåtelse* näms.

Väl en moder sitt barn kan förglömma,
och en brudgum kan svika sin brud,
vännen ofta kan vännen fördöma;
men så gör icke herren, vår Gud!
Han är trofast och synder förlåter,
helar brister och tänker på godt,
torkar tår'n från det öga som gråter,
skänker glädje i fullaste mått!

XI KAPITLET.

Bönhörelse.

I Johannesevangeliets femtonde kapitels sjunde vers se vi, hvilka de äro, som få sina böner besvarade. Det heter nämligen der: "Om I förblifven i mig, och mina ord förblifva i eder, så mån I bedja ALLT, hvad I viljen, och — DET SKALL SKE EDER." I Jakobs epistels 4 kapitels tredje vers se vi en orsak angifven, hvarför man icke får svar på sin bön. Det heter nämligen der ordagrant så här: "I bedjen och fån icke, derför att I bedjen illa;" och det tillägges: "nämligen — på det I mån förslösa det i edra lustar." Nu är saken verkligen den, att en stor del böner blir icke besvarad derför, att bevekelsegrunden till dem icke är rätt. Vi hafva nämligen icke bedit i hel öfverensstämmelse med Guds ord. Kort sagdt: vi hafva, såsom Jakob säger, "bedit illa." Men Gud vare tack och lof: det är en välsignad sak att Gud icke hör våra bönerop, då vi bedja illa!

Om våra böner icke varda besvarade, så beror detta derpå, att vi icke bedit af en rätt bevekelsegrund, eller att vi icke bedit enligt skriftens regler. Men låtom oss för all del icke för den orsakens skull bli missmodiga eller afstå från bönen, fastän vår bön icke varder hörd just på det sättet vi väntade eller önskade!

En viss man kom en gång till den store bönehjelten Georg Müller i England och sade, att han önskade, det Müller måtte bedja för honom om en viss sak. Denne

man sade, att han bedt Gud många gånger gifva sig det och det; men han hade aldrig blifvit bönhörd. Herr Müller tog då upp sin anteckningsbok och visade mannen ett namn der samt sade, att detta namn just tillhörde en person, för hvilken han (Müller) bedt i 24 års tid; men, tillade herr Müller, den bönen har jag icke fått svar på ännu. Men herren hade dock gifvit honom en fast förvissning om, att den person han bad för skulle till sist bli omvänd, och han hvilade i tron vid denna försäkran.

Ibland se vi, att våra böner varda besvarade just den stund, vi äro sysselsatte med att bedja; men vid andra tillfällen återigen kan svaret dröja. I synnerhet, när människor bedja om barmhertighet, huru skyndsamt kommer icke då bönhörelsen! Se på Paulus, då han skriande frågade: "Herre, hvad vill du att jag skall göra?" Svaret kom genast. Den publikanen, som gick upp i templet för att bedja, fick ögonblickligen svar. Röfvaren på korset bad: "Herre, tänk på mig, då du kommer i ditt rike!" och bönen vardt genast på stället besvarad. Det berättas flerstädes i bibeln om liknande förhållanden; men vi se också att det funnits personer, som fått bedja ofta och länge, innan svar kommit. Gud finner behag uti att höra, huru hans barn göra sina önskningar kunniga inför honom — huru de rätt fram delgifva honom alla sina bekymmer; och sedan så skett, skola vi tålmodigt afbida hans tid att hjelpa. Ty vi kunna ju icke veta, när den är för handen.

I Connecticut bodde en moder, som hade sin son i armén; och hennes hjärta var nära att brista hvarje gång han lemnade henne, ty han var icke kristen. Dag efter dag upplyfte hon sitt hjärta i bön till Gud för sin gosse. En tid efteråt fick hon höra, att han kommit till sjukhuset och dött der; men huruvida någon verklig

hjärteförändring inträffat med honom, innan han gick hädan, det kunde hon icke få reda på. År svunno hän, och en vacker dag hände det, att en vän till familjen kom i affärer på besök till den samma. På väggen hängde ett porträtt af sonen-soldaten. Den besökande betraktade porträttet och sporde kvinnan: "Kände ni den der unge mannen?" Modern svarade: "Han var min son. Han dog i sista kriget." Främlingen svarade: "Jag kände honom mycket väl; ty han tillhörde mitt kompani." Så snart modern hörde detta, sporde hon: "Har ni er bekant något rörande hans sista stunder?" Främlingen svarade: "Jag befann mig just i sjukhuset vid det tillfället, och jag kan försäkra er, att er son hade en så stilla och fridfull hädanfärd, en människa gerna kan önska sig. Kort sagdt, han gick hem triumferande i tron." Denna moder hade redan uppgifvit allt hopp om att någonsin här på jorden få höra talas om sin son; men nu fick hon dock, innan hon skildes hädan, till sin stora glädje full förvissning om, att han fått gå hem i frid och att hennes segervinnande böner vordit hörda af herren.

Jag tror, att när vi komma till himmelen, vi der skola få se, att många af de böner, rörande hvilkas besvarande vi här förlorat allt hopp, vordit hörda. Ty har vår bön varit en frukt af den lefvande tron och förtröstan, så skall Gud icke låta vår förhoppning om bönhörelse komma på skam. Låtom oss aldrig tvifla på Gud! Det hände sig vid ett tillfälle — det var just ett möte, jag bevistade — att en fin herre kom bort till mig och sade, i det han pekade på en af de närvarande: "Ni ser ju den der mannen der borta? Välan, han är en af hufvudledarne i en viss fritänkarklubb." Jag tog plats bredvid den, som så talat, då fritänkarn i det samma reste sig och sade: "Jag är icke kristen. Men I

hafven länge nog gått här och slagit blå dunster i ögonen på fattigt, enfaldigt folk, isynnerhet gamla kvinnor, dem I inbillat att Gud hör bön — hvilket naturligtvis icke är annat än drafvel och humbug. Ty försöken med mig, fån I se!" Jag föll då ned på knä och bad, och när jag stod upp från bönen, sade fritänkarn ganska hånfullt: "Ännu är jag icke omvänd, käre Moody; och Gud har alltså, som ni finner, icke hört er bön." "Ni säger det," svarade jag, "men ni blir dock omvänd inom kort." En tid efteråt mottog jag ett bref från en vän, deri han omtalade, att fritänkarn var omvänd och höll som bäst på med att vara en flitig deltagare i bönemötena.

Jeremia bad och sade: "Ack, herre, herre! si du har gjort himmelen och jorden genom din stora kraft och din uträckta arm. Intet är för dig omöjligt" (Jerem. 32: 17). *Ingenting* är omöjligt för Gud. Det är ett välsignadt ord, som vi alla böra genast taga fasta på! Jag tror, att just den tid, i hvilken vi nu lefva, är en tid, då stora och många andliga välsignelser komma verlden till del och under hvilken vi kunna förvänta stora ting. Och under det välsignelsernas himlafrukter ymnigt strös ned, låtom oss med fulla händer berga in dem! Gud har sagt: "Åkalla mig, och jag skall svara dig och visa dig stora och mäktiga ting, om hvilka du ingenting vet." Låtom oss derför ropa till herren; och låtom oss bedja om bönhörelse *för* KRISTI *skull* — icke för vår.

Vid en sammankomst af kristna stod, för åtskilliga år sedan, en af mötesledarne upp och talade öfver ämnet: "För Kristi skull," öfver hvilket ämne han genom sina anföranden spridde nytt ljus. Jag hade aldrig tillförene sett saken så, som han nu framstälde den. När kriget bröt ut, hade denne mans ende son

blifvit troende, hvadan han, så snart han fick syn på ett kompani soldater, genast började bedja för dem. Ett soldathem vardt upprättadt i den staden, hvarest den nämde herremannen bodde, och det var med glädje han mottog kallelsen att vara byggnadskomiteens ordförande. En tid efteråt sade han till sin hustru: "Jag har användt så mycken tid på de här knektbestyren, att jag alldeles vanskött min egen affär;" och dermed gick han ned på sitt kontor, fast besluten att icke låta någon soldat den dagen åtminstone få störa sig. Kort derefter öppnades emellertid kontorsdörren, och en soldat trädde in. Herrn låtsade icke alls märka honom utan fortfor att skrifva. På det sättet fick den stackars soldaten stå der en god stund. Långt om länge tog dock knekten upp ur sin ficka en gammal nersolkad papperslapp, på hvilken åtskilligt var skrifvet, och framräckte den åt den skrifvande herrn, som mottog den och såg på den en smula. Men bäst det var, märkte han, att det skrifna var hans sons handstil, hvadan han genast upphörde med sitt arbete och tog noga del af den nerskrynklade lappens innehåll. Det lydde ungefär så: "Käre fader, innehafvaren af detta papper tillhör mitt kompani. Han har förlorat sin helsa under det han kämpat för sitt lands försvar, och nu är han stadd på väg hem till sin mor, för att dö der. Bemöt honom vänligt för din son Karls skull." Herremannen lät strax sitt arbete hvila, tog soldaten med sig hem i sitt hus, der man på bästa och vänligaste sätt drog försorg om honom, tills han vardt så pass återställd, att han kunde resa hem till sin mor, då herrn tog honom med sig till stationen och sände honom hem med ett: "Gud välsigne dig för Karls skull!"

Låtom oss derför alltid i våra böner säga: "för *Kristi* skull." Om vi önska att våra söner och döttrar må varda omvända, så bedjom att de måtte varda det

för Kristi skull. Och framlägga vi detta såsom skäl, så skola vi ock varda bönhörde. Om Gud utgaf Kristus för verldens frälsning, hvad vill han då icke gifva oss? Om han utgaf Kristus för mördare, smädare och upprorsmakare i en verld, hvilken låg försänkt i ondska och synd, hvad vill han då icke gifva åt dem, som komma till honom och bedja honom om något *för Kristi skull?* Låtom oss ständigt bedja om, att Gud måtte föra sitt verk framåt, icke till vår ära — icke för vår saks skull — utan för sin enfödde, älsklige sons skull, hvilken han sände i verlden!

När vi bedja, så låtom oss alltid ihågkomma, att vi ha hopp om bönhörelse. Låtom oss oafbrutet vänta derefter. Jag kommer ihåg, huru, vid slutet af kriget mellan nord- och sydstaterna, vid ett möte nere i en af söderns städer, en man kom fram till mig, gråtande och darrande. Jag trodde till en början, att något af det, jag yttrat i mitt föredrag, vore orsaken till hans upprörda sinnesstämning, hvadan jag gjorde honom några frågor i afsigt att få veta, hvilket det yttrandet egentligen varit, som så häftigt upprört honom. Men jag kom snart underfund med, att mannen icke kunde erinra sig ett enda ord af hvad jag sagt. "Min vän," sade jag då, "hvad är det egentligen, som vållar ert bekymmer?" Han lät sin ena hand dyka ned i en af sina fickor och framtog derur ett bref, skrynkladt och nersmutsadt och, såsom mig tycktes, äfven genomvätt af tårar. "Jag fick det här brefvet från min syster förliden afton," sade han. "Hon säger deri, att hon faller ned på knä och beder till Gud för mig hvarenda afton, innan hon går till sängs. Jag tror nu, att jag är den värste syndarn i hela Cumberlands armé. I dag, i synnerhet, har jag känt mig förskräckligt ogudaktig." Den systern bodde på ett afstånd af 600 mil, men hon hade icke desto

mindre genom sina allvarliga, brinnande och trosstarka böner bragt denne sin ogudaktige bror ned på sina knän. Det stod visserligen hårdt om, men Gud hörde dock och besvarade den gudfruktiga systerns böner, så att soldaten i fråga slutligen vardt som leret i krukmakarens händer. Han vardt — allt genom systerns böner — inom kort bragt till tron och blef en medlem i Guds rike!

Från denna plats kom jag sedan att resa till en annan, som låg omkring 30 mil derifrån och hvarest jag berättade denna historia. En ung man, löjtnant i armén, rusade dervid häftigt upp och sade: "Det der påminner mig just om det sista bref, jag fick från min mor. Hon säger deri, att hon beder för mig hvarenda afton, sedan solen gått ned. Hon ber så bevekande i sitt senaste bref att jag skall gå in i mitt rum och öfverlemna mig helt åt Gud. Jag stack brefvet i fickan och tänkte, att det var ingen brådska med den saken." Han berättade sedan, att den nästa nyhet, han derpå fick från hemmet, lydde så, att hans moder var död. Då gick han ensam ut i skogen och ropade till sin moders Gud att hafva förbarmande med honom. Och när nu denne löjtnant stod der på mötet med ett af glädje strålande ansigte, sade han: "Min moders böner äro besvarade; och det enda, som nu bekymrar mig, är, att hon nu icke vet, att de äro hörda; men jag skall dock träffa henne om en tid." Ehuru vi sålunda måhända icke få upplefva den dag, då våra böner varda besvarade, varda de det likväl, så framt vi hållit uti med att kraftigt och i tron ropa till herren. Bönhörelsen kommer nog, varom derom förvissade!

För flere år tillbaka bodde i Skotland en man med sin hustru och trenne barn, två flickor och en gosse. Mannen föll ett offer för dryckenskapen och gick för

den skull förlustig sin anställning. Slutligen sade han, att han ämnade ta lille John, sonen, med sig och fara öfver till Amerika, der han vore befriad från de gamla supsällskapens inflytelser och sålunda hade lättare tillfälle att börja ett nytt, ordentligt och arbetsamt lif. Sagdt och gjordt; han tog den lille sjuårige pilten med sig och begaf sig åstad. Kort efter, sedan han landstigit på amerikansk jord, gick han in på en krog och söp sig plakat full. Utkommen, var gossen försvunnen, och ingen har sedermera lyckats få spaning på, hvart den olycklige fadern tog vägen. Men gossen kom till rätta, insattes uti en uppfostringsanstalt och kom sedan till en plats i Massachusetts, der han sattes i något slags handtverkslära. Sedan han stannat der någon tid, ledsnade han vid yrket och rymde till sjös och hamnade slutligen i Chicago, der han reste som matros på Michigan. Han hade varit en riktig vildbasare och flackat omkring så till lands som sjös samt befann sig, som sagdt, nu i Chicago. Kommen i hamn der, vardt han en dag inbjuden att deltaga i ett bönemöte. Evangelii ljufliga stämma nådde hans öron och trängde ned uti hans hjärta och — den vilde sjögasten vardt från den stunden en kristen.

Sedan han varit kristen en tid, kände han sig mycket bekymrad öfver, huru han skulle kunna få reda på sin moder. Han skref bref till åtskilliga platser i Skotland, men lyckades icke få reda på hennes vistelseort. En dag läste han i Davids psalmer och träffade just på det språket: "Intet godt skall dem undanhållas, som vandra uppriktigt" (eng. öfvers.). Han tillslöt bibeln, föll ned på sina knä och bad: "O Gud, jag har försökt att under de senast förflutna månaderna vandra uppriktigt inför dig; hjelp mig alltså enligt ditt löfte i ordet att finna reda på min moder!" Nu föll det honom

in, att han kanske borde skrifva ett bref till den platsen i Massachusetts, från hvilken han rymt för åtskilliga år sedan. Han gjorde så, och nu inträffade det egendomliga, att ett bref med skotsk poststämpel legat der för hans räkning i sju års tid. Han skref genast till Skotland och fick kort derefter till sin stora glädje höra, att hans mor ännu lefde, ty svar från henne anlände med första post. Jag önskar, I kunden ha sett honom, när han mottog och läste det brefvet! Han kom fram och visade mig det samma; men tårarne runno så ymnigt från hans ögon, att det var med stor möda han kunde läsa det. Det var en af hans systrar, som på moderns uppdrag skrifvit brefvet, ty sjelf vardt hon så öfverväldigad af sinnesrörelse öfver att så oförmodadt och efter så lång tids förlopp ha återfunnit sin son, att hon ej förmådde föra pennan.

Systern skref, att under alla de nitton åren, brodern varit borta från hemmet, hade modern dag och natt bedit till Gud för honom, att han måtte få frälsa honom, äfvensom att hon sjelf måtte få upplefva den dag, då hon finge någon vetskap om, hvart det vordit af honom samt se honom ännu en gång här i lifvet. Och nu, slöt systern, kände modern sig alldeles öfverväldigad af glädje icke blott deröfver, att sonen och brodern ännu lefde utan mest deröfver, att han var en lefvande kristen. — Det dröjde icke länge förrän mor och syster kommo resande till Chicago för att helsa på honom.

Jag har anfört ofvanstående berättelse för att visa, huru osvikligen sant det är, att Gud hör bön. Den mor, jag berättat om, hade ropat till Gud dag och natt under nitton långa år. Det lider nog intet tvifvel, att hon vid åtskilliga tillfällen under dessa många och långa åren tyckt så, som hade Gud icke alls för afsigt

att bevilja henne det, hennes hjärta med en sådan brinnande åstundan bad om; men hon fortsatte dock det oaktadt att bedja — och svaret — bönhörelsen — kom till sist!

Bönestunden.

En stund med Gud i bön tillbragt,
hvad verkan har ej den!
O, när vi allt ha herren sagt
och det i bön för honom lagt,
blir hjärtat gladt igen!

Vi böja knä, ty allting ser
så mörkt och hopplöst ut;
vi stiga upp — och solen ler,
och kraft från höjden herren ger
och frid och fröjd till slut.

Vi stodo nyss i svaghet stor,
men se'n vi bedt till Gud,
sin kos all svaghet genast for
och nu i själen styrkan bor —
vi jubla som en brud!

Till Gud alltså i bönen ned,
säg allt och fråga honom allt!
För din och andras frälsning bed,
och hvar du är, åt dig bered
en bönstund för ditt hjärta kallt;
en stund, på hvilken du kan gå
till Gud i ödmjukhet och få
båd' hjelp och tröst, ja, allt du vill,
som Jesus sagt i ordet till!

Deacidified using the Bookkeeper process.
Neutralizing agent: Magnesium Oxide
Treatment Date: August 2005

PreservationTechnologies
A WORLD LEADER IN PAPER PRESERVATION
111 Thomson Park Drive
Cranberry Township PA 16066
(724) 779-2111

LIBRARY OF CONGRESS
0 014 625 251 5